

စာအုပ်မိတ်ဆက်နှင့် ဖတ်ညွှန်းတိုတိုများ လေးကိုတင်

mgyc.com

စာအုပ်ပိတ်ဆက်နှင့်
ဖတ်ညွှန်းတိုတိုများ
လေးကိုတင်

LKT0006

3,000.00 KS

စာအုပ်မိတ်ဆက်နှင့် ဗတ်ညွှန်းတိုတိုများ၊ လေးကိုတင်

မျက်နှာပုံပန်းချီ - တော်တိအေ

စာမျက်နှာ ၂၄၀ မျက်နှာ၊ ၁၄ • ၅ စင်တီ x ၂၀ • ၇ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိပ်လမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၁၉၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

ရောင်းဈေး ၃ ၀ ၀ ၀ ကျပ်

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

စာအုပ်မိတ်ဆက်နှင့်
ဖတ်ညွှန်းတိုတိုများ
လေးကိုတင်

မေမေအေကြီး၊ ၂၀၁၉

mgyc.com

mgyc.com

မာတိကာ

- စာအုပ်ဖတ်ညွှန်းဆိုသည်မှာ (သို့မဟုတ်)		
စာအုပ်ဖတ်ညွှန်းအပေါ် ကျွန်တော့်သဘောထား		က
၁။ ဆရာအို၏ ဘဝနေဝင်ချိန်သင်တန်း	မြတ်ငြိမ်း	၁
၂။ သန်းခေါင်ယံ လွတ်လပ်ရေး	မောင်ပေါ်ထွန်း	၄
၃။ ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုတိုများ	မောင်ထင်	၇
၄။ အိုဂျေရုဆလမ်	ကျော်အောင်	၁၀
၅။ ကလေးတို့မနက်ဖြန်	မောင်သစ်ဆင်း	၁၃
၆။ ဟိုချီမင်း	လင်းယုန်မောင်မောင်	၁၆
၇။ သူလိုလူ	ဂျာနယ်ကျော်မမလေး	၁၉
၈။ ဝင်စတန်ချာချီ လူငယ်ဘဝ	သောင်းထိုက်	၂၃
၉။ နှစ် ၉၀ ပြည့် လူထုဦးလှ	စာရေးဆရာများ	၂၆
၁၀။ ဗန်းမော်တင်အောင်ဋီကာ	စာရေးဆရာများ	၂၉
၁၁။ ငှက်ပြာလေးနှင့် ကျွန်တော် ဝတ္ထုတိုများ	မောင်ကိုကို(အမရပူရ)	၃၂
၁၂။ ပလ္လင်အငြိမ့်၊ ခုတင်အငြိမ့်၊ စင်အငြိမ့်	နေဝင်းမြင့်	၃၅
၁၃။ ဝတ္ထုတိုများ	မောင်သစ်ဆင်း	၃၉

၁၄။ ခံစားသူအကြိုက် မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုတိုများ	စာရေးဆရာများ	၄၂
၁၅။ သားငယ်ရွယ်လူး သိစေဦး	သက်လုံ	၄၅
၁၆။ ကံ့ကော်လေးပွင့်ဝတ္ထုများ	မင်းလှ၊ နိုင်ဇော်၊ မောင်ညိုပြာ၊ ဆောင်းဝင်းလတ်	၄၈
၁၇။ သူငယ်ချင်းလို့ပဲ ဆက်၍ခေါ်မည်ခိုင်	တက္ကသိုလ်တန်းနိုင်	၅၁
၁၈။ ကပ်စထရို	လင်းယုန်အောင်အောင်	၅၅
၁၉။ အမေ့ရှေးစကား	လူထုဒေါ်အိမ်မာ	၅၈
၂၀။ မိတ်ဆွေတိုးပွားရေး (သို့မဟုတ်)မိတ္တဗလဋီကာနှင့်...	မောင်ဝံသ	၆၁
၂၁။ ချစ်သောဆရာရဲ့ ဘဝနေနည်းအနုပညာ	ကျော်အေးဦး	၆၄
၂၂။ ဝန်ချတောင်	မောင်ရင့်မာ(ကျောင်းကျန်း)	၆၇
၂၃။ ပေးစာကလေးများမှတစ်ဆင့် (သို့မဟုတ်)...	ချစ်နိုင်(စိတ်ယုဂ)	၇၀
၂၄။ သမ္မတအိုဘားမား၏ အတွေးအမြင်နှင့်...	မောင်မောင်မြင့်သိန်း(စက်မှုတက္ကသိုလ်)	၇၄
၂၅။ ဒီရေခေါက်တော့ကမ်းစပ် စတုတ္ထမြောက်ကဗျာစာအုပ်	အောင်ဇင်မင်း	၇၈
၂၆။ ဆေးစပ်ညှိနှိုင်းမှုလက်စွဲ	ဒေါက်တာအောင်မြတ်ကျော်စိန်	၈၂
၂၇။ ရှုမဝဦးကျော် နှစ် ၁၀၀ ပြည့်မွေးနေ့အမှတ်တရ	စာရေးဆရာများ	၈၆
၂၈။ ဂန္ထဝင်ဂီတစာဆိုတော်ကြီး ရွှေတိုင်ညွန့် နှစ် ၁၀၀ ပြည့်	ရွှေတိုင်ညွန့်	၉၀
၂၉။ မြန်မာနိုင်ငံရေကြောင်းပညာတက္ကသိုလ်နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း (၂၀၁၂-၂၀၁၃)		၉၃
၃၀။ မိုးဝေကဗျာ (၁၉၇၆-၈၀) (၁၉၈၆-၈၈)	ညိုသစ်နှင့် ကောက်နွယ်ကနောင်	၉၇
၃၁။ မိုးရာသီဆက်တင်	စန်းဦး	၉၉
၃၂။ စာပေစစ်တမ်း	ထွာသီဟ	၁၀၁
၃၃။ ထောင်စု၊ ရာစု၊ ဆယ်စုများ	ကျော်ဝင်း	၁၀၃
၃၄။ သမီးဖတ်ဖို့	မောင်သာချို	၁၀၆
၃၅။ မဟာဆန်ချင်သူ	ဇော်ဂျီ	၁၁၀
၃၆။ အရိပ်မထွက်သော ပြည်နှင့် ဂန္ထဝင်လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဝတ္ထုတိုများ	ရွှေဥအိုင်	၁၁၄
၃၇။ မြန်မာသမိုင်းနိဒါန်း	ဒေါက်တာသန်းထွန်း	၁၁၈
၃၈။ ပင်လယ်ဝသို့ လှေကလေးနဲ့ ထွက်ခဲ့	မောင်သာချို	၁၂၂
၃၉။ သေရွာပြန် မြင်းသည်တော်	မောင်ထွန်းသူ	၁၂၆
၄၀။ အတာတေးနှင့် မန္တလေးသင်္ကြန်	အောင်အောင်(ယဉ်မွန်)	၁၂၉

၄၁။ ပိုစ်မော်ဒန်သီဝရီများ	ဇော်ဇော်အောင်	၁၃၃
၄၂။ မင်းသားလေး	ဒေါက်တာခင်လေးဖြင့်	၁၃၇
၄၃။ ငါပြောချင်သမျှ ငါ့အကြောင်း	ဒေါက်တာသန်းထွန်း	၁၄၀
၄၄။ ပီမိုးနင်းအထိမ်းအမှတ်ခန်းမနှင့်	မြန်မာ့အလင်းသန်းညွန့်	၁၄၃
၄၅။ ရက် ၂၀၀ စစ်ပွဲ	ရဲမြလွင်	၁၄၆
၄၆။ မင်္ဂလာနှင့် အခြားစာတမ်းများ	တိုက်မိုး	၁၄၈
၄၇။ ကမ္ဘာ့ရန်	မောင်ပေါ်ထွန်း	၁၅၁
၄၈။ ပြောတတ်၊ ဆိုတတ်၊ ပေါင်းသင်းတတ်တဲ့သူ	ဖေဖြင့်	၁၅၄
၄၉။ အခြားသော အရာများနှင့်လူ	သက္ကနီ	၁၅၇
၅၀။ ထူးခြားအာရုံကျိုးကြောင်းစုံ	သက်လုံ	၁၆၀
၅၁။ ပုံသကူအတွေးများ	ဒေါက်တာမောင်ဝင်း(ယဉာဇာ့စာအုပ်)	၁၆၃
၅၂။ မှော်ရုံတောမှာ မောလှပြီ...	မြသန်းတင့်	၁၆၆
၅၃။ ဆွတ်ပျံ့ဖွယ်အောင်	မောင်သာနိုး	၁၆၉
၅၄။ ပါတော်မူပြီးစ မြန်မာနိုင်ငံ	မောင်ကျောက်တိုင်	၁၇၂
၅၅။ တေးမြို့ငှက်	မောင်သစ်မင်း	၁၇၅
၅၆။ ဇာတ်လမ်း (ဝတ္ထုစု)	ဆူးငှက်	၁၇၈
၅၇။ ဆောင်းခိုငှက် သုံးကိုယ်ခွဲပြယုဂ်	မအိ သစ်ဖွေး ကိုလတ်(ကလေး)	၁၈၁
၅၈။ နှစ်လေးဆယ်ဘဝမှတ်တိုင်များ	မောင်ခင်မင်(နေပြည်)	၁၈၄
၅၉။ သိစိတ်စီးကြောင်း ဖြစ်တည်မှုသစ် စာပေအနုပညာရေးရာ	ဟိန်းလတ်	၁၈၇
၆၀။ စကားနောက် တရားပါ	မြင့်စိုးလှိုင်	၁၉၀
၆၁။ ရှင်ဘုရင်ပါပဲနှင့် ရွှေပြည်တန်သော ဆောင်းပါးများ	အောင်သင်း	၁၉၃
၆၂။ ဂျာနယ်ကျော်လွင်ပြင်မှ ထိုသုံးအုပ်	မိုးဟိန်း	၁၉၆
၆၃။ တောရထားနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ	မြို့ပွား မရာထို	၁၉၉
၆၄။ ကလေးများအတွက် ကမ္ဘာ့ဂန္ထဝင် ဝတ္ထုပုံပြင်များ	မောင်ခေတ်ထွန်း	၂၀၂
၆၅။ ပထမတစ်ဆစ်ချိုး	မိုးဟိန်း(သားကျွန်းကျော်)	၂၀၅
၆၆။ အတွေးသစ်နှင့်အချစ်	ဦးမောင်မောင်မိုးတင့်	၂၀၈
၆၇။ လမင်းပမာ အေးမြစွာ	ခင်စောတင့်	၂၁၁
၆၈။ ရှေးဘဝနောက်ဘဝ ဗုဒ္ဓမဝေဖန်နှင့် ဓမ္မစာစုများ	ဝင်းသိန်းဦး	၂၁၄

၆၉။ သဏ္ဍာန်မဲ့ထုထည်ဝတ္ထုတို့စု	သန်းမြင့်အောင်	၂၁၇
၇၀။ လွင့်မျောနေသော ကမ္ဘာကြီး၏ အနုပညာသည်တစ်ဦး	မြင့်သန်း	၂၂၀
၇၁။ မုဒိတာဥယျာဉ်	မောင်ရင့်မာ(ကျောင်းကျန်း)	၂၂၃
၇၂။ ဆင့်၍ ဆင့်၍ ဆက်၍ ဆက်၍	မိုးဟိန်း(သားကျာနယ်ကျော်)	၂၂၇
၇၃။ အမေခေါ်သံနှင့် အခြားကဗျာများ	မောင်စွမ်းချည်	၂၃၁
၇၄။ ရခိုင်မြေမှ ချစ်ပုံပြင်	သစ်ဦးဇင်	၂၃၃
၇၅။ မြန်မာဝတ္ထုတို့ စုစည်းမှု ၁၀၀	လေးကိုတင်	၂၃၇

စာအုပ်ဖတ်ညွှန်းဆိုသည်မှာ (သို့မဟုတ်) စာအုပ်ဖတ်ညွှန်းအပေါ် ကျွန်တော်သဘောထား

(၁)

ယနေ့ မြန်မာစာပေလောကတွင် မဂ္ဂဇင်း၊ စာအုပ်စာတမ်း ဖတ်ညွှန်းများ၊ စာအုပ်ကဏ္ဍများ၊ စာအုပ်စင်များ ထည့်သွင်းဖော်ပြ နေကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် တစ်လတစ်လ ရေးသားထုတ်ဝေ လာကြသော ရသ၊ သုတနှစ်ဖြာ စာအုပ်စာတမ်းများကို စာဖတ် ပရိသတ်များနှင့် မိတ်ဆက်သမှုပြုနေခြင်းများဟု မှတ်ယူရမည် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာမက နိုင်ငံအသီးသီးတွင်လည်း ထိုအတူပင်။

ကျွန်တော်တို့လူငယ်ဘဝ စာဖတ်များစပြုလာသော အချိန် ကာလ (နှစ်ပေါင်း ၃၀ နီးပါး)တွင် ပထမဦးဆုံး သတိထားမိ သည်မှာ ကြေးမုံသတင်းစာမှ တစ်ပတ်တစ်ခါ ပါနေကျ 'ကြီးမောင်' ၏ 'စာကြေးမုံ'ဆိုသော စာအုပ်စာတမ်းအညွှန်းကဏ္ဍ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမှစ၍ မည်သည့်စာအုပ်စာတမ်းများ ထွက်နေ၍ မည်သည့် စာအုပ်စာတမ်းများ ဝယ်ယူဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းရမည်ကို သိမှတ်စပြု

လာခဲ့သည်။ နောက် သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းမှ 'ဖတ်ဖြစ်သော စာအုပ်များ' (မေမေခင်)၊ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းမှ 'စာအုပ်လောက' (မောင်ပေါ်ထွန်း) စသဖြင့်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်များတစ်ဝိုက်တွင် မိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းမှ မိုးဝေစာအုပ်စင် (ဤအခန်းသည် မိုးဝေစာအုပ်စင်သို့ ရောက်လာသော စာအုပ်များအကြောင်းကို စာဖတ်သူများအား တစ်ဆင့်အသိပေးသော အခန်းဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်ဝေဖန်ရေး မဟုတ်ပါ။ စာအုပ်အကြောင်းကိုဖော်ပြသော အခန်းသက်သက် သာဖြစ်ပါသည်) ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုစဉ်က စာတည်း လှမြင့်(နတ်နွယ်)ဖြစ်ပါသည်။ နောက် ယခုလစာအုပ်အညွှန်း (ကိုဩမောင်) စသဖြင့် တွေ့ရှိဖတ်ရှုရပါသည်။ ဤသို့သော စာကြေးမုံ၊ စာအုပ်စင်၊ စာအုပ်အညွှန်းများကြောင့် စာဖတ်ပရိသတ် များလက်ဝယ်သို့ ဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းစရာ စာအုပ်စာတမ်းများ ရောက်ရှိသွားခဲ့ကြပါတော့သည်။

ယနေ့ဆိုလျှင် တစ်လတစ်လ ထွက်လာကြသော ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး (ရသ၊ သုတ) စာအုပ်များမှာ ရာဂဏန်းမျှပင်ရှိနေ သည်။ အမျိုးအစားအားဖြင့်လည်း အသီးသီးအသက အသက။ ဘာသာရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာ ရေး၊ နည်းပညာ၊ အားကစား၊ သိပ္ပံ-စက်မှု၊ အတွေးအခေါ်၊ ဒဿန၊ စိတ်ပညာ၊ ဘာသာဗေဒ၊ အများအပြားထွက်ပေါ်လာကြ သည်။ ထိုအထဲတွင် စာဖတ်သူများ သတိမထားမိသော၊ လက် လွတ်သွားသော၊ စာအုပ်စာတမ်းများရှိနေရာ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်၊ စာစောင်များ၏ စာအုပ်အညွှန်းများမှတစ်ဆင့် ပြန်လည်ဖတ်ရှု သတိထားမိကြရာ လက်မလွတ်သင့်သော စာအုပ်စာတမ်းများ သည် မိမိတို့၏ နေအိမ်စာအုပ်စင်များဆီ ရောက်ရှိသွားကြပါ သည်။ မဂ္ဂဇင်းများတွင်လည်း အပတ်စဉ်ပါနေကျဖြစ်ရာ တစ်လ အတွင်း လစဉ်၊ ဂျာနယ်များတွင်လည်း စာသတင်းများ ပျံ့နှံ့ ကျရောက်နေခြင်းဖြင့် စာပေလောကအတွက်လည်းကောင်း အကျိုး တရားရရာရကြောင်း ဖြစ်နေသည်။ ထိုအကျိုးတရား၏ရလဒ်

(၈)

သည်ပင် နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးအတွက် ပညာဂုဏ်ရည် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရာ လမ်းဆီသို့ ဦးတည်နေသည်ဟု မှတ်ယူချင်ပါသည်။

(၂)

၂၀ ရာစုခေတ် မြန်မာစာပေ ဖြစ်တည်ထွန်းကားလာခြင်း နိဒါန်းအစမှာပင် စာအုပ်စာတမ်းကဏ္ဍအနေဖြင့် အညွှန်းအပြုများ စတင်ပါလာခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်း ဂျာနယ် (JBRS)၊ သူရိယရုပ်စုံ၊ ဂန္ထလောက၊ ဒီးဒုတ်၊ ကြီးပွားရေး၊ စနေနဂါးနီ၊ စာဆိုတော်၊ ဂျာနယ်ကျော်အစရှိသော မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များနှင့်အတူ ပါဝင်လာခဲ့သည်။ မြန်မာအမျိုးသမီး စာရေး ဆရာမ(မအေးခင်)၏ ပထမဦးဆုံး မြန်မာအမျိုးသမီးဝတ္ထု (ချစ်ရိုး အမှန်) (၁၉၀၉ ခုနှစ်ထုတ်)ဆိုလျှင် ဒေါက်တာဘဟန်က အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ညွှန်းဆိုဝေဖန်ခဲ့လေသည်။ J.B.R.S ဂျာနယ် ၁၉၁၇ ခုနှစ်ထုတ် အတွဲ ၇ အပိုင်း ၂ တွင်ပါဝင်ခဲ့သည်။ နောက် ဂန္ထ လောကမဂ္ဂဇင်းတွင်လည်း စာအုပ်စာတမ်းအညွှန်းများ ဆက်တိုက် ပါဝင်လာခဲ့သည်။ ပထမမစ္စတာဖာနီဗောလ်၏ သုံးသပ်ညွှန်းဆို ဝေဖန်ချက်များ၊ နောက် သိပ္ပံမောင်ဝ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ။

မစ္စတာဖာနီဗောလ်သည် Ray Carr ၏ (Love in Burma, Red Tiger, The Cluster of Gems) ကိုလည်းကောင်း၊ Tennyson Jesse ၏ 'ယွန်းဒေဝီ' (The Lacquer Lady) ဝတ္ထု လုံးချင်းကိုလည်းကောင်း၊ သုံးသပ်ညွှန်းဆို ဝေဖန်ပြခဲ့ပါသည်။ ဥပမာပြရလျှင်

(It is a book that took my breath away and left me dump with amazed admiration)

(ထိုစာအုပ်သည် ဖတ်ရင်းကောင်းလွန်းအားကြီး၍ ကျွန်ုပ် အား အသက်ရှူမှားသွားနိုင်သည်အထိ ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသော ဝတ္ထုဖြစ်ကြောင်း)။

အခြားစာအုပ်စာတမ်းများကိုလည်း 'ဝေဖန်စာ' ခေါင်းစဉ် တပ်၍ တိုတိုနှင့်လိုရင်း ရေးသားကာ သုံးသပ်ညွှန်းဆိုကြပါသည်။ သိပ္ပံမောင်ဝဆိုလျှင် ခေတ်စမ်းစာ ပေစာအုပ်များ၊ အခြားကလောင် ရှင်များဆိုလျှင် 'သိန်းနေနွယ်' (နောင် သိန်းဖေမြင့်)၏ မင်းတိုင်ပင်၊ တက်ဘုန်းကြီး၊ ဇေန၏ ဇေနစာပြောင်၊ ပီမိုးနင်း၏ဝတ္ထုတိုများ စသဖြင့်။

နောက် ၁၉၃၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၀ ခုနှစ်တစ်ဝိုက်တွင် ထွက် ပေါ်လာကြသော မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များ၌ စာအုပ်အညွှန်းများသည် ထင်ရှားကျော်ကြားလာပါသည်။ စာဖတ်သူများ၏ လက်ဝယ်သို့ စာအုပ်စာတမ်းကောင်းများ ရောက်ရှိသွားခြင်းပင်။ ကလောင် နာမည်များလည်းတပ်ကာ ညွှန်းဆိုသုံးသပ်ဝေဖန်လာကြသည်။ (ဥပမာ ၁၉၃၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်ထုတ်ဝေသော စာဆို တော်မဂ္ဂဇင်း၌ 'ယထာဘူတ'၊ ဂျာနယ်ကျော်၌ 'မဟာပညာကျော်')။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်များ ရပ်စဲသွားခဲ့ရသည်။ စစ်ကြီးပြီးသောအခါ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်စာစောင်များ ဟိုမှသည်မှ ပြန်လည်ထွက်ပေါ်လာကြပါသည်။ ထိုအခါတွင်လည်း စာအုပ် ကဏ္ဍများဆိုပြီး တစ်လတစ်လထွက်လာသော စာအုပ်စာတမ်းများ ကို အခန်းတစ်ခန်း ဖွင့်ကာညွှန်းဆိုလာကြပြန်သည်။ အထူးသဖြင့် တာရာမဂ္ဂဇင်း။ ဒဂုန်တာရာဦးစီး ထုတ်ဝေခဲ့သော မဂ္ဂဇင်းဖြစ် သည်။ စာအုပ်ကဏ္ဍကို လစဉ်ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ နောက် ဂျာနယ်ကျော်၊ လင်းယုန်၊ သတင်းစုံ၊ လူထု အစရှိသော ဂျာနယ် များတွင်လည်း ဖော်ပြလာကြပါသည်။ နောက် အိုးဝေ၊ ရှုဒေါင့်၊ ရွှေတူ၊ သတင်းဂျာနယ်များ ရှိသေးသည်။

ဤသို့သော အတိတ်သမိုင်းဖြင့် စာအုပ်စာတမ်းများ အကြောင်းကို သိကောင်းစရာအဖြစ် မှတ်ယူနိုင်သော စာအုပ် အညွှန်းဘဝကို မျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့မြင် ဖတ်ရှုနိုင်လေသည်။ စာရေးသူ၊ စာဖတ်သူနှင့်စာပေလောကဆိုသော သုံးပွင့်ဆိုင် ဖြစ် တည်ရှင်သန်နေသော ကဏ္ဍသည်ပင် နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးအတွက်

(၁)

အကျိုးဖြစ်ထွန်း ရာဖြစ်ထွန်းကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြနေသည် နှင့် အတူတူဖြစ်ပါသည်။

(၂)

ယနေ့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလဖြစ်ပါသည်။ မနက်ဖြန်ဆိုလျှင် အနာဂတ်ကာလဖြစ်သည်။ ယနေ့ကာလတွင် ထွက်ရှိလာကြသော စာအုပ်များအကြောင်းကို မဂ္ဂဇင်းများ (မဟေသီ၊ မြန်မာ့ဓန၊ Beauty၊ သရဖူ၊ ဟန်သစ်၊ ချယ်ရီ) နှင့်ဂျာနယ်များ (ဈေးကွက်၊ အကျိုးဆောင်၊ ယနေ့ခေတ်၊ သတင်းလွှာ၊ သဘင်အနုပညာ) တွင် ဖတ်ရှုတွေ့မြင်နေကြရခြင်းသည် မနက်ဖြန်ဆိုသော ကာလတစ်ခု ၌ အတိတ်၏ကောင်း မြတ်သော အကျိုးရလဒ်ကို ပြန်လည် ရှာဖွေတွေ့ရှိကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် ကာလသုံးပါးတွင် ဖြစ်တည်ရှင်သန်နေသော စာအုပ်များ အကြောင်း အညွှန်းပြုရေးသားတင်ပြနေမှသာ စာအုပ်စာပေ လူ့မိတ်ဆွေဆိုသော စာအုပ်စာတမ်းများသည် စာကြည့်တိုက်များ၊ စာအုပ်အသင်းများ၊ စာဖတ်ပရိသတ်၏ ကိုယ်ပိုင်စာအုပ်စင်များ၌ ထာဝရရှင်သန်ဝေဆာနေတော့မည်ဖြစ်ပါသည်ဟူ၍။

လေးကိုတင်

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၄-၄-၂၀၀၁

mgyc.com

mgyc.com

ဆရာအို၏ ဘဝနေဝင်ချိန်သင်တန်း

မြတ်ငြိမ်း

Today စာအုပ်တိုက်မှ အတွေးအမြင်စာစဉ် (၁) အဖြစ် ဘာသာပြန်စာအုပ် တစ်အုပ်ထုတ်ဝေလာပါသည်။ 'မြတ်ငြိမ်း' ပြန်ဆိုပေးလာသော 'ဆရာအို၏ ဘဝ နေဝင်ချိန်သင်တန်း'။ မူရင်းစာရေးဆရာ Mitch Albom ၏ Tuesdays with Morrie စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်ဝေသူအမှာစာတွင် "အဘိုးအိုတစ်ယောက်၊ လူရွယ် တစ်ယောက်နဲ့ ဘဝရဲ့ကြီးမြတ်ဆုံး သင်ခန်းစာကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် မီးမောင်းထိုး ပြခဲ့တဲ့ စာအုပ်ဖြစ်တဲ့အတွက် လူတိုင်းသတိမူစရာ၊ သင်ခန်းစာယူစရာ၊ တွေးဆင် ခြင်စရာ အတွေးအမြင် စာစဉ် (၁) အဖြစ် တူဒေးစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေလိုက်ရပါ တယ်" ဟူ၍ ဖတ်ရှုရသည်။ မာတိကာအရ အခန်းများစွာခွဲပြီး ပါမောက္ခအိုကြီးနှင့် တပည့်တစ်ယောက်တို့၏ ပြန်လည်ဆုံစည်းရင်း ဘဝအမြင် ကားချပ်များအပေါ် သင်ကြားချက်များ ဖတ်ရှုသိမှတ်လိုက်ပါသည်။

အကဝါသနာရှင် (ရှော့အင်ရိုးလ်မှအစ တန်ဂိုအထိ ကတတ်သူ)၊ အသက် ၅၀ ကျော်တွင် ဝေဒနာဝင်လာပြီး ASL ရောဂါရှင် (အာရုံကြောများ ပျက်စီးလာပြီး ခြေထောက်ကစ၍ လှုပ်ရှား၍မရသောရောဂါ) သည် သေမင်းထံပါးမသွားမီ ဆုံးဖြတ် ချက်ချလိုက်ပါသည်။ သူ၏ လက်ကျန်သက်တမ်းရက်များကို အကောင်းဆုံး ဖြစ်

အောင်လုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်၏။ ပြီးတော့ တပည့်ဖြစ်သူနှင့်တွေ့သည်။ ထိုတပည့်သည် ရုပ်မြင်သံကြားမှ တွေ့ဆုံစကားပြောနေသော အခန်းကို မြင်တွေ့ကြားသိရသည်။ (ပါမောက္ခတစ်ဦးနှင့် နောက်ဆုံးသင်ကြားပို့ချချက် သူကိုယ်တိုင် သေဆုံးခြင်းအကြောင်း) ဆောင်းပါးလည်း ပါလာသည်။ ဇာတ်လမ်းစပါတော့သည်။ တပည့်က ဆရာကြီးပါမောက္ခအိုဆီ သွားသည်။ သင်တန်းဖွင့်သည်။ ကမ္ဘာကြီးအကြောင်း၊ နောင်တအကြောင်း၊ သေခြင်းတရားအကြောင်း၊ မိသားစုအကြောင်း၊ ပိုက်ဆံအကြောင်း၊ မေတ္တာတရားအကြောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုအကြောင်း စသည်ဖြင့် ဘဝနေဝင်ချိန်မှ လူအိုလူနာ ပါမောက္ခကြီး၏ သင်တန်းများဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂါနေ့တိုင်း သင်တန်းရှိသည်။ စာအုပ်မပါ။ စာကြည့်ခန်း၏ ပြတင်းပေါက်အနီးမှာ ပို့ချသည်။ ဘာသာရပ်က 'ဘဝအဓိပ္ပာယ်'။ ယခု ကျွန်တော်တို့ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖတ်ရှုနေရသော စာအုပ်ဖြစ်လာပါတော့သည်။

မူရင်းစာအုပ်အမည်မှာ 'မောရီနှင့်အင်္ဂါနေ့များ' (Tuesdays with Morrie)။ နောက် လူအိုတစ်ယောက်၊ လူရွယ်တစ်ယောက်နှင့်ဘဝ၏အကြီးမြတ်ဆုံး သင်ခန်းစာများ (An old man, A young man and Life's Greatest Lesson)ဟု ခေါင်းစဉ်အသေးကလေးနှင့် အတူထုတ်ဝေလာသော စာအုပ်။ ပါမောက္ခအိုကြီးကား 'မောရီရွာဇီ'၊ I and Thou, The Divided Self စာအုပ်များဖတ်ခဲ့သူ (ဘဝဆိုတာ အစဉ်အဆက် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရှေ့နဲ့နောက်ဆွဲငင်မှုတွေပဲ)ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (နပန်းသတ်ပွဲ၊ ဟုတ်တယ်၊ ဘဝကို အဲဒီလိုပုံဖော်လို့ရတယ်)ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံး (မေတ္တာတရားက အနိုင်ရတယ်၊ အမြဲတမ်း အနိုင်ရတယ်ကွ)ဟူ၍လည်းကောင်း ပြောခဲ့မှာ ခဲ့သူ၊ အသက် ၈ နှစ်သားအရွယ်တွင် မိခင်ဆုံးခဲ့ရသူ၊ ညီလေး ဒေးဗစ်မှာ ပိုလီယိုဖြစ်ပြီး မိထွေးနှင့်ကြီးပြင်းရသူ၊ အဖေက သိုးမွေးစက်ရုံခေါ်သွားခံရသူ၊ မင်းဘာလုပ်မလဲဆုံးဖြတ်ရသူ၊ နောက်ဆုံး ကျောင်းဆရာဖြစ်လာရသူ (ပါမောက္ခအထိ)၊ ရောဂါသည်ဖြစ်လာရသောအခါ ဘဝကိုအရှုံးမပေး၊ သေမင်းကိုငဲ့ကွက်ခြင်းမပြု၊ မိမိကိုယ်သာကြည့်ရင်း တပည့်ကို သင်ခန်းစာတွေပေးသည်။ အင်္ဂါနေ့သင်ခန်းစာများ။ ထိုအထဲတွင် ၉ ရက်မြောက် အင်္ဂါနေ့တွင် ပို့ချခဲ့သော 'မေတ္တာတရား ဘယ်လိုရှင်သန်သလဲဆိုသည့်အကြောင်း ဆွေးနွေးခြင်း' အခန်းမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ပြီးတော့ ၁၄ ရက်မြောက်အင်္ဂါနေ့၏ ခွဲခွာနှုတ်ဆက်စကားပြောခြင်း အခန်းမှာလည်း ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာပင်။

စာရေးဆရာ မြတ်ငြိမ်း၏ ဘာသာပြန်လက်ရာမှာ စိတ်ဝင်စားစရာ ဖတ်ရသည်။ ရသစကားပြေအရေးအသားများ အသက်ဝင်နေပါသည်။ မူရင်း စာအုပ်၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ တင်ပြပုံ၊ အခန်းခွဲပုံများအတိုင်း စိတ်ဝင်တစား ဖတ်ရပါသည်။ နောက်ဆုံး ပါမောက္ခမောရီ အကြိုက်ဆုံးကဗျာဆရာ 'အော်ဒင်' (Auden) ၏ ကဗျာအတိုင်း စာဖတ်သူသည် ဘဝအဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်ရမည်ဟု ဆိုချင်ပါတော့သည်။

'သတ္တဝါအပေါင်းသည် ကံစီမံသမျှ နာခံကြရ၏။

သို့သော် ကိုယ့်ဘဝကို ဖျက်ဆီးသည်မှာ ကိုယ်သာလျှင်ဖြစ်၏။'

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၁၅-၈-၂၀၀၀

သန်းခေါင်ယံ လွတ်လပ်ရေး

မောင်ပေါ်ထွန်း

လောကသစ်စာပေမှ ထုတ်ဝေလာသော သတင်းစာဆရာများ၏ သမိုင်းမှတ်တမ်းတင်စာအုပ်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်က ပထမအကြိမ် (မောင့်ဘက်တန်နှင့် အိန္ဒိယ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ) အမည်ဖြင့်။ ယခု ၂၀၀၀ ခုနှစ် ဒုတိယအကြိမ် (သန်းခေါင်ယံ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ)အမည်ဖြင့်။ သတင်းစာဆရာနှစ်ဦး၏ လူပေါင်း ၃,၀၀၀ ခန့် တွေ့ဆုံခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း၊ နောက်စာရွက်စာတမ်းများ ထောင်နှင့်ချီ၍ ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း၊ နောက်ဆုံးခရီးမိုင်နှစ်သိန်းကျော် ကွင်းဆင်းလေ့လာထားခြင်းနှင့် သုတေသနပြုရန် ဒေါ်လာငွေသုံးသိန်းရင်းနှီးရခြင်းတို့ကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသော အိန္ဒိယတိုက်ငယ်၏ လွတ်လပ်ရေးခရီးတစ်ထောက် အရုဏ်ကျင်းလှ သန်းခေါင်ယံအချိန်တစ်ဝိုက်မှ သမိုင်းဝင်အဖြစ်အပျက်များ၊ ခေါင်းဆောင်များ၊ ပြည်သူများအကြောင်း စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်သစ်သတင်းစာဆရာ ‘ဒိုမိနစ်လဲပျား’ (Dominique Lapierre) နှင့် အင်္ဂလန်ဇာတိ အမေရိကန်သား ‘လယ်ရီ-ကောလင်းစ်’ (Larry Collins) တို့၏ Freedom at Midnight ကို သန်းခေါင်ယံလွတ်လပ်ရေးအမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ထားသော စာအုပ်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ ဇော်မောင်၊ စာမူခွင့်ပြုချက် ၁၀/၉၉(၅)၊ မျက်နှာဖုံး

ခွင့်ပြုချက် ၄/ ၂၀၀၀(၄)။

စကားဦးဖြင့် ဘုံဘောမြို့တော် ဂိတ်တံခါးကြီးမှ နယ်ချဲ့အင်ပါယာ၏ တန်ခိုး အရှိန်များကျဆင်းစပြုလာသော ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှအစပြုကာ အခန်းပေါင်း ၂၀ ခင်းကျင်း ရေးဖွဲ့၍ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေး အရက်ဦးကာလ ပြည်တွင်းအဖြစ်အပျက်များ တင်ပြ လာသည်။ တစ်ဖက်တွင် နန်းရင်းဝန်အက်တလီ၏ စေခိုင်းချက်အရ မဟာမိတ် ခေါင်းဆောင် မောင့်ဘက်တန်၊ အခြားတစ်ဖက်တွင် အိန္ဒိယတိုက် လွတ်လပ်ရေး ခေါင်းဆောင်များ(ဂန္ဒီ၊ နေရူး၊ ပတေး၊ ဂျင်းနားအစရှိသော ဟိန္ဒူ၊ မွတ်ဆလင်ခေါင်း ဆောင်များ၏ လှုပ်ရှားမှုများ) တင်ပြလာသည်။ ပြီးတော့ ဂန္ဒီကြီး၏ အကြမ်းမဖက်ရေး ‘အဟိံသ’ လမ်းစဉ်ဖြင့် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်နေစဉ် ကာလကတ္တားမြို့ကြီးတွင် ဟိန္ဒူ-မွတ်ဆလင်တို့၏ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးအရင်းခံသော အဓိကရုဏ်းကြီး ဖြစ်ပွားကာ မွတ်ဆလင်ခေါင်းဆောင် အလီဂျင်းနားက ‘အိန္ဒိယနိုင်ငံကို နှစ်ခြမ်းခွဲရင်ခွဲ၊ မခွဲရင် အိန္ဒိယနိုင်ငံပျက်မှာပဲ’ဆိုပြီး အိန္ဒိယအမျိုးသားကွန်ဂရက် (INC) နှင့် အင်္ဂလိပ် အစိုးရကို စိန်ခေါ်လိုက်ပါသည်။ ဂန္ဒီကြီးကတော့ ‘အိန္ဒိယနိုင်ငံကြီးကိုမခွဲခင် ကျုပ် နှလုံးသားကိုသာ အရင်ခွဲပါတော့’ဟူ၍ မိန့်ခွန်းခြွေကာ တရားပွဲများဖြင့် ထိန်းသိမ်း သည်။ မရတော့။ လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံဖြစ်ပေါ်လာရေး အတွက် ဟိန္ဒူ၊ မွတ်ဆလင်ပြည်သူများ သွေးစွန်းခံကာ နိုင်ငံများထူထောင်သွားပါတော့ သည်။

ထို့ပြင် မဟာရာဇာတို့ နန်းရင်ပြင်မှ ထွက်ခွာခန်း (သဘောတူစာချုပ်ရေးထိုး ခန်းမှာ စိတ်လှုပ်ရှားစရာ)၊ ကက်ရှမ်းယားပြည်နယ်ကိစ္စ၊ ဆစ်လူမျိုးများအရေး (အချင်း ချင်းရန်ပြုသော ညီနောင်များနှင့်လူ့သမိုင်းတွင် အကြီးကျယ်ဆုံးသော အုပ်စုလိုက် ပြောင်းရွှေ့မှုကြီးအခန်းနှစ်ခန်းမှာလည်း ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်စရာ)၊ ခေါင်းဆောင်များ၏ စကားသံများ သောသောညံ့နေပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံမှသိက္ခာရှိရှိ ထွက်ခွာရမည့်အစား ငရဲအိုး ထဲပစ်ထည့်ခဲ့သော လုပ်ရပ်များနှင့် လူထုအဖြစ်အပျက်များ ဖတ်ရှုရသည်မှာ ကြေကွဲ ဝမ်းနည်းစရာ။ နောက်ဆုံး ဂန္ဒီကြီးသည် လူမျိုးရေးပဋိပက္ခ များ ငြိမ်းအေးပြီးပျောက်ရန် အစာငတ်ခံဆန္ဒပြုရတော့သည်။ ဂန္ဒီကြီး သေပါစေဟု လူမျိုးရေးဒုက္ခသည်များက အော်ဟစ်ကြပါသည်။ မုန်းသူများ၏ ရန်ငြိုး၊ အစီအစဉ်၊ ပြီးတော့လုပ်ကြံမှု။ ဂန္ဒီကြီး ဆုတောင်းပွဲအသွား ဘဂဝါဂီတမှ ဂါထာများ ရွတ်ဆိုရင်း (ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် သေခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ သောကဗျာပါဒမဖြစ်ရာ)ဓမ္မတေးများလည်း ရွတ်ဆိုကြ

mgobothom

သည်။ သံပြိုင်တေးများ။

“အို အဆွေ မောပန်းသည်ဖြစ်စေ ရွင်လန်းသည်ဖြစ်စေ
မနားတမ်းအလုပ် လုပ်ပါလေ”

ဆုတောင်းပွဲစင်မြင့်အရောက်တွင် ဂိုဆေ၏ သေနတ်သံထွက်လာသည်။ ဂန္ဓိ
လဲကျသွားသည်။ နိုင်ငံတော်ဈာပနအခန်း။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ ဝမ်းနည်းခြင်းများဖြင့်
စာအုပ်ကို အဆုံးသတ်ထားသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် စာအုပ်စာပေ လူ့မိတ်ဆွေဆိုသော ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို
သတိရမိပြီး မောင်ပေါ်ထွန်း မြန်မာပြန်ဆိုထုတ်ဝေသော ‘သန်းခေါင်ယံလွတ်လပ်
ရေး’ စာအုပ်ဖတ်မိသောအခါ စာအုပ်စာပေဟူသည် သမိုင်း၏မိတ်ဆွေပါလားဆို
သော စကားလုံးတစ်လုံးကို မွေးဖွားမိပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၂-၈-၂၀၀၀

ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုတိုများ

မောင်ထင်

ရာပြည့်စာအုပ်အမှတ် ၁၂၀ အဖြစ် မောင်ထင် မြန်မာပြန်သည့် ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုတိုများစာအုပ် ထုတ်ဝေလာပါသည်။ ယခင် ပုဂံစာအုပ်တိုက်မှ ပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေစဉ်က ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုတို ၃၆ ပုဒ်။ ယခု ဒုတိယအကြိမ်တွင် ၃၈ ပုဒ်။ ဆရာမောင်ထင်အမှာ၊ ဒုတိယအကြိမ်အတွက် ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်အမှာ စသဖြင့်ပါလာသည်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီမှာ 'ဗင်းဆင့်ဗန်ဂိုး'၏ Cafe Terrace at Night၊ နောက်ကျောဖုံးပန်းချီမှာ 'ဒက်ဒဝမ်မနေး'၏ Balcony ပန်းချီကားများကို ဒီဇိုင်းဖွဲ့၍ ဖော်ပြထားသည်။ ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုစာပေနှင့် ကမ္ဘာ့ပန်းချီ။

ဆရာမောင်ထင်၏အမှာတွင် “ဤဝတ္ထုတိုများကို ဖတ်ရှုပြီးသည့်နောက် မူရင်းစာရေးဆရာ၏အရသာကို ခံစားရ၍ စာပေ၏မူရင်းသဘောသည် လောကဟိတပင်ဖြစ်လေသည်ဟု သဘောပေါက်သည်ရှိသော် ကျွန်တော်ကျေနပ်ပါပြီ” ဟု ဆိုထားပါသည်။ တကယ်လည်း မူရင်းအရသာကို ခံစားရပါသည်။ ရုရှား၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ တူရကီ၊ နော်ဝေ၊ ဆွီဒင် အစရှိသော နိုင်ငံ ၁၆ နိုင်ငံမှ ဂန္ထဝင်၊ သရုပ်မှန် ခေတ်သစ်ဂန္ထဝင် (Modern Classic) ဝတ္ထုတို ၃၈ ပုဒ်အား မိတ်ဆက်စကား (စာရေးသူအကြောင်း၊ ဝတ္ထုတို၏အဓိပ္ပာယ်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်များ

အကြောင်း) နှင့်တကွ စိတ်ဝင်စားဖတ်ရှုခံစားရပါသည်။ ရုရှားမှ 'ဂါရှင်' (Garshin) ၏ 'အလံနီ' ဝတ္ထုတိုတွင် မီးရထားသံလမ်းအလုပ်သမားနှစ်ယောက်၏ စိတ်နေစိတ်ထားနှစ်မျိုးကို ဘဝဖြစ်ရပ်နှင့်တင်ပြသွားသည်။ ဘဝတူချင်း စိတ်ဓာတ်ချင်းမတူ။ သို့သော် ဇာတ်လမ်းအဆုံးတွင် အမြင်မှန်ရသွားသော အခန်းမှာ လောကဟိတတရားဖြတ်လို့ရသွားခဲ့ပါသည်။ နောက် 'တော်လ်စတိုင်း' (Tolstoy)၊ 'ချက်ကော့' (Chekhov)၊ ကမ္ဘာကျော်ဝတ္ထုတိုဆရာ 'ဂေါ့ကီ' (Gorky) တို့၏ ဝတ္ထုတိုများ။

တော်လ်စတိုင်း၏ 'လူတစ်ကိုယ်လျှင် မြေမည်မျှလိုသနည်း' ဝတ္ထုတို (မြေပိုင်ဆိုင်လှချင်သော လူသည် လောဘရမ္မက်ကြောင့် နောက်ဆုံး ၆ ပေမျှရှိသော မြေထဲတွင် သင်္ဂြိုဟ်ခံလိုက်ရသည့်ဇာတ်လမ်း)။ တူရကီမှ 'ကူဒြက်' (Kudret) ၏ 'ငတ်မွတ်ခြင်း' ဝတ္ထုတို (လူတစ်ယောက်ကွယ်လွန်လျှင် အိမ်နီးချင်းများ အစားအသောက်ပေးပို့ကြရာ လူဆင်းရဲမိသားစုမှ ကလေးတစ်ယောက်မှာ ထိုသို့ခံစားခဲ့ရသ၍ အစ်ကိုနေမကောင်းပြီး သေမည်ထင်သောအခါ 'အစ်ကိုသေရင် အိမ်ဖြူကြီးက ထမင်းပို့မှာမို့ပါ' ဟု ပြောလိုက်သော ဇာတ်လမ်း) ကြေကွဲဆိုးနွဲသွားရသည်။ ဤသို့သော ဒိဋ္ဌဓမ္မသဘောဆောင်သော ဝတ္ထုတိုများအပြင် အင်္ဂလန်မှ 'ဩစကာဝိုင်းလ်ဒ်' (Oscar Wilde) ၏ 'ရာဇကုမ္မာ' ဝတ္ထုတိုတွင်မူ (အလှတပ်မက်သော မင်းသားတစ်ပါး၏ ရာဇဘိသိက်ခံပွဲဇာတ်လမ်း၊ မင်းသားလေး၏ အိပ်မက်ခန်းလည်းပါသည်) ဒဏ္ဍာရီနောက်ခံဖြင့် စိတ်ဝမ်းကြည်နူးစွာ ဖတ်ရှုရပါသည်။ ရိုမန်တစ်သဘောဆောင်သော ဝတ္ထုတိုပင်။ အခြားဝတ္ထုတိုများ ရှိသေးသည်။ ပြင်သစ်မှ 'အနာတို ဖရန့်စ်' (Anatole France) ၏ တရားကျခြင်း (မြန်မာဆန်အောင် ပြုပြင်ရေးသားထားသောဝတ္ထုတို၊ Irony (ခေါ်) အဖြူကိုပြပြီး အနက်ကိုရေးသားထားသော သရော်စာအမျိုးအစားဝတ္ထုတို)။

ဆရာမောင်ထင်၏ ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုတိုများသည် လူ့ဘဝနှင့်လောကသဘာဝကြား ပါးလှပ်သော ကြိုးတစ်ကြောင်းကို ရသစာပေဖြင့် မြင်သာအောင် ပြသရေးသားသွားပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရှိသော ရုရှား၊ အင်္ဂလိပ်၊ ရဟူဒီ၊ အိန္ဒိယဆိုသည်မှာ တစ်မိုးတည်းအောက်တွင် အတူတကွလျှောက်လှမ်းနေရသူများဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတို့၏ ဝတ္ထုတိုများက ပြဆိုဖော်ညွှန်းကြပါသည်။

နောက်ဆုံး အသစ်ဖြည့်စွက်ထားသော ကိုရီးယားမှ 'ယူဗိုချန်ညွန်' ၏ ဝတ္ထုတို 'မတော်လှန်ရေးသမား' ဝတ္ထုတိုတွင် ပြစ်ဒဏ်ပေးခံရမည့် လူတစ်ယောက် နောက်ဆုံး ရှုခင်းကားတစ်ချပ်ကို ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်အတူ ဤမြေမှ

ဤလူမျိုးများ ဤသို့သွေးမြေကျရပါတကား (အဘယ်ကြောင့်နည်း) ဆိုသော အသိ
ဝင်လာရသော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ပင်။

“ငါတို့ချစ်သောနိုင်ငံကို အစိတ်စိတ်ခွဲ၍ သွေးထွက်သံယိုနှင့် ထားပစ်ခဲ့ကြသူ
များ ကျိန်စာသင့်ကြပါစေသတည်း” ဆိုသော ဇာတ်လမ်းအဆုံး စာပန်းကုံးကို ဖတ်
ကြည့်ပါ မိတ်ဆွေ။

ယနေ့ မြန်မာစာပေရပ်ဝန်းတွင် နိုင်ငံတကာမှ ဝတ္ထုတိုလက်ရာများ ပြန်ဆို
နေကြသည်ဖြစ်ရာ ဤသို့သော ဆရာမောင်ထင်၏ ‘ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုတိုများ’ သည် ရှေ့
ဆောင်ရှေ့ရွက်ပြုသော စာပေလက်ရာများဟု ဆိုချင်ပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၉-၈-၂၀၀၀

အိုဂျေရုဆလမ်

ကျော်အောင်

၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်သုတ) ဆုရ ကျော်အောင်၏ ‘အို-ဂျေရုဆလမ်’ စာအုပ်ကို ပညာရွှေတောင်စာအုပ်တိုက်မှ ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်ထုတ်ဝေလာပါသည်။ မူရင်းစာအုပ်မှာ (O' Jerusalem!)၊ ပြုစုသူများမှာ ‘လယ်ရီ-ကောလင်းစ်’ (Larry Collins) နှင့် ‘ဒိုမိနို-လဲပျား’ (Dominique Lapierre) တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့နှစ်ဦးသည် အိန္ဒိယတိုက်ငယ်မှ သမိုင်းဝင်အဖြစ်အပျက်များ (သန်းခေါင်ယံလွတ်လပ်ရေး) နှင့် ယခု ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသမှ သမိုင်းဝင်အဖြစ်အပျက်များ (အိုဂျေရုဆလမ်) စာအုပ်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်သတင်းစာဆရာများ ဖြစ်လာကြပါသည်။ မျက်နှာဖုံး ပန်းချီစံတိုး။

မာတိကာအရ ရှေးဦးစကားနှင့်အတူ အခန်း ၄၊ အပိုင်းပေါင်း ၄၆ ပိုင်းပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လအထိ လပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပွားလာခဲ့သော ဂျေရုဆလမ်ရပ်ဝန်းဒေသ၏ အစွဲရေးနိုင်ငံထူထောင်ခန်း အကြောင်းအရာ ဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ပါလက်စတိုင်းဒေသတွင် နိုင်ငံထူထောင်လာသော ဂျူးလူမျိုးများနှင့်ဟန့်တားသူ အာရပ်တို့၏ ခါးသီးဖွယ်၊ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ပြင်းထန်လှသော လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးနှင့်နိုင်ငံရေးရာ ပဋိပက္ခများကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအပါ

အဝင် အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်၊ ရုရှား၊ အစ္စရေး၊ အာရပ်အဖွဲ့ချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (အီဂျစ်၊ အီရတ်၊ ဂျော်ဒန်အစရှိသော) ခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်ဖြေရှင်းရသည့် သမိုင်းဇာတ်ခုံပေါ်မှ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါတော့သည်။

ရှေးဦးစကားဖြင့် စာရေးသူများက နိဒါန်းစဖွင့်ရာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် မေလတွင် ဂျေရုဆလမ်မြို့ဟောင်းမှ ဗြိတိသျှတပ်များသည် အိတ်ပလေ့သံများနှင့်အတူ စတင်ထွက်ခွာရသည့်အခန်းဖြင့် စတင်၍ ဂျေရုဆလမ်မြို့ (လူမျိုးသုံးပုံနှစ်ပုံမှာ အာရပ်များဖြစ်ပြီး မြေတစ်ဝက်ကျော်ကျော်မှာ အာရပ်နယ်မြေများဖြစ်သည်။ ပါလက်စတိုင်းနယ်မြေလည်းဖြစ်သည်။ နောက် 'ဂျေရုဆလမ်တွင် ဆုံကြပါစို့' ဆိုသော ဂျူးလူမျိုးများ၏ နယ်မြေဖြစ်သွားသည်) မြို့ဟောင်းအား ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ပထမနိုင်ငံတကာ ထိန်းချုပ်မှု၊ ပြီးလျှင် အစ္စရေး နိုင်ငံထူထောင်ခွင့်၊ ထို့ပြင် နယ်မြေပိုင်နက်ခွဲဝေမှု ပဋိပက္ခများ၊ တိုက်ပွဲများ၊ အဓိကရုဏ်းများ၊ အာဇာနည်များ ဖြစ်ထွန်းလာမှုအခန်းများ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ရေးသားတင်ပြသွားပါသည်။

ထိုအခန်းများထဲတွင် အေဒီ ၇၀ ကတည်းက ဂျေရုဆလမ်မြို့တံခါးကို ဖွင့်ခဲ့သော သော့တစ်ချောင်း၏ သမိုင်းကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းပြောပြရာ၌လည်းကောင်း၊ ဂျေရုဆလမ်မြို့တော်ရှိ အဓိကတောင်ကုန်း 'ဇီယွန်' (Zion) မှ ဇီယွန်ဝါဒီများ၏ မြစ်ဖျား မလိခရာဇဝင်ကို ရေးသားပြရာ၌လည်းကောင်း၊ 'ဗြဲသေ့ငယ်၏ သား' ဟုခေါ်ဝေါ်သော 'ဒေးဗစ်-ဘင်ဂူရီယန်' (အစ္စရေး ပထမဦးဆုံးဝန်ကြီးချုပ်) ၏ 'ပါလက်စတိုင်းမှာ ဂျူးနိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်ရမယ်။' အစ္စရေးဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း 'ဂိုလ်ဒါမေယာ' ၏ 'ဂျူးနိုင်ငံသစ် မွေးဖွားလာဖို့ ကျွန်မတို့ တိုက်ပွဲဝင်နေကြတယ်။ အဲဒါဟာ သဘာဝကျတယ်' ဆိုသော သူမ၏ လှုပ်ရှားခန်းများ၊ နောက် အီစတာဘုရားဝတ်ပြုပွဲမှစ၍ တနင်္ဂနွေနေ့ လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းမှ စတင်ကာ မနေ့ညက ကျွန်တော်တို့ ပစ်သတ်လိုက်တဲ့ အာရပ်တစ်ယောက်၏ 'ဒီမြေကို ဂျူးတွေပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိဘူး' ဆိုသော တိုက်ပွဲများ (တိုက်ပွဲများကြားမှ နေဗီနှင့်ချစ်သူ နာအိုမီတို့၏ အချစ်တိုက်ပွဲများအပါအဝင်)၊ အာရပ်လိခ်အစည်းအဝေးများနှင့် အီဂျစ်မှ 'နာဆာ'၊ ဂျော်ဒန်မှ 'ဟူစိန်' တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခန်းများ အစရှိသည်တို့ကို စုဆောင်းရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာ၌လည်းကောင်း ရသစာပေလက်ရာတစ်ပုဒ်ကို နှလုံးသွင်းကာ ဖတ်ရှု လေ့လာရသကဲ့သို့ ဖတ်ရှုလိုက်ရပါတော့သည်။

အာရပ်တို့ဘက်မှ 'ဟတ်ဆေနီ' ၏ နောက်ဆုံးကျဆုံးခန်းမှာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲ

စရာကောင်းပြီး အစွဲရေးဘက်မှ 'အက်စသာ'၏ နောက်ဆုံးစာကလေးမှာလည်း ထို့အတူပင်။ ဂျေရုဆလမ်မြို့ ပဋိပက္ခများ နိဂုံးချုပ်တော့မှ ဆုတောင်းပြည့်ရန် မြို့ရိုး နံရံများအတွင်း ငြိမ်းချမ်းပါစေ သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို နားဆင်ရတော့ပါသည်။ မြန်မာ စာပေလောကတွင် ဘာသာပြန်သုတစာပေဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာ ကျော်အောင်၏ တတိယမြောက် ဘာသာပြန်စာပေဆုရစာအုပ်၏ ကောင်းမြတ်သော ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးမှုဟုဆိုရပါတော့မည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၅-၉-၂၀၀၀

ကလေးတို့မနက်ဖြန်

မောင်သစ်ဆင်း

မိုးယံစာပေမှ ထုတ်ဝေလာသော သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာများပေါ်မှ မောင်သစ်ဆင်း၏ မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါးများကို စုစည်းထားသည့် ‘ကလေးတို့ မနက်ဖြန်’ စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ၊ အတွေးအမြင်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ နောက်ဆုံးခေတ်သစ် လူ့ဘောင်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာဆောင်းပါးများပင်။ အမှာစာအနေဖြင့် ‘ရေးသူထံမှ’ ဆိုသော စာတိုတစ်ထွာကလေးပါလာသည်။ ‘ယခုစာအုပ်ကလေးမှာ အားထုတ်မိခဲ့သမျှ အလုပ်ကလေးများကို စုစည်း၍ မျှဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်’ ဟူ၍ ဖတ်လိုက်ရပါသည်။ မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း-ဇော်ဦး။

မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါးများမှာ ‘ကျောင်းကောင်း’၊ ‘ပညာလူ့အဖွဲ့အစည်း’၊ ‘ကလေးတို့မနက်ဖြန်’ အစရှိသော ဆောင်းပါး ၅ ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်းပါးများအဖွင့်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာ အကြောင်းအရာများဖြင့်စတင်ပြီး စာရေးသူသည် မိမိ ဖတ်ရှုမှတ်သားခဲ့သော၊ တွေ့ကြုံဖြတ်သန်းခဲ့ရသော စာသိ၊ ဘဝသိ၊ သညာသိများကို ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်အဖြစ် ပီပြင်စွာတင်ပြရင်းမိမိတို့၏ အနာဂတ်လူ့အဖွဲ့အစည်းကို များစွာဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ချင်သော စာနယ်ဇင်းသမားတစ်ဦး၏ စေတနာကို လှစ်ပြသွားခဲ့သည်။

‘ကျောင်းကောင်း’ ဆိုသော ပညာရေးဆောင်းပါးဆိုပါစို့။ အိတ်လီနိုင်ငံမှ

ကျောင်းတစ်ကျောင်း၏ စာမေးပွဲတစ်ပွဲတွင် ထိုကျောင်းမှ ကျောင်းသားကလေးများ နှင့်အတူ စိတ်ရောဂါဆေးရုံမှ ကလေးများကို ဆရာမတစ်ဦးက ဦးဆောင်ခေါ်လာပြီး စာမေးပွဲဖြေခိုင်းပုံကစ၍ နိဒါန်းပျိုးပါသည်။ နောက် ရမှတ်တူနေပုံ၊ ဆရာမ၏ ပြောပြလိုက်ပုံများ (ကလေးသဘာဝကို နားလည်အောင်ကြိုးစားပြီး သူတို့သဘာဝနဲ့ကိုက်ညီတဲ့ပညာရေးကို ရှာဖွေတာပါပဲ)၊ နောက် ကျောင်းကောင်းဟူသည် အဘယ်နည်းဟု မေးခွန်းနှင့်အတူ အဖြေရှာပြသွားသည်။ ခေတ်သစ်ပညာရေးအတွက် 'မူကြိုပညာရေး' သည် အခြေခံ။ 'အဆောက်အအုံ နံရံဖွင့်ကျောင်းများဖွင့်ကြ' ဆိုပြီး ဖွင့်ထားသော စိတ်ဓာတ်၊ သင်ပုံသင်နည်း စသည့် ဖွင့်တဲ့ကျောင်းများ၊ အတန်းများ အောင်ဖို့ လုပ်ပေးရုံသာမက လောကကြီးထဲ ဝင်ရောက်ဖို့ လူတစ်ယောက်အဖြစ် ပြင်ဆင်ပေးခြင်းများ၊ မူကြိုမှ တက္ကသိုလ်ဆေးကျောင်းသားများအထိ ဆွဲဆန့်ရေး သားသွားခဲ့ပါသည်။

'ပညာလူ့အဖွဲ့အစည်း' ဆောင်းပါးတွင်မူ သိပ္ပံဝတ္ထု (Sci-Fi) ဆန်ဆန် နိဒါန်းပျိုးပြီး နည်းပညာများ၊ သမိုင်းကြောင်းလမ်းမပေါ်မှ ခေတ်များ (တော့ဖလာ Toffler ၏ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယလှိုင်းများနှင့် သုံးသပ်ပြရင်း) ပညာအခြေခံသော စီးပွားရေး (Knowledge Economy) များ၊ ထိုမှ 'ပညာသည်တန်ခိုး' (Knowledge is Power) သဘောကို ဖွင့်ဆိုရေးပြသွားပါသည်။ (နိဂုံးတွင် စာရေးသူ၏ လိပ်ပြာငယ်သွားပုံပါလာသည်။) နောက် 'ကလေးတို့မနက်ဖြန်' ဆောင်းပါး။ ၂၁ ရာစုအတွက် ကမ္ဘာကြီး၏ ကြိုတင်ခန့်မှန်းတွေးတောချက်များပါလာသည်။ တွေးတောမှုများတွေ့ရသည်။ ဝေဖန်ပိုင်းခြားခြင်း၊ တီထွင်ဖန်တီးခြင်း၊ စဉ်းစားဉာဏ် စသဖြင့်။ ဤတွင် 'တီထွင်ဖန်တီးအတွေး' (Creative Thinking) ဆိုသော 'အတွေးသစ်' ကို တွေ့ရပြန်သည်။ အဆင့်မြင့်သော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ '၂၁ ရာစုထဲမှာ ကလေးတွေကို ဒီကနေ့မှာပဲ စတင်ပြင်ဆင်ရမှာပေါ့'တဲ့။ နောက်ဆုံးတွင် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်က ဦးဖိုးကျား၏ အမျိုးသားပညာရေးကိစ္စများ ဆွေးနွေးချက်မှတ်တမ်းပါလာသည်။

'လာလေ အတူသွားကြစို့' ဆောင်းပါး။ ကုမ္ပဏီရုံးခန်းသို့ ရောက်ရှိသွားခြင်းမှ စတင်ရေးသားပါသည်။ အပြောင်းအလဲမြန်နေသော ကမ္ဘာနှင့် 'အရင်း' မဟုတ်သော 'သတင်း' ခေတ်အကြောင်းများ၊ မန်နေဂျာနှင့် ဈေးရောင်းသူ၊ သူ့အလုပ် သူ့လုပ်ရန် အကြောင်းများ၊ ဦးဆောင်သူအကြောင်း (ထိုကဏ္ဍတွင် ယခင်ပီရမစ်ပုံသဏ္ဍာန်ကို

ယခုပြောင်းပြန်လှန် လုပ်ကိုင်ကြပုံများပါဝင်သည်။ လူတိုင်းဦးဆောင် သူအကြောင်း စသဖြင့် လေ့လာဖတ်ရှုရသည်။ နောက်ဆုံး 'သဘောနှင့်သမ္ဘာ' ဆောင်းပါး။ သမ္ဘာဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ သဘောဟူသည် သမ္ဘာ၏ အဆီအနှစ် စသဖြင့် ရှင်းလင်း ဖွင့်ဆိုရေးသားထားပါသည်။ ဂျော့ဘားနဒ်ရှော၊ မောင်ယဉ်အောင်၊ ဒတ်စတင်ဟော့ဖ် မန်း၊ ချစ်ဦးညို တို့အဆုံး သမ္ဘာနှင့်သဘောများ ကို တင်ပြသွားပါသည်။

မောင်သစ်ဆင်း၏ ဆောင်းပါးတိုင်းတွင် အကိုးအကားစာအုပ်များပါစမြဲ။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံးဆောင်းပါးတွင်မူ (မပါလာဘဲ) လူတွေ့ကိုယ်တွေ့များပါလာ သည်။ လှပသောပင်ကိုရေးဆောင်းပါးဟု ဆိုချင်ပါသည်။ အခြားဆောင်းပါးများကို ဖတ် ပြီးသောအခါ အတွေးတစ်စရလိုက်သည်။ တော့ဖလာ၊ ပီတာဒရပ်ကာ (Peter Drucker) တို့၏ မူရင်းစာအုပ်များ မြန်မာပြန်ဆိုပါလျှင် စာဖတ်သူများအတွက် မည်မျှအကျိုးရှိအံ့ဆိုသော အတွေးတစ်စဖြစ်နေပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၁၂-၉-၂၀၀၀

ဟိုချီမင်း

လင်းယုန်မောင်မောင်

အားမာန်သစ်စာပေမှ စတုတ္ထအကြိမ်ထုတ်ဝေလာသော ဗီယက်နမ်မှ အဘဟို (ခေါ်) သမ္မတကြီးဟိုချီမင်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ လင်းယုန်မောင်မောင် သည် ဟိုချီမင်းဘဝအတ္ထုပ္ပတ္တိကိုရေးသားရန် ကြံရွယ်ကာ စာအုပ်စာတမ်းများကို ရှာဖွေ စုဆောင်းဖတ်ရှုပြင်ဆင်ရင်း ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၁၉ ရက်သည် ဟိုချီမင်း၏အသက် ၈၀ ပြည့်မွေးနေ့ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုမိသဖြင့် ဤနှစ်တွင် ဤစာအုပ်ကို ဆက်လက် ရေးသားပြုစုမည်ဟူ၍ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခဲ့ပြီးသောအခါ ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် ဟိုချီမင်းသည် နှလုံးရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်သွားခဲ့၍ ၁၉၇၀ ပြည့်၊ ဩဂုတ်လတွင် ရေးသားပြီးစီးကာ ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်ဟု စာရေးသူက အမှာစကား ပါးလေသည်။ နောက် ဒုတိယ၊ တတိယ၊ ယခုစတုတ္ထအကြိမ်၊ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ စံတိုင်း။

ဟိုချီမင်းဘဝရုပ်ပုံကားချပ်အတွက် အကိုးအကားစာအုပ်များပါသည်။ Jean Lacouture ၏ Ho Chi Minh၊ ဗိုဌယင်ဂီယက်၏ ‘ဟိုချီမင်းနှင့်အတူနေခဲ့ရသော နေ့များ’ နှင့် ဟိုချီမင်း ရေးသားပြုစုခဲ့သော ‘တော်လှန်ရေး’ (On Revolution) နှင့် ‘လက်ရွေးစင်ကျမ်းများ’ (Selected Works) နှင့် နယူးစ်ဝ်စ်၊ တိုင်းနှင့်လိုက်ဖ်မဂ္ဂဇင်း များသည် အထူးကိုးကားခဲ့ရသော စာအုပ်စာတမ်းများဖြစ်ပါသည်။ ဓာတ်ပုံများလည်း

တွေ့မြင်ရသည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေ၏ ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံစွာရေးသား ထုတ်ဝေလာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေလက်ရာတွင် တွေ့ရတတ်သော 'ခုနှစ်စဉ်မှတ်စု' (Chronicle Note) နှင့် 'အညွှန်း' (Index) များပါလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဟိုချီမင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိသည် မာတိကာအရ အခန်း ၁၉ ခန်းနှင့် (နောက်ဆက်တွဲ) ဟိုချီမင်း၏ သေတမ်းစာလည်း ဖတ်ရှုလေ့လာရသည်။ အခန်း (၁) တော်လှန်သောနယ်မြေသည် ဟိုချီမင်း၏ ဇာတိပုည ဂုဏ်မာနပြုခဲ့သော မွေးရာကျေးရွာနှင့်ပြည်နယ်၊ ဗီယက်နမ်အလယ်ပိုင်း ငဲအန်ပြည်နှင့်ကင်လီယင်ရွာအကြောင်း (ငဲ အန်နယ် သားမှန်လျှင် ဘာမဆိုဆန့်ကျင်ကြသည်) ဟူ၍။ အခန်း (၂) တော်လှန်သော မိသားစုသည် သာမန်တောင်သူ၊ ဖခင်က ပညာတတ်၊ မိခင်က ဆရာကြီး သမီး၊ မောင်နှမ သုံးယောက် (အစ်မဖြစ်သူ 'သန်' က နယ်နှင့်ခံရ၊ ထောင်ကျခံရ၊ အာဂမိန်းမ၊ အစ်ကိုတော်သူကလည်း မဟုတ်မခံ၊ အားလုံး ပြင်သစ်ကိုလိုနီဆန့်ကျင်ရေးသမားများ မိသားစု) ဟူ၍။ အခန်း (၃)၊ အခန်း (၄) မိုင်ရှစ်ထောင်ခရီးနှင့် ငွေတစ်ဆယ်၊ ဟိုချီမင်း (ခေါ်) ငှယ်တတ်သန်သည် ကျောင်းနေပြီး မိခင်နှင့်ဖခင် ကွယ်လွန်ကာ ကျောင်းဆရာလုပ်ရင်း ဗီယက်နမ်ပြည်သူများ၏ ပြင်သစ်လက် အောက်ခံဘဝများ မြင်ကွင်းကို ခံစားနားလည်လာသည်။ နောက်အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ်ဝင်လာသည်။ အသက် ၂၀ ဝန်းကျင်တွင် ပြင်သစ်သင်္ဘောပေါ်တွင် သင်္ဘောသားဘဝဖြင့် တိုင်းရေး ပြည်ရာကိစ္စများ စတင်ဆောင်ရွက်ပါတော့သည်။

အသက် ၂၀ မှ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ပြည်ပခရီးများအကြောင်း၊ လုပ်ဆောင်ချက်များ အကြောင်းနှင့် သူ၏ စိတ်ဓာတ်နှင့်စွမ်းရည်များအကြောင်း ဆက်လက်ဖတ်ရှုရပါသည် (အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင် လင်းယုန်မောင်မောင်၏ ပြေပြစ်သွက်လက်သောရေးဟန်ဖြင့် အကြောင်းအရာများကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာဖြင့် ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။)။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ကံကြမ္မာကို ထိပ်တန်းရောက်အောင် ပြုလုပ်ရသူများမှာ ပထမ အတိဒုက္ခ၊ ဘဝဒဏ်ရာ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာစွာ ဆောင်ရွက်ရတတ်သဖြင့် ဟိုချီမင်းသည် အင်္ဂလန်တွင် ဟိုတယ်ပန်းကန်ဆေး၊ ရုရှားတွင် နိုင်ငံရေးအခြေခံ၊ ပြင်သစ်တွင်လည်း ပါတီ စထောင်သူ (လမ်းစတေ့ရင်း လျှောက်လှမ်းခဲ့ရာ)၊ မော်စကိုမှ ကန်တုန်(ဟောင်ကောင်တွင် လည်းကောင်း၊ ထိုင်ဝမ်တွင်လည်းကောင်း အကျဉ်းကျခဲ့ရသူ)၊ သို့သော် ဟိုချီမင်းသည် အလေ့အလာအဖတ်အရှုများ၍ ဆောင်းပါးရေးသည်။ အကျဉ်းကျခိုက် ကဗျာရေးသူ၊

‘အကျဉ်းမှတ်တမ်း’ (Prison Diary) (မောင်စွမ်းရည်၏ အကျဉ်းထောင်က ပလွေသံ ဘာသာပြန်ရှိ၏)။ နောက် နိုင်ငံရေးရာများ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ရင်း ပြင်သစ်ကိုလိုနီနှင့် တိုက်ပွဲ၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ဂျပန်နှင့်တိုက်ပွဲများ ဆင်နွှဲသည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်တွင် ဟန့်ရှင်မြို့တော်မှ လွတ်လပ်ရေးကြေညာသည်အထိ ဆင်နွှဲခဲ့သူပင်။

ဤသို့ဖြင့် လွတ်သဘင်အခမ်းအနားတွင် သမ္မတကြီး ဟိုချီမင်း မိန့်ခွန်းပြော ၏။ လွတ်လပ်ရေးကြေညာစာတမ်းရေး၏။ နောက်ပြင်သစ်နှင့် နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲ (နာမည်ကျော် ဒင်ဗင်ဖူးတိုက်ပွဲ)တိုက်၏။ အောင်နိုင်သူဖြစ်သွားသည် (ရဲဘော်တို့ အစွမ်းကုန် ညီညွတ်ကြရမည်ဟုဆိုသူ)။ သို့သော် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံကား နှစ်ပိုင်း ပိုင်းခံရသည်။ မြောက်ပိုင်း ဟန့်ရှင်နှင့် တောင်ပိုင်းဆိုင်ဂုံဟူ၍။ အမေရိကန်များ ဝင်လာ ပြန်သည်။ မြောက်ပိုင်းသား ဗီယက်မင်းတို့ ထပ်မံတိုက်ရပြန်သည်။ ဤတွင် ဟိုချီမင်း သည် အသက် ၇၀ နှစ်ရှိပြီး မှတ်ဆိတ်ဖြူပြီး ဖော့ဦးထုပ်ဆောင်းတုန်း၊ ကာကီရောင် ဝတ်စုံဝတ်တုန်း၊ တုတ်ကောက်နှင့်အိမ်တော်သို့ လမ်းလျှောက်အလုပ်လုပ်တုန်း၊ ဂျီနီ ဗာကွန်ဖရင့်တက်တုန်း။ ဗီယက်နမ်ပြည်သူများ အမြတ်တနိုးခေါ်သော ‘အဘဟို’ သည် အသက် ၇၉ ခုနှစ်အရွယ်တွင် နှလုံးရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်သွားပါတော့သည်။

နောက်ဆုံး သေတမ်းစာရေးသားခဲ့တော့သတည်း။

“ကျွန်ုပ်တို့၏ တောင်တန်းများသည် ထာဝစဉ် တည်ရှိနေကြပေလိမ့်မည်”

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၆-၉-၂၀၀၀

သူလိုလူ

ဂျာနယ်ကျော်မမလေး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၏ ပဉ္စမနှစ်ပတ်လည်အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် သြဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် စာအုပ်အမှတ်စဉ် ၁၂၅ တပ်လျက် ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၏ ‘သူလိုလူ’ စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေလာပါသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှစ၍ ပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေလာရာ ယခုအခါ နဝမအကြိမ်မြောက် ထပ်မံထုတ်ဝေလာခြင်း ဖြစ်သည်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ ကျော်မင်းမောင်၊ နောက်ကျောဖုံးတွင်မူ ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်နှင့် ဂျာနယ်ကျော်မမလေးတို့၏ ကြင်စဦးဓာတ်ပုံနှင့်အတူ သားဖြစ်သူ ကဗျာဆရာ မိုးဟိန်း (သား ဂျာနယ်ကျော်) ၏ DIED BUT NOT DEAD အင်္ဂလိပ်ကဗျာတစ်ပုဒ် တွေ့မြင်ဖတ်ရှုလိုက်ရသည်။

အထိမ်းအမှတ်စာအုပ်အဖြစ် အမှာစာအစုံပါလာသည်။ ပထမအကြိမ်ထုတ်မှ ဂျာနယ်ကျော်အယ်ဒီတာချုပ် စောဦး၏ အမှာ (နိုင်ငံချစ်သတင်းစာဆရာ နိုင်ငံရေးသမားကြီးတစ်ဦး၏ အလွန်တိုတောင်းလှသော ဘဝသက်တမ်းတွင် ယုံကြည်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းလှပေသော သူ၏အတွင်းရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိကြီးကို ဂျာနယ်ကျော်မမလေးသည် ‘သူလိုလူ’ အမည်ဖြင့် ယခုရေးသားထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏)၊ ထို့ပြင်တစ်စုဇနီးသည် ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၏ ‘စာရေးသူအမှာ’ ဌ်လည်း မိမိ ဘာကြောင့်

ရေးသားရသနည်းဆိုသောအဖြေကို ပေးထားပါသည်။ (တစ်နေ့နေ့တွင် 'ကျွန်မ၏ ခင်ပွန်း' ဟူ၍ ကျွန်မ၏ခင်ပွန်းသည်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကြီးကိုရေးကာ ခင်ပွန်းသည်အား ပေးအပ်ရန်နှင့် ဦးချစ်မောင်ကလည်း 'ကျွန်ုပ်၏ဇနီး' ဟူ၍ စာတစ်အုပ်ရေးပြီး ဇနီး ဖြစ်သူအား ပေးအပ်ရန် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကတိကဝတ်ထားခဲ့ကြခြင်းသည်ပင် ဤ စာအုပ်ထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်ပေတော့သည်။)။ နောက် ရာပြည့် စာအုပ်တိုက်မှ မှတ်တမ်းတင်စကား၊ ဓာတ်ပုံများ၊ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် လက်ရေးမူ များ ဝေဝေဆာဆာ ဖတ်ရှုတွေ့မြင်ရပါသည်။ မြန်မာ့စာပေလောကတွင် နှစ်ပေါင်း ၅၃ နှစ်အတွင်း ၉ ကြိမ် ၉ ခါ ထုတ်ဝေခဲ့ရသော အတ္ထုပ္ပတ္တိဟန် ဝတ္ထုစာပေလက်ရာ ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ် ထိပ်တန်းသတင်းစာ (မြန်မာ့အလင်း)အယ်ဒီတာတစ် ယောက်၏ ဘဝရုပ်ပုံကားချပ်သည် ရောင်စုံဆီဆေးကားတစ်ချပ်ပမာ ရိုက်ခတ်လာပြီး ဖတ်ရှုခံစားလိုက်ရပါသည်။ ဇာတ်လမ်းအစမှာပင် မြန်မာ့အလင်းမှ ပြန်စာဖြင့် ဆောင်းပါးရှင်အမျိုးသမီးထံ အယ်ဒီတာက ပြန်စာရေးရင်း စတင်တွေ့ရှိကြပုံမှာ စိတ် ဝင်စားစရာဖြစ်နေပါသည်။ နောက် ဆောင်းပါးရှင် 'ရဝေလိုင်' ၏ မိမိဘဝရိပ်မြဲနှင့် မိမိစိတ်ဓာတ်ကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြသည်။ အတန်ကြာ စာချင်းအပြန်အလှန်ရေးသား ရင်း အယ်ဒီတာ၏ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးများကို သိလာသည်။ ပြီးတော့ ရန်ကုန် လာခိုက် လူချင်းတွေ့ကြသည်။ ထိုအယ်ဒီတာကား ဣန္ဒြေရှိပုံ၊ အရှက်ကြီးပုံ၊ စာအုပ် စာတမ်းကအစ ကူညီတတ်ပုံနှင့် (ဘယ်လိုလူလဲ) ဆိုသော ပင်နီအင်္ကျီဝတ်ပြီး အိမ်တော် ရာ ထီးတကိုင်ကိုင်၊ ဘုန်းကြီး ဖိနပ်စီးရင်း ချုံးကျဟောက်ပက်နေသော မျက်နှာပေါ်၌ မျက်မှန်ထူထူတပ်ကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းရုပ်ပေါက်နေသည့် အယ်ဒီတာဖြစ်ပါသည်။ နောင် အခါတွင် တစ်သက်တာ လက်တွဲလာရမည့် ဖူးစာရှင်ဖြစ်လာသော ဇာတ်လမ်းများ ပါဝင်လာသည်။

လက်ထပ်ပြီး၍ ကြင်စဦးဘဝမှာပင် မည်မျှအရှက်ကြီးရပုံ (ရေမချိုးဝံ၊ ရေအိမ် မသွားဝံ) နှင့် ဇနီးသည်၏ ဖျောင်းဖျူမှုအခန်းမှာလည်း ထူးဆန်းအံ့ဖွယ်ဖတ်ရပြန်သည်။ နောင်ဘဝတစ်သက်တာ နှစ်ယောက်စလုံးသည် စိတ်တူကိုယ်တူဖြစ်လာကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် အယ်ဒီတာသည် 'နိုင်ငံမှာ တကယ့်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကောင်း တစ်ယောက်ရှိဖို့လိုသလို အယ်ဒီတာကောင်းရှိဖို့ကလည်း အရေးကြီးတယ်' ဟု ပြောခဲ့ သူ။ ဇနီးသည်နှင့်အတူ ဝယ်လာခဲ့သော အဖုံးစုတ်စာအုပ်ကလေး 'ကွီ' (Queed) ကို 'ကိုကိုတစ်သက်တာ အနှစ်ခြိုက်ဆုံးစာအုပ်တွေထဲမှာ အကြိုက်တကော့ အကြိုက်ဆုံး

စာအုပ်ကလေးပဲ ဟုပြောခဲ့သူ။ ဇနီးသည်ကလည်း တရိတသေသိမ်းဆည်းပေးထား၏။ တစ်လ လစာ ၁၉၅ ကျပ်ရသော အယ်ဒီတာလစာဖြင့် ဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက် ကြိုးစားနေထိုင်ရင်း (ဖခင်ကလည်း သမီးအား အမြဲကူညီပေးသည်)၊ သားသမီးများ မွေးဖွားလာရင်း ကိုယ့်သား (မိုးဟိန်း)အား အိပ်ခိုင်း၍ မရတော့ ဖခင်အားကြောက်ရန် ဇနီးသည်က ဆော်သြ၍ ရိုက်ရပြီး (ကိုကိုဖြင့် သူ့ကို ရိုက်ရတာ ဇော့ချွေးတွေကို ပြန်ကျလာတာပဲ) ဟု ရင်ထဲက အကြင်နာစကားပြောခဲ့သူ။ ဤသို့သော အယ်ဒီတာ့ ရုပ်ပုံလွှာများနှင့်အတူ တစ်ခန်းပြီးတစ်ခန်းဝတ္ထုဟန်တစ်လှည့်၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိဟန်တစ်ဖုံ လေ့လာမှတ်သားဖွယ်ရာများ ဖတ်ရှုရပါသည်။

နောက် အယ်ဒီတာဘဝမှထွက်ပြီး ကိုယ်ပိုင်(ဂျာနယ်ကျော်)စာစောင်ထုတ်ဝေ လာသည်။ စောင်ရေ ၆,၀၀၀ အပတ်စဉ် ရိုက်ရသည်။ မြန်မာပြည်ဝယ် ထူးခြား သစ်လွင်သော စာစောင်ဖြစ်ပြီး သူတို့လည်း ‘ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်’၊ ‘ဂျာနယ် ကျော်မမလေး’ တို့ဖြစ်သွားကြရပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း စာအုပ်များ ရေးသားထုတ်ဝေလာကြရင်း တိုင်းပြည်ဂုဏ်ဆောင် စာပေအနုပညာရှင်များအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့ကြပါသေးသည် (ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၏ ပထမဦးဆုံးဝတ္ထုတို ‘မသိ ရလေခြင်း’ အကြောင်းနှင့် သူ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းအကြောင်းလည်း ပါသည်)။ You are my perfect wife ဟု လှည့်ပြောလိုက်သော အခန်းမှာ ရင်ထဲစွဲသွားရပါသည်။ ဂျာနယ်ကျော် ဦးချစ်မောင်သည် အင်္ဂလိပ်ခေတ်အပြီး ဂျပန်ခေတ်အတွင်း လျှို့ဝှက် စွာ တိုင်းရေးပြည်မှုများ လုပ်သွားပါတော့သည်။ နောက် ဖဆပလအဖွဲ့ ဖွဲ့ရာတွင် “ဒီလူဟာ တိုင်းပြည်ကိစ္စဆိုရင် ဘာမှ ထိထိရောက်ရောက် ကူဖော်မရဘူး။ အဖွဲ့ဖွဲ့ တော့ သူကပါမယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး” ဟုပြောလိုက်ရာ “ခင်ဗျားနေ့တိုင်းဖတ် နေရတဲ့သတင်းတွေဟာ ဘယ်ကရတယ်ထင်သလဲ” ဟု ပြောလိုက်မှ ငြိမ်ကျသွား သည်ဆိုသော မြန်မာ့နိုင်ငံရေးလောကဝယ် အသိအမှတ်ပြုရသော အယ်ဒီတာတစ် ယောက်ပင်။

နောက်ဆုံး သူလိုလူ၏ ‘သူ့ဘဝလမ်းခရီး၏အဆုံး’အခန်းတွင် ဆီးချုပ်ဝမ်းချုပ် ရောဂါစတင်ဖြစ်ပွားပြီး ကွယ်လွန်သွားရပုံနှင့် တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်များ လာရောက် ပို့ရသော ဈာပနအခမ်းအနားဖြင့် မြေချပုံအခန်းများမှာ နှမြောတသစရာ ဖတ်ရင်း စွဲကျန်ရစ်ခဲ့ပါတော့သည်။ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်၏ နေ့စဉ် မှတ်တမ်းလည်း ဖတ်ရှုလေ့လာရပါသည်။ ဓာတ်ပုံများကြည့်ရ၍လည်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ

ရှင်၏ ဝတ္ထုဟန်ရုပ်ပုံကားချပ်များမှာ 'အင်ပရက်ရှင်နစ်ဇင်း' (Impressionism) ပန်းချီကားတစ်ချပ်ဖြစ်သွားပါတော့သည်။ အကယ်၍ 'သူလိုလူ' အား အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထုတ်ဝေရပါက မြန်မာအယ်ဒီတာတစ်ယောက်အကြောင်းကို ကမ္ဘာကပင် သိမှတ်နားလည်ရမည်ဟု ဆိုချင်ပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၃-၁၀-၂၀၀၀

ဝင်စတန်ချာချီ လူငယ်ဘဝ

သောင်းထိုက်

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်တိုက်မှ စာအုပ်အမှတ် ၂၀ အဖြစ် သောင်းထိုက်၏ ဝင်စတန်ချာချီ၏ ငယ်စဉ်ကာလ ကလေးဘဝ၊ ကျောင်းသားဘဝ အခြေခံရုပ်ပုံကား ချပ်များနှင့်အတူ အသက် ၂၆ နှစ်အရွယ် အိုဟမ်ကြား ရွေးကောက်ပွဲဝင် အမတ် ပေါက်စဘဝများအထိ စိတ်ဝင်စားစွာဖတ်ရှုလေ့လာလိုက်ရသော စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေ လာပါသည်။ ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်ထုတ်ဝေလာခြင်းပင်။ ‘ဝင်စတန်ချာချီ’ (Winston Churchill) ၏ ဓာတ်ပုံများ (မှတ်တမ်းတင်)၊ စာရေးသူ၏ ဒုတိယမြောက် အမှာ “ချာချီအတ္ထုပ္ပတ္တိကို မြန်မာလူထုထံ တင်ပြရသည်မှာ မလွယ်ကူပါ။ ချာချီမှာ တကယ့်နယ်ချဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်၏။ နမူနာယူထိုက်သော တကယ့်အရည်အချင်းမှာ (Sterling Qualities) များပင်ဖြစ်ပါသည်” ဟု ရေးသားထားသည်။ မစ္စတာ မက်ရှ် ရေးသားထားသော စာအုပ်အား ပြန်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။

အမှာစာအရ အခန်း ၂၁ ခန်းပါသည်။ အခန်း (၁) ‘ကမ္ဘာပေါ်မှာ အဆိုးဆုံး လူငယ်ကလေး’ မှစ၍ ကလေးဘဝတွင် ခဲစစ်သားရုပ်များဖြင့် စစ်တိုက်တမ်းကစား ပုံဖြင့် စတင်ဖတ်ရှုရသည်။ တကယ်တော့ အဘိုးကမြို့စားကြီး (ဂျန်ချာချီ)၊ ဖခင်က ဘုရင်ခံ၏အတွင်းရေးအတွင်းဝန်၊ နောင်ပါလီမန်အဖွဲ့ဝင် (ရင်ဒေါချာချီ)၊ တိုင်း

ရေးပြည်မှု ဝန်ထမ်းသားသမီးဖြစ်သူ၊ မိခင်ကလည်း အမေရိကန်သတင်းစာတိုက် ပိုင်ရှင်သမီး၊ သားဖြစ်သူ ချာချီလေးကို ကိုယ်တိုင်ကျောင်းအပ်သည်။ ကျောင်းသား ဘဝတွင်လည်း အာဂကျောင်းသားကလေးဖြစ်ပါသည်။ ‘ဆံပင်နီနဲ့ကောင်ကလေးဟာ အတန်းထဲမှာ အဆိုးဆုံးပဲ’ဟု ပြောစမှတ်ပြုရသည်။ သို့သော် စာတော်သည်။ ဉာဏ် ကောင်းသည် (ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း အတုယူခဲ့ရသည့် ‘မက်ကောလေ’ ၏ ရှေးခေတ် ရောမတေးချင်းကြီးကို အလွတ်ရွတ်ဆိုပြခဲ့သူ)။ ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းမှာပင် ဆောင်းပါး ရေးသည်။ ကျောင်းအနီး ရေတွင်းပျက်ကြီးထဲတွင် ဗုံးတစ်လုံးဖောက်ခဲ့ခဲ့သည်။ ရေကူး သည်။ မြင်းစီး ဝါသနာပါသည်။ နောက် ဆင်းဟတ်(စ်) ဘုရင့် စစ်ကောလိပ် ကျောင်းသားဖြစ်လာသည်။ ကျူးဘားကျွန်းသို့သွား၍ စစ်ဆင်ရေးဆင်နွှဲခဲ့သူဖြစ်သည်။

ဗိုလ်လောင်းဘဝ အတွေ့အကြုံများမှာလည်း ရင်ခုန်လှိုက်မောစွာ ဖတ်ရှုရ သည်။ ထိုမှစ၍ ချာချီ၏ လူငယ်ဘဝ အစနိဒါန်းကို ပီပြင်စွာတွေ့မြင်လေ့လာရပါ သည်။ ချာချီအသက် ၂၀ တွင် ဖခင်ကွယ်လွန်သည်။ ထိုစဉ်ချာချီသည် ဗိုလ်လောင်း ၁၅၀ တွင် နံပါတ် ၈ ချိတ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အနောက်မြောက်နယ်ခြားသို့ ရောက် လာသည်။ တိုက်ပွဲများနှင့်တွေ့သည်။ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးဘက်မှ ဖြစ်သည်။ မြင်းတပ် တိုက်ပွဲများနဲ့ရသည်။ နောက်တောင်အာဖရိကနိုင်ငံသို့ရောက်လာသည်။ စစ်ဘက် တာဝန်တစ်ဖက်၊ မောနင်းပို့စ် သတင်းထောက်တာဝန်တစ်ဖက်နှင့် ဘိုးအား စစ်သတင်း များကြားဝယ်ချာချီ၏ စွန့်စွန့်စားစား ဘဝကားချပ်များ ပါဝင်လာပါသည်။ စစ် သတင်းထောက်အဖြစ် တစ်လ ပေါင် ၁၅၀ ရပြီး အနည်းဆုံးခြောက်လ အာမခံဖြင့် အထူးသတင်းထောက်လုပ်ရသည်။ ‘သံချပ်ကာမီးရထား’ အခန်းတွင် ချာချီ၏ စွန့်စား ဦးဆောင်သွားပုံများမှာ နမူနာယူစရာပင်။ ကိုယ်တိုင်လည်း ဦးဆောင်ပြီး စက်ခေါင်း မောင်းသူအားလည်း ချီးမြှောက်ရင်း အောင်မြင်သွားသည်။ (ဒီမှာ ကိုယ့်ဆရာ ဘယ်သူ မှ တစ်နေ့တည်းနှစ်ခါ ဒဏ်ရာရရိုး မရှိဘူး။ ခင်ဗျားကြည့်ရတာ သတ္တိကောင်းတဲ့လူပါ။ ဆုတံဆိပ်တောင် ရချင်ရဦးမှာ)။

နောက် စစ်အကျဉ်းသမား၊ သုံးပန်းဘဝ၊ ဝရမ်းပြေးအဖြစ် လျှို့ဝှက်သည်းဖို ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ် ဖတ်ရှုနေရသလို ဖတ်ရပြန်သည်။ အကောင်းဆုံးအခန်းများ ဖြစ်ပါ သည်။ စင်စစ်ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများ၏ ဘဝတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည် ကျဉ်းထဲ ကျပ်ထဲဘဝများကို ဖြတ်သန်းကျော်လွှားရခြင်းများပင်မဟုတ်လော။

“ကျုပ် အခုတင် ဘိုးအားတွေဆီက ပြေးလာတာ”

“ဘယ်သူလဲ”

ဝင်စတန်က သူ့နာမည်ကို ထပ်အော်ပြောသည်။

“ကြိုဆိုပါတယ် မစ္စတာချာချီ ကြိုဆိုပါတယ်”

“ခင်ဗျားကိုမိရင် ၂၅ ပေါင်ပေးမယ်လို့ ကြေညာထားတယ်”

ဤသို့စွန့်စားခဲ့သော ချာချီ၊ လူတွေက ကြိုဆိုခဲ့ရသော ချာချီ၊ နောက် ၁၉၂၀ ကြား ရွေးကောက်ပွဲနိုင်သွားသူ၊ အသက် ၂၆ နှစ်ပဲ ရှိသေးသည်။ တကယ့် လူငယ် ဘဝအကြောင်းများဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြန်သူ သောင်းထိုက်၏ စာပေဆိုင်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်အဖြစ် ကျေးဇူးတင်ရင်း။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၁၇-၁၀-၂၀၀၀

နှစ် ၉၀ ပြည့် လူထုဦးလှ

စာရေးဆရာများ

လူထုကြီးပွားရေးစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေလာသော ‘နှစ် ၉၀ ပြည့် လူထု ဦးလှ’ အမှတ်တရစာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးဇူးစကားအဖြစ် လူထုဦးလှ၏ ချစ်ဇနီး လူထုဒေါ်အမာက “လူထုဦးလှ နှစ် ၉၀ ပြည့်တဲ့မွေးနေ့ကလေး ကျွန်မ ကျန်းမာတုန်း ကျင်းပရတာဆိုတော့ သူ့အတွက် အမှတ်တရစာအုပ်ကလေးတစ်အုပ် သူ ဆုံးတုန်းက ထုတ်ဝေခဲ့သလို ထုတ်ချင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဦးလှရဲ့ မိတ်ဆွေတွေ၊ ဦးလှကိုချစ်ခင်ကြ တဲ့လူတွေကို ရေးပေးပါလို့ မေတ္တာရပ်ခံတော့ ရေးပေးကြရှာတယ်” ဟု ကျေးဇူး စကားပြောထားပါတယ်။ သို့ဖြင့် ဆောင်းပါးပေါင်း ၅၄ စောင် ပါဝင်ပါလာသည်။ ရှေ့မိနောက်မိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဥပမာ မောင်ထင်၊ မောင်နု၊ ထိန်လင်း အစရှိသော ဆရာများ ဆောင်းပါး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ သိမိလေ့လာခဲ့ရသော စာပေသမားများ၊ မိတ်ဆွေများ၊ ကဗျာဆရာများ၏ စာကဗျာများ၊ နောက်ဆုံး ဦးလှ အမှတ်တရအဖြစ် ပညာရှင်များ၊ ဥပမာ-မောင်အေးမြင့်၊ အိုးနိုတိုးရီ၊ တင်မြင့်၊ ရီရီ(မြန်မာပြန်သူဒေါက်တာသန်းထွန်း)၏ ဆောင်းပါးများ၊ စာမျိုးစုံ ထည့်သွင်းဖော်ပြလာပါသည်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီစိုးဝင်းငြိမ်း။

ရှေးဦးစွာ ဦးသန်းထွတ်၏ ‘ဦးလေးလှ၏ နှစ်ကိုးဆယ်’ ဆောင်းပါးတွင် အမှတ် တရ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာများရေးသားပေးပို့ရန် ဖိတ်စာပေါ်မှ “ဦးလှစွမ်းဆောင်ချက်ကို

ဖော်ထုတ်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ ရည်မှန်းချက်နဲ့ရေးပါ။ သင်ခန်းစာယူထိုက်တဲ့အကြောင်း အရာ၊ ခံစားမိသမျှ အမှတ်တရရှိတာကဗျာစပ်ပါ။ စာတွေ၊ စာအုပ်တွေကို အကဲဖြတ် ချက်တွေရေးပေးပါ” စသဖြင့် ဖိတ်ခေါ်ထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဦးသန်းထွတ် ဆောင်းပါးတွင် ဦးလှ၏ ဘဝသံခိပ်ကလေးကို ကျောင်းသား၊ အလုပ်လုပ်၊ စာနယ်ဇင်း လောကအရောက်၊ စာရေးဆရာ၊ အယ်ဒီတာ၊ ပုဒ်မနဲ့ လူသားစွမ်းဆောင်ချက် စာအုပ် စာတမ်းနှင့် ပုံပြင်စာအုပ်များအကြောင်း အကျဉ်းချုပ်တင်ပြသွားသည်။ ထို့အတူ ကျော်ဇောနိုင်၏ ‘ကြီးပွား၊ လူထု၊ ဦးလှဘဝနဲ့ပုံပြင်’ ဆောင်းပါးတွင်လည်းတွေ့ရသည်။ “ဦးလေးလှဟာ ဘာအကြောင်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ် ခရီးထွက်ရင်း ရောက်ရာအရပ်မှာ ပြောကြတဲ့ ဓလေ့နဲ့ ပုံပြင်ဆိုရိုးတွေကို မှတ်သားစုဆောင်းတတ်တဲ့ အလေ့ရှိပါတယ်။ မှတ်လည်း မှတ်မိတယ်” ဟု ဖော်ပြပါသည်။

ဦးလှ၏ စစ်ကြိုခေတ်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာဘဝနှင့်သူ၏ ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း အကြောင်းများရေးသားကြရာ တိုက်စိုး၏ ‘ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း’ ဆောင်းပါးနှင့် စစ်ပြီး ခေတ် လူထုသတင်းစာအယ်ဒီတာအကြောင်းများ ရေးသားကြရာ မောင်သစ်လွင် (လူထု)၏ ‘သတင်းလူ၊ သတင်းဝိညာဉ်’ ဆောင်းပါးတို့သည် ပီပြင်လှသည်။ လေးနက် စွာ ဖတ်ရှုရသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ အနီးအဝေးရေးပြသော ဆောင်းပါးများ ရှိသေး သည်။ ပါရဂူ၏ ‘ကြီးပွားရေးဦးလှမှ လူထုဦးလှ’၊ ခင်နှင်းယု၏ ‘လာခြင်း ကောင်းသော ဦးလှ’ (သူရေးသော စာအုပ်များကို ကျွန်မကြိုက်နှစ်သဘောကျပါသည်။ ထိုအထဲတွင် နှစ်အုပ်ကို ထုတ်နုတ်ဖော်ပြချင်ပါသည်။ ‘အရက်သမား အမှားတစ်ထောင်’၊ ‘လှောင်ချိုင့် ထဲကငှက်ငယ်များ’။ သူပြုလုပ်ကြိုးပမ်းခဲ့သမျှသည် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်၊ သူ့တိုင်းသူ ပြည်သားအတွက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ဖြစ်ထွန်းစေခဲ့ပါသည်။)၊ ခင်ဆွေဦး၏ ‘ဦးလေးလှ (သို့မဟုတ်) လွမ်းချင်းတစ်ပုဒ်’ နောက် စက်စိန်၏ ‘ဖဆပလအစိုးရပုဒ်မ (၅) လူထုဦးလှ’၊ နောက်ဆုံးညွန့်အောင်၏ ‘အမျိုးသားနိုင်ငံရေးသမားဘဝ ဦးလှ’ ဆောင်းပါးများမှာ စာဖတ်ပရိသတ်အဖို့ လူထု ဦးလှရုပ်ပုံလွှာကို တစေ့တစောင်း မြင်ရပါတော့သည်။ ထိုအထဲတွင် မောင်နု၏ ‘ပြည်ထောင်စုလမ်းသွယ်မှ ဆောင်းပါး’ သည် အခံစားရဆုံးသော ဆောင်းပါးပင်။ ကြည့်လေ။ ကိုလှနဲ့မအမာ ဘယ်လိုတွေ့ ကြတာလဲ အခန်းကအစ ကိုလှအကြောင်း၊ မအမာအကြောင်း ရေးသားရင်း စာရေးသူ ၏ စိတ်ထိခိုက်စရာတစ်ခုကို ပြောပြသွားသည့်အဆုံး ရင်ခုန်စွာဖတ်ရသည်။ ပြီးတော့ စာရေးသူ သံသရာလည်ရသော ဘဝနှင့် ဦးလှအား တောင်းပန်ရန် စိတ်ထဲတေးထားပြီး

နောက်ဆုံးပြောဖြစ်ရသော ဘဝကားချပ်အကြောင်းများမှာ တရားပြထားပါသည်။

ကဗျာဆရာများကလည်း နှစ် ၉၀ ပြည့်အား ကဗျာဖြင့် ဂုဏ်ပြုကြပါသည်။ ရွှေမြိုင်မောင်ဖူးဝါ၊ မင်းမြတ်အောင်၊ မောင်စွမ်းရည်၊ မောင်ပေါက်စည်(မန်းတက္ကသိုလ်)၊ အံ့မောင်၊ Aung Myint (Ludu U Hla) တို့၏ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ် ကဗျာများပင်။ ‘လူထုဦးလှ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အဝဝမဝေစေဖို့၊ စာပေပုံပြင်နဲ့ စုံသဘင်ယဉ်ကျေးမှု၊ ဂီတဋီကာတွေနော်’ ဆိုသော မောင်ပေါက်စည်ကဗျာသည် လျှပ်တစ်ပြက် ရင်ခုန်သွားရပါသည်။ မောင်စွမ်းရည်သည် ကဗျာရှည်တစ်ပုဒ်နှင့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ‘ဦးလေးလှရဲ့ကဗျာ’ တို့ဖြင့် ရေးသားတင်ပြထားပါသည်။

ကဗျာ၊ ဆောင်းပါးများဖြင့် လူထုဦးလှအား အမှတ်တရကဗျာများ၊ စာများ အပြင်အခြားသော ပညာရှင်များ၏ ပညာရပ်ဆိုင်ရာဆောင်းပါးများ တွေ့မြင် ဖတ်ရှုရ ပါသည်။ ပထမမောင်အေးမြင့်၏ ‘ဦးလေးလှထုံး နှလုံးမူကာ’ ဆောင်းပါးဖြင့် ဆေးမင် ကြောင်ပုံများအကြောင်း စဖတ်ရသည်။ နောက်လက်တွေ့အသုံးချ မေတ္တာစာ၊ မွန် ရာမာယဏ၊ လက်သည်းရှည်ကျောက်စာ၊ ရာဇပလ္လင် စသောဆောင်းပါးများ ဖတ်ရ သည်။ အကယ်၍ သီးခြားဖတ်ရှုရလျှင် (သို့မဟုတ်) မွေးနေ့လက်ဆောင် ဆောင်းပါး ဆိုလျှင် နှစ် ၉၀ ပြည့် လူထုဦးလှတွင် ပါဝင်သင့်ပါသည်။ ဥပမာ ‘ပုဂံလက်သစ်’ စာအုပ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးလူထုဦးလှနှင့်ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြင့်ပင် အရှည် ဆွဲဆန့် တွေးတောရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မောင်စူးစမ်း၏ ‘သမိုင်းစပီ’၊ ‘သို့သော် ချက်ချင်း သမိုင်းက မြန်သည်။ ဦးလှ ညွှန်းသောသမိုင်းက နှေးသည်။ အနှေးအမြန် စပီပဲ ခြားနားသည်ဟု ကျွန်တော်ပြန်လည်၍ စဉ်းစားမိသည်’ဟူ၍ ရေးသားထားရာ လူထု ဦးလှအား သမိုင်းစာမျက်နှာများထဲတွင် ရှာကြည့်ရင်း ခင်နှင်းယု ရေးသားခဲ့သလို လာခြင်းကောင်းသော လူတစ်ယောက်သာမက နေခြင်းကောင်းသော လူတစ်ယောက် ဟုဆိုရင်း လူထုဦးလှ ရာပြည့်သို့ မျှော်လင့်နေပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၄-၁၀-၂၀၀၀

ဗန်းမော်တင်အောင်ဋီကာ

စာရေးဆရာများ

အားမာန်သစ်စာပေမှ ထုတ်ဝေလာသည့် စာရေးဆရာများ၏ ‘ဗန်းမော်တင်အောင်ဋီကာ’ စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ စီစဉ်သူမှာ ခွန်ဂျာမှိုင်း၊ မျက်နှာဖုံးပန်းချီလက်ရာသန်းမြင့်အောင်၊ ထုတ်ဝေသူအမှာ၊ ယခုစာအုပ်တွင် ဆရာဗန်းမော်တင်အောင် (၁၉၂၀-၁၉၇၈) အကြောင်း၊ ခေတ်ပြိုင်များ၊ နှောင်းလူများက ရေးသားထားချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ အခြေခံအားဖြင့်တော့ အားလုံးသည် ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်အား လွမ်းဆွတ်တသ အောက်မေ့သော ရင်ခုန်သံ၌ အခြေစိုက်တာချင်းကား တူညီကြပေသည်။

မာတိကာအရ ပထမကဏ္ဍတွင် ‘သူ့ဘဝ’ ဟူ၍ ဗန်းမော်တင်အောင်၏ လူ့ဘဝကားချပ်များ အနီးအဝေး ရေးသားဖော်ပြချက်များပါဝင်သည်။ ဒုတိယကဏ္ဍတွင် ‘သူ့စာ’ ဟူ၍ စာပေလက်ရာများအပေါ် ရေးသားသုံးသပ်ချက်များ ထည့်သွင်းတင်ပြထားသည်။ လူနှင့်စာ၊ စာနှင့်လူ ယှဉ်တွဲလေ့လာနားလည်ရပါသည်။ ပထမကဏ္ဍတွင် ဆောင်းပါးများ၊ ကဗျာများဖတ်ရှုရသည်။ ဒဂုန်တာရာ၏ ‘ဗန်းမော်တင်အောင် (သို့မဟုတ်) နရသိန်အကျဉ်းသား’ ဆိုသော စာရေးဆရာတစ်ဦး၏ ဘဝကြမ်း အစအနများကအစ ကျော်သန်းမြင့် (ဗန်းမော်)၏ ‘သမိုင်းဖြစ်စဉ်ထဲက ဗန်းမော်တင်အောင်’ ဆိုသော စာရေးဆရာတစ်ဦး၏ အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝနှင့် နှလုံးသားရေးရာ

ကြေကွဲစရာအဖြစ်သနစ်များ၊ ကျောင်းကပွဲများတွင် ဗန်းမော်တင်အောင်က ကျောင်း တူရိယာအဖွဲ့မှာ တယောဆရာဟူ၍လည်းကောင်း၊ လူထုဒေါ်အမာက ဗန်းမော် တင်အောင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး “ကိုတင်အောင်က လူတော်။ တစ်ခေတ်တစ်ယောက် ထွန်းတောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ တိုးတက်ခေတ်မီတဲ့ အယူအဆရှိတဲ့ သူ့စာတွေကို လူကြိုက် များတာမို့ လူထုစာရေးဆရာလို့ ပြောနိုင်တယ်” ဟူ၍လည်းကောင်း စေ့စပ်စေ့ငှ စွာရေးသားခဲ့သော ဆောင်းပါးအလယ်၊ ပါရဂူ၏ ‘ဘာသာတရားနှစ်ခုဆုံစည်းခြင်း’ ဆိုသော စာရေးဆရာတစ်ဦး၏ နိဂုံးချုပ်မြေချခန်း ဆောင်းပါးအဆုံး တသသလွမ်းမော စွာဖတ်ရှုရပါသည်။

ထိုအထဲတွင် ဒဂုန်တာရာ၏ ‘စိတ်ကူးယဉ်တော်လှန်ရေးစာရေးဆရာ’ ဆောင်း ပါးတွင်မူ ဗန်းမော်တင်အောင်အား ဓမ္မဆရာတစ်ဦးက ဤသို့ကောက်ချက်ချသွား ပါသည် (အသုဘချသည့်နေ့က သူ့မြေနေရာဘေးမှာ ဓမ္မတေးသံထွက်ပေါ်လာခဲ့ သည်။ သိက္ခာတော်ရ ဓမ္မဆရာတစ်ဦးက ဟောပြောသည်။ ဓမ္မဆရာက ကိုတင်အောင် ကို ‘တိုင်းပြုပြည်ပြုစာရေးဆရာ’ဟုခေါ်သည်)။

နောက် ကဗျာဆရာဒေါင်းနွယ်ဆွေ၏ ကဗျာရှည် (အနုပညာ သင့်ဘဏ္ဍာ တိုက်၊ ငါဦးခိုက်သည် ရင်၌၊ သံသယကင်းစွာတည်း)။ နောက် မောင်ခိုင်မာ၏ ကဗျာ (တရားဖြောင့်စင်း၊ အားတောင့်တင်းတဲ့၊ လင်းယုန်စောင့်ကြပ်စေသတည်း)။ နောက် ဒဂုန်တာရာ၏ ‘ကြယ်ကြွေသောည’ ကဗျာ။

ဤသို့ စာကဗျာများထဲတွင် အမှတ်မထင် မြတ်ဆွေ၏ ‘ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒေါ်ဒေါ်’ ဆောင်းပါး၌ စာရေးဆရာကြီး၏ ချစ်ဇနီးသည် ခွပ်ခွပ်ဖိနပ်ကလေး စီးကာ လျှောက်လာသော အသံနှင့်အတူ ကြေကွဲစရာဘဝရုပ်ပုံလွှာကို ဖတ်လိုက်ရပါသေး သည်။

လူ့ရုပ်ပုံကားချပ်များ တဖျပ်ဖျပ် အသက်ဝင်လာပြီး ဆရာဗန်းမော်တင်အောင် သည်ပင် ကိုယ်ထင်ပြလာသည်ဟု ထင်ပါသည်။ အရပ်မြင့်မြင့်၊ ကာယဗလကောင်း ကောင်း၊ ရုပ်ချောရုပ်လှ၊ အမေရိကန်ဇာတ်လိုက်မင်းသား ‘ရော့ခ်ဟတ်ဆန်’ နှင့် တူသလိုလို၊ ပိုးပျော့စပို့ရှပ်အင်္ကျီနှင့် သက္ကလတ်ဘောင်းဘီ ဝတ်စားကာ၊ ဂျွန်ဂိုက် ရှူးဖိနပ်စီးထားရင်း ဒန်းဟီးလ်ဆေးတံကို ခဲထားသော (အင်္ဂလိပ်စကားကို လှပစွာ ပြောနိုင်သော)၊ ၁၉၈၄ ခုနှစ်က ဆရာမြသန်းတင့် စတင်တွေ့ဖူးလိုက်သည့် ရုပ်ပုံ လွှာများလား။ (ဒါမှမဟုတ်) ဆေးရုံပေါ်မှ ရုပ်ပုံလွှာများလား။ ထားတော့။ ဒုတိယ

ကဏ္ဍသို့ လေ့လာရပြန်သည်။

စာကိုလေ့လာခြင်းပင်။ ဒဂုန်တာရာ၊ ဝင်းလတ်၊ မလိခတို့၏ စာပေဆောင်းပါးများ။ “ကျွန်တော့်ကို သူ၏ ရင်ငွေပေး၍ စာရေးဆရာဗန်းမော်တင်အောင်က ဖန်တီးထုလုပ်သည်” ဟူ၍ ‘ကျွန်တော်’ လုံးချင်းစာအုပ်အားလည်းကောင်း၊ “ရိုးမတိုက်ပွဲသည် ဗန်းမော်တင်အောင်၏ အထင်ရှားဆုံးဝတ္ထုဟုလည်း မဟုတ်ချေ။ အကောင်းဆုံးဝတ္ထုဟုလည်း မပြောနိုင်ချေ။ သို့သော် သူရေးခဲ့သည်များအားလုံးနှင့် အခြားနားဆုံးဖြစ်သည်ကား အမှန်ပင်” ဟူ၍ မြန်မာဝတ္ထုအညွှန်း ၁၀၀ တွင် ‘ရိုးမတိုက်ပွဲ’ လုံးချင်းစာအုပ်အားလည်းကောင်း သုံးသပ်ထားခဲ့ကြပါသည်။

ယခု ဗန်းမော်တင်အောင်ဋီကာစာအုပ်သည် စာရေးဆရာဘဝ၊ စာရေးဆရာလက်ရာများကို ရတန်သရွေ့ စုစည်းထားပါသည်။ ကဗျာဆရာအောင်ဝေး၏ စိတ်ကူးနှင့် အားထုတ်မှုဟုဆိုပါသည်။ အကယ်၍ အလျဉ်းသင့်ပါက ဗန်းမော်တင်အောင်ဋီကာနှင့်အညီ စာရေးဆရာ၏စာပေလက်ရာတချို့နှင့် အခြားဆောင်းပါးများ ထပ်မံစုဆောင်းရရှိပြီး ထုတ်ဝေလာလျှင် ပို၍လွမ်းတသသ ဖတ်ရှုခံစားနားလည်ရမည်ဟုဆိုချင်ပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၇-၁၁-၂၀၀၀

ငှက်ပြာလေးနှင့် ကျွန်တော် ဝတ္ထုတိုများ

မောင်ကိုကို(အမရပူရ)

ချန်ပီယံပေါ်ဆန်းမွှေး စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေလာသော မောင်ကိုကို(အမရပူရ) ၏ 'ငှက်ပြာလေးနှင့် ကျွန်တော်ဝတ္ထုတိုများ' စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ မဂ္ဂဇင်းများ ဖြစ်သော မဟေသီ၊ ရွှေအမြုတေ၊ ကလျာ၊ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ၊ ရနံ့သစ်၊ ချယ်ရီ၊ စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာများပေါ်တွင် ယနေ့ခေတ်ပေါ် လူငယ်မျိုးဆက်သစ် ဝတ္ထု တိုဆရာ၊ ဆရာမများထဲမှ တစ်ယောက်အပါအဝင်ဖြစ်သော မောင်ကိုကို(အမရပူရ)၏ ပရိသတ်ရပြီးသား၊ ရင်ခုန်လှိုက်မောပြီးသား ခေတ်ပေါ်ဝတ္ထုတိုလက်ရာများပင်။ မျက်နှာ ဖုံးဒီဇိုင်းအော်ပီကျယ်၊ အတွင်းပန်းချီ ဖေညွန့်ဝေ၊ မုတ်သုံ၊ ဇော်မောင်၊ နေမျိုးဆေး၊ စန္ဒာခိုင် စသဖြင့်။

ပထမဦးဆုံးဝတ္ထုတို 'ကျွန်တော်၏မေမေ' ဖြင့် သူ၏ ရသမြောက်ဝတ္ထုတိုများ ကို စတင်ဖတ်ရှုရသည်။ ဘဝနှစ်ခုခြားနေသော မိသားစုသုံးယောက်အကြောင်း ဇာတ်လမ်း။ ဖခင်က စက်ရုံအလုပ်တွင် အာရုံဝင်စားသူ၊ မိခင်ကစာရေးဆရာမ၊ ရသ ဝတ္ထုစာပေများ ဖန်တီးနေသူ (စာရေးဆရာမဖြစ်လာရသော ခင်ပွန်းသည်နှင့် တသီး တခြားဖြစ်လာရသော ပြုချက်များမှာ စိတ်ဝင်စားစရာဖတ်ရသည်။) နောက် စာရေး ဆရာမ၊ သဘောထားများသိရသည် (တခြားလူသားတွေအပေါ် ကျရောက်တဲ့အပူဟာ

ကိုယ့်အပေါ်ကျရောက်တာမဟုတ်ပေမဲ့ ကိုယ့်အပေါ်ကျရောက်တဲ့အပူလိုပဲ ခံစားရမယ် သားရဲ့။ အဲဒီစိတ်ဝိညာဉ်ကိုအခြေခံပြီး မေမေဝတ္ထုရေးတာပဲသားရယ်။ အဖေနှင့် အမေကြားထဲတွင် သားတစ်ယောက်၏ ရုပ်ပုံလွှာများ မိခင်အပေါ် တိမ်းညွှတ်ခံစား နေရသည်။ ပီဘီဝတ္ထုတိုကောင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ နောက် 'ငှက်ပြာလေးနှင့် ကျွန်တော်' ဝတ္ထုတို။ လူ့သဘာဝများကို သင်္ကေတပြု၍ ရေးသားထားသည်။ အာရုံ ခံစားမှုများစူးရှလှသည်။ လွတ်လပ်စွာခံစားချင်သော 'ကျွန်တော်' အကြောင်းဖြစ်ပြီး တိုတိုနှင့် လိုရင်းကို တွေ့ရသည်။ နောက် 'ဗာဂျီးနီးယားဝုတ်ကို လိုက်လိုရှာ' ဝတ္ထုတို။ သင်္ကေတပြုရေးဖွဲ့ထားပြန်သည်။ ပြီးတော့ 'စိတ်အလျဉ်စီးကြောင်း' (Stream of Consciousness) ရေးဟန်များတွေ့ရသည်။ မြို့တော်ကြီးသို့ အရောက်လာသော အနုပညာရှင်တစ်ဦး၏ နောက်ဆုံးဘဝခရီး နိဂုံးချုပ်ခန်းကို ကြေကွဲစရာရေးဖွဲ့သွားပါ သည်။ ဝတ္ထုတိုအဆုံးတွင် 'ကဗျာဆရာမောင်လူမိန်' သို့ ဖော်ပြထားသည်။

ဝတ္ထုတိုဆရာ မောင်ကိုကို(အမရပူရ)သည် သူ၏ဝတ္ထုတိုများတွင် သင်္ကေတ၊ နိမိတ်ပုံ၊ ခေတ်ပြိုင်ရုပ်ပုံများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြတတ်သူဖြစ်ပါသည်။ ထိုအထဲတွင် 'ပဉ္စမမြောက်အလွှာ' ဝတ္ထုတိုသည် ယနေ့ခေတ် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများထဲမှ ဇနီးမောင်နှံ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်မှာ ရဲဝံ့လွန်းလှပုံကို ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ရေးဟန်လည်း ဆန်းသစ် ထားသည်။ ဇနီးသည် အင်္ဂါနေ့က ဗိုက်ခွဲသည်။ ခင်ပွန်းက မလာပေ။ ထိုအကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ရာ၌ 'အင်္ဂါနေ့ + ကျွန်မ၏ယောက်ျား = ကွက်လပ်။ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ + ကျွန်မ ယောက်ျား = လပ်ဟာခြင်း' တို့အတူပင် 'ကျုပ်ရဲ့ဘော့စ်ကို ကျုပ်မုန်းတာကြာပေါ့'၊ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းမှ မိန်းကလေးများကို ဦးစားပေးသော သူ၏ 'ဘော့စ်'အကြောင်း။ နောက် 'ကျွန်တော်ဆရာရဲ့ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်းတက်တဲ့ နံနက် ၇ နာရီ' ဝတ္ထုတို (ခေါင်းစဉ်ဖြင့်ပင် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်ကို သိရပါသည်။)။ စာရေးသူသည် သူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၊ သူ၏ခေတ်မှ လူသားများအကြောင်း တစေ့တစောင်း ဖော်ပြရေးဖွဲ့တတ် ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဝတ္ထုတိုထဲတွင် ရသမြောက် ရေးသားချက်များနှင့်အတူ လမ်း ဖွင့်ပြရာ၌ ပုဂ္ဂလိက သဘောဆောင်နေပါက စာတမ်းသဘောကို သက်ရောက်တတ်ပါ သည်။

မောင်ကိုကို(အမရပူရ) ၏ ခေတ်တစ်ခေတ်မှ လူသားများအကြောင်း ရေးဖွဲ့ရာ တွင် သရုပ်ဖော်ကောင်းသူပင်။ (ဥပမာ) မြို့ကလေးတစ်မြို့မှ စာအုပ်အငှားဆိုင် လူငယ်ကလေးအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသော 'မြို့ကလေးနှင့် ကျွန်တော်' ဝတ္ထုတိုလို

မျိုး၊ နောက်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်ကာ ဝိုင်းဖွဲ့လေ့ရှိသော၊ စတီရီယိုသီချင်းများ နားထောင်လေ့ရှိသော လူငယ်များအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသော 'ဂီတာလေးတစ်လုံး ရဲ့ လပြည့်ည' ဝတ္ထုတိုလိုမျိုး၊ စာအုပ်များနှင့်လူတစ်ယောက်မှာ ပိုးဟပ်များနှင့်တွေ့ ဆုံခန်းအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသော 'ပိုးဟပ်' ဝတ္ထုတိုလိုမျိုး။ စာရေးဆရာ မောင်ကိုကို (အမရပူရ) သည် သူနေထိုင်သော ခေတ်၏ လူသားများအကြောင်း ရေးဖွဲ့တင်ပြရာ တွင် ခေတ်သစ်လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ပေါ်ထွန်းစည်ပင်လာသော စာပေအနုပညာ၊ ဂီတ (ဂီတပိုများသည်)၊ ရုပ်ရှင်၊ ပန်းချီအကြောင်းများအပြင် ခေတ်သုံးပစ္စည်း တန်ဆာပလာ အမျိုးပေါင်းများစွာဖြင့် ဝတ္ထုတိုများ ဖန်တီးရေးဖွဲ့နေကြောင်း သူ၏ ဝတ္ထုတိုများအား ဖတ်ရှုခံစားရင်း နားလည်ရပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ငှက်ပြာလေးကဲ့သို့သော သင်္ကေတမျိုး၊ ပိုးဟပ်ကဲ့သို့သော သင်္ကေတမျိုးဖြင့် နှလုံးစိတ်ဝမ်း ခါယမ်းတုန်လှုပ်သွားသော ဝတ္ထုတိုများဖတ်ရင်း ကျွန်တော်၏ မေမေကဲ့သို့သော နိမိတ်ပုံမျိုးဖြင့် ရင်ခုန်လှိုက်မောသွားသော ဝတ္ထု တိုဖတ်ရင်း ယနေ့ဝတ္ထုတိုဆရာတစ်ယောက်အဖြစ် သူ့ခေတ်နှင့်သူ တွင်ကျယ် အောင် မြင်ရန် ဝတ္ထုတိုများ ဆက်လက်ရေးသားတင်ပြသွားမည်ဟု မျှော်လင့်မိပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၁၄-၁၁-၂၀၀၀

ပလ္လင်အငြိမ့်၊ ခုတင်အငြိမ့်၊ စင်အငြိမ့်

မှောင်ပြင်

(၁)

တူဒေးစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေလာသော ယဉ်ကျေးမှုစာပေဆိုင်ရာ စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။ နေဝင်းမြင့် ရေးသားပြုစုသော မန္တလေးအငြိမ့် လူရွှင်တော်ကြီးများ နှင့် တွေ့ဆုံခြင်းဆိုသည့် 'ပလ္လင်အငြိမ့်၊ ခုတင်အငြိမ့်၊ စင်အငြိမ့်' စာအုပ်။ အမှာ စာများ ဝေဝေဆာဆာဖြင့် တင်ပြလာသည်။ လူထုဒေါ်အမာ၊ ဆရာမောင်မြတ်မှိုင်း (လမင်းတရာ)၊ ထုတ်ဝေသူ၊ စာရေးသူ စသဖြင့် စာကိုးစကားကိုးများစွာ၊ မြန်မာမင်း အမိန့်တော်၊ အမြင့်သဘင်၊ အငြိမ့်(ပထမတွဲ)၊ မြေဝိုင်းမြိုင်ထသီချင်း၊ အငြိမ့် လူပြက် သီချင်း စသဖြင့် မြန်မာစာပေလောက၌ ထူးခြားရှားပါးသော ရိုးရာမြန်မာ ယဉ်ကျေးမှု အငြိမ့်သဘင်ခေတ်တစ်ခေတ်မှ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည့် မြန်မာတို့ လူရွှင်တော် (သို့ မဟုတ်) လူပြက်များအကြောင်း တစေ့တစောင်း လေ့လာဖတ်ရှုလိုက်ရပါသည်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ နေမျိုးဆေး၏ လက်ရာမှာ စာအုပ်ကို ဆွဲဆောင်နေပါသည်။

တစ်ပြည်သူ မမြစိန်အငြိမ့်မှ လူပြက်ဘဝရောက်လာသော၊ အငြိမ့်ပေါင်း ၃၀ ကျော် ကျင်လည်ခဲ့သော ယခုအခါ သင်္ကန်းဝတ်နှင့်တွေ့ရသော ဦးတိမ်ညို (အရှင် စန္ဒိမာ)နှင့် စတင်တွေ့ဆုံခြင်းမှ အခြားလူပြက်များ ဦးကျော်ကြား၊ ဦးချစ်စရာ၊

ဦးတက်တိုး(မန္တလေး)၊ ဦးပေါစံ(မြို့တော်)၊ ဦးမိတ်ဆက်၊ ဦးသာဓု] နှင့်လည်း တွေ့ဆုံခဲ့သော စာရေးဆရာ နေဝင်းမြင့်၏ မန္တလေးအငြိမ့်သဘင်ခွင်မှ ၂၀ ရာစု တတိယ သမယအငြိမ့် လူပြက်များအကြောင်းပင်။

‘လေယူမျက်နှာ၊ မူရာမချို၊ ဖော်ပို့ထိမိ၊ ငါးမျိုးရှိမှ၊ မှတ်ဘိလူရွှင်တော်’ ဆိုသော သူတို့၏ဘဝများကို သူတို့ပြောကြားချက်များအရ သူတို့ဘဝအစအနများတွင် တချို့မျိုးရိုးဘဝမှ အခြေတည်လာပုံများ (ဥပမာ လူရွှင်တော်ကြီးဦးဓာတ်ခိုး၏ သား၊ မြို့တော်ပေါစံ၊ လူရွှင်တော်ဦးတက်စိန်သား ဦးချစ်စရာ) တချို့မျိုးရိုးမရှိသော်ငြား ဝါသနာဗီဇဖြင့် အခြေတည်လာပုံများ (ဥပမာ ဦးသပြေဂျာအေး)၊ နောက် ဇာတ်အငြိမ့်များတွင် လူပြက်ပညာသင်လာပုံများ၊ ပညာမရခင် ရေခပ်၊ ရေထမ်း၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုစုရနှင့် လူပြက်နာမည်ရွေးရ၊ ခေါင်းပေါင်းရ၊ ပြီးတော့ တခြားလူပြက်နှင့်တွဲ၍ ‘မိပြက်’ ပြက်ရ၊ ‘ခြံခတ်ပြတ်’ ပြက်ရ၊ ‘သီတံပြက်’ ပြက်ရ အစရှိသော ပညာများသင်ကာ အငြိမ့်စင်ပေါ်တက်လာကြပုံများအကြောင်း၊ နောက်-မင်းသမီးနှင့်အထောက်အပို့၊ လူပြက်အချင်းချင်းအပေးအယူ (တစ်ခါတစ်ရံပညာ ချင်းပြိုင်ရသည်)၊ ဇာတ်ဆရာ၊ ဇာတ်ထောင်သူများနှင့်ဆက်ဆံပုံများ၊ ကိုယ်တွေ့ ဘဝဖြတ်သန်းမှုများ တနံတလျား ဖတ်ရှုလေ့လာရပါသည်။ သို့ရာတွင် စင်ပေါ်၌ ထင်ပေါ်ခိုက် ဘဝအနုများဖြစ်သော်ငြား စင်အောက်မှာ မထင်မှတ်လောက်သော ဘဝကြမ်းများကား ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာများတွေ့မြင်ခံစားရပါသည်။ အငြိမ့်လူပြက်ဘဝမှစတင်ပြီး လူပြည်တွင် အသက်အရွယ်အိုမင်းကာ ဆင်းရဲချို့တဲ့နေကြရသော ဘဝကြမ်းများကား ပြောဖွယ်ရာမရှိတော့ပေ။

နေဝင်းမြင့်၏ အမှာတွင် “ ၁။ သူတို့ရဲ့ ဘဝအကြမ်း၊ ၂။ သူတို့နဲ့ဆက်ဆံခဲ့ရတဲ့ ပညာရှင်တွေ၊ ၃။ သူတို့ရဲ့အတွေ့အကြုံ၊ ၄။ သူတို့ဖြစ်နေတာနဲ့ သူတို့ဖြစ်ချင်တာ၊ သည်လေးချက်ပေါ်မှာပဲ ကျွန်တော်ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်” ဟု ပါလာပါသည်။ စာရေးသူကား တာဝန်ကျေပါသည်။ သို့သော် အနုပညာရှင်များ၏ မှတ်တမ်းမှတ်ရာအဖြစ် ရေးသားပြုစုလာလျှင် ကိုယ်ရေးရာဇဝင်၊ အတွေ့အကြုံနှင့်ပြောကြားချက်များနှင့်အတူ စာရေးသူ (သို့မဟုတ်) ပရိသတ်အများစုတို့၏ ထင်မြင်ချက်၊ ကောက်ယူချက်များ ပါဝင်လာပါက ပို၍ကျယ်ပြန့်ခိုင်မာလာမည်ဟု ထင်ပါသည်။

(၂)

ပလ္လင်အငြိမ့် (ရှေးဘုရင်ခေတ်)၊ ခုတင်အငြိမ့်(ကိုလိုနီခေတ်)၊ စင်အငြိမ့် (လွတ်လပ်ရေးခေတ်မှယနေ့ထိ) စာအုပ်တွင် မန္တလေးကို ဗဟိုပြု၍ တစ်နိုင်ငံလုံးကို ကိုယ်စားပြုနေသော လူပြက်များ၏ ပြောကြားချက်များမှာ မှတ်သားဖွယ်ရာများ ပါဝင်လာသည်။ ဆရာမောင်မြတ်မှိုင်း၏ အမှာဖြင့် အငြိမ့်သဘင်ရပ်ဝန်း (ယခုအခါ ဟိုစဉ်က ဆိုင်းဘုတ် ၃၆ ခု၊ ယခု ၆ ခုသာရှိနေရသောဘဝ)အတွက် ရင်လေးနေရသလို လူပြက်များ၏ စကားများကြောင့်လည်း အငြိမ့်ကွယ်ပျောက်လုဖြစ်နေရပုံများ တွေ့မြင်ရပါသည်။ အော်ပရာမှသည် စတိတ်ရှိုးများအထိ အငြိမ့်စင်များ အကြောင်းလေ့လာဆင်ခြင်ရပါသည်။ ထားတော့။ လောလောဆယ် လူပြက်များထဲတွင် သမ္မာရင့်မြို့တော်ပေါ်စံနှင့်တွေ့ဆုံခန်းအပါအဝင် ဦးချစ်စရာ၊ ဦးသပြေဂျာအေး၊ ဦးတက်တိုး(မန္တလေး) တို့အခန်းများမှာ အကောင်းဆုံးအခန်းများ ဖြစ်ပါသည်။

မြို့တော်ပေါ်စံက “လူရွှင်တော်မှာလည်း စည်းကမ်းတွေရှိတယ်။ အဲဒါ သူတို့နားမလည်တော့ဘူး။ စင်ပေါ်မှာ အရှက်မရှိရင် ပြီးတာပဲ၊ ပြောဝံ့ရင် ပြီးတာပဲ ဆိုတာလောက်နဲ့ လူရွှင်တော် ထင်နေကြတယ်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဦးချစ်စရာက “ဟာသတွေ အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ Satire (သရော်ဟာသ)တွေ ကျတော့ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းတော့ရှိရတယ်။ လူမှုရေးဟာသကွက်တွေမှာလည်း ကျီစယ်တဲ့အဆင့်မှာပဲထားရမယ်။ နိုင်ငံရေးဟာသဆိုတာက ရှေးဘုရင်လက်ထက်ကတည်းက ရှိခဲ့တာပဲ။ ဦးပေါ်ဦးဆိုရင် ဒါနိုင်ငံရေးဟာသပညာရှင်ကြီးပဲ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဦးတက်တိုး(မန္တလေး)က “ရှေးနဲ့အခုက ဆိုင်းတီးတာကအစ ကွာတယ်။ ဟိုစဉ်က ကရောင်းမြင်းတက်တို့၊ ဧည့်ခံတို့ ဘာတို့တီးတယ်။ တိမ်ထိုးပြီး အငြိမ့်ထွက်တယ်။ မင်းသမီးထွက်၊ မင်းသမီးခေါ်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဦးဒီပက “ကျွန်တော်တို့ ရှောင်ကြတာကတော့ ဘုရားဂိုဏ်း၊ တရားဂိုဏ်း၊ သံဃာဂိုဏ်းပဲ၊ ဒါကလွဲရင်တော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ ချမ်းသာမပေးပါဘူး။ ထည့်တော့ ပြက်လိုက်ကြတာပဲ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

နောက်ဆုံး ဦးကျော်ကြား၏ မန္တလေး၊ ရန်ကုန်အငြိမ့်အကြောင်း ပြောကြားသွားရာတွင် “ပြက်လုံးချင်းကျတော့လည်း ရန်ကုန်နဲ့မန္တလေး အသွက်နဲ့အလေးကွေ့ပါတယ်။ မန္တလေးက စာပေါင်ပဲ့တယ်။ ပရိသတ်ကို သဲသဲကွဲကွဲသိအောင် တစ်တစ်

ခွခွ ပြောတတ်တယ်။ ရန်ကုန်ကသွက်တယ်။ သွက်တော့ လျှံတယ်ခေါ်တာပေါ့။
ဘာကိုစွဲရမှန်းမသိဘဲ ရယ်ရတာမျိုး” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

စာရေးသူ၏ ကြားနာမှတ်သား တင်ပြထားသော ယဉ်ကျေးမှုသုခုမရုပ်ဝန်းမှ
ပကတိအတွေ့အကြုံလာ မှတ်သားစရာ ဇာတ်သမား ဆရာများ၏ စကားများဖြစ်
ပါသည်။

“နေဝင်းမြင့်ရဲ့စာအုပ်က အဖိုးတန်တယ်။ ဖတ်ပြီးသိမ်းထားရမှာပါ။ တကယ်
လို့များ ကျွန်မ ရေးခဲ့မိရင် ဦးသင်္ခါ၊ ဦးဓာတ်ခိုးတို့၊ ဓာတ်ဆန် ဓာတ်ဆီတို့၊ ချန်ပီယံ
ဘလိုင်ကြီး တို့ စတဲ့ ဒီခေတ်ရဲ့ အရင်တစ်ခေတ် အငြိမ့်သဘင်ရဲ့ စန်းအပွင့်ဆုံးကာလ
က လူပြက်ကြီးတွေအကြောင်းလည်း စုံစုံလင်လင် ဖတ်ကြရမှာပါ။ နို့ပေမဲ့ နေဝင်းမြင့်
နောက်မကျသေးဘူး။ မိပါသေးတယ်)” ဟူ၍ လူထုဒေါ်အမာ (အငြိမ့်စာအုပ်ပြုစုခဲ့သူ)
၏ အမှာအတိုင်း၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုရုပ်ဝန်းမှ ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှု ရုပ်ဝန်းသို့တိုင်၊
မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်၊ အငြိမ့်လောကများ၊ ပြန်လည်ထွန်းတောက် စည်ပင်ဝေသာစေရန်
ကလောင်လက်ဖြင့် ဆက်လက်ရေးသားပြုစုနိုင်ပါစေသတည်း။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၁-၁၁-၂၀၀၀

ဝတ္ထုတိုများ

မောင်သစ်ဆင်း

ပင်နီစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေလာသော မောင်သစ်ဆင်း၏ မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာများပေါ်က ဝတ္ထုတိုများစာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ စံပယ်ဖြူ၊ ဟန်သစ်၊ လုံမလေး၊ မဟေသီ၊ ရနံ့သစ်အစရှိသော မဂ္ဂဇင်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသော ဝတ္ထုတို ၈ ပုဒ်၊ ရေးခဲ့မိသမျှဝတ္ထုတို ၁၄ ပုဒ်အနက်၊ ၈ ပုဒ် တင်ဆက်လာပါသည်။ မောင်သစ်ဆင်း၏ ရေးသူထံမှ အမှာစာတစ်တိုတစ်ထွာပါသည်။ မျက်နှာဖုံး၊ ဒီဇိုင်းကျော်ခိုင်။

“ငယ်ငယ်က ရေးခဲ့တဲ့ဝတ္ထုတိုတွေကို မတော်တဆ ပြန်ဖတ်မိတဲ့အခါ အက်စပရင်ဆေးတစ်ပြား အမြန်မျိုချလိုက်ရတယ်လို့ စာရေးဆရာကြီး ဆမ္မားဆက်မွမ်က ပြောဖူးပါတယ်” ဟု အမှာစကားပါးရင်း၊ မောင်သစ်ဆင်းကတော့ ရေးမိသမျှ စုစည်းထုတ်ဝေမည်ပြင်တုန်း ပြန်ဖတ်လေသည်။ ‘ရယ်မိသည်၊ ဘာဆေးပြားမှ မသောက်လိုက်ရပါ’ ဟူ၍ တကယ်လည်း သူ၏ သရုပ်မှန်ဝတ္ထုတိုများမှာ ဆေးပြားသောက်စရာမလိုပါ။ ပထမဦးဆုံးဝတ္ထုတို “ယင်ကောင်တို့သည် အညှီကိုသာ ကြိုက်တတ်ကြကုန်၏” တွင် တိုင်းရင်းဆေး သိပ္ပံဆင်း သမားတော်တစ်ယောက်သည် ဆေးလိုက်ကုရင်း ကားတိုက်ခံရသည်။ နောက်ဆေးဆရာတစ်ယောက်လည်း ရောဂါကို နောက်ဆုံးခံစားနေရစဉ်၊ အတွေးများပျံ့လွင့်ကာ ဆုံးပါးသွားရသည် (ဂျာနော ၄

ဆေးအပေါ်စွဲနေပုံပြသည့် အခန်းများမှာ ကြေကွဲစရာပင်)။ သုသာန်တွင် ရှေ့ဆင့် နောက်ဆင့်ရောက်လာကြပြီး ဇာတ်သိမ်းထားသော သရုပ်မှန်ဝတ္ထုတိုကောင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ နောက် 'သမားပျိုသစ္စာဆိုခန်း' ဝတ္ထုတိုတွင် တိုင်းရင်းဆေး ကျောင်းဆင်း ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်၏ ဆေးခန်းအကြောင်း ဖော်ပြရာမှ တစ်နေ့ လူဆင်းရဲသားအမိ ဆေးခန်းလာပြရင်း ဆေးရုံမတက်နိုင် ဖြစ်နေပုံများတွေ့မြင် ခံစားရပါသည်။ ဤတွင် ရေမန်းတိုက်၍ သစ္စာဆိုဆေးကုပေးသော မြန်မာဆေး ဆရာတစ်ယောက်ကို သစ္စာဆို ကာ ရေမန်းတိုက်ပေးရင်း ကုသပေးလိုက်ရလေသည်။ နောက်ဆုံး 'ပုံသကူ' ဝတ္ထုတို တွင်မူ မောင်သစ်ဆင်း၏ဝတ္ထုတွင် အရေးကောင်းပုံနှင့် အတွေးတစ်စ အပေးကောင်းပုံ ကို တင်ပြဖော်ထုတ်ချင်ပါသည်။

ဇာတ်လမ်းအား တည်ဆောက်ပုံလှသည်။ ညောင်ပင်ရှိရာတွင် အဘွားအို တစ်ယောက်သည် မြေးမမာ၍ ယတြာချေသည့်အနေဖြင့် စာအိတ်ထဲတွင် ငွေ ၁၅ ကျပ်ထည့်ကာ ပုံသကူလာပစ်ထားခဲ့သည်။ လူနှစ်ယောက်အနက် တစ်ယောက်က တွေ့သွားသည်။ ၆၀ ကျပ်ဖြစ်သွားသည်။ ထိုစဉ် အဘွားအိုက ဆေးဖိုးလို၍ ၁၅ ကျပ်သာ ပုံသကူပြန်လာယူသည်။ ပထမ စာအိတ်ကောက်ရသူက ၁၅ ကျပ် ထည့် ပြန်ပစ်ထားသည်။ နောက်တစ်ယောက်ကလည်း ၁၅ ကျပ်ထည့်ပြန်ပစ်ထားသည်။ နောက် တတိယမြောက် တစ်ယောက်ကလည်း ထို့အတူပင်။ အဘွားအိုက မသိရှာပေ။ ငွေ ၁၅ ကျပ်သာ ပြန်လိုချင်နေသည်။ ပြန်ပေး မပေး ကိစ္စပေါ်လာသည်။ လူနှစ် ယောက်စကားများကြသည်။ ရန်ဖြစ်ကြသည်။ အဘွားအိုခမျာ ထိုင်ပြီး ငိုနေရရှာတော့ သည်။ တကယ့်သရုပ်မှန် ဝတ္ထုတိုကောင်းတစ်ပုဒ်ကို ဤသို့ရေးသား တင်ပြသွားပါ သည်။ စာဖတ်သူက တွေးယူရန်ဖြစ်သည်။ လူဆိုသည်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ များနှင့်ပါတကားဟူ၍ တွေးရပေတော့သည်။ နောက်တွေးစရာ ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ရှိသေး သည်။ 'သုနခပုံပြင်သစ်' ဝတ္ထုတို၊ လူနှင့်ခွေး သရုပ်ပြရေးကွက်များ ပါလာသည်။ သခင်ကောင်းနှင့် သခင်ဆိုးခွဲမသိသော အဟိတ်တိရစ္ဆာန်အကြောင်းပင် ဖြစ်သော်ငြား တွေးရပြန်ပါသည်။

ဝတ္ထုတိုများသည်ပင် ထူးခြားသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုအပေါ် အမြဲတစေ ဆုံချက်ပြုရပေသည်။ Short stories usually focus on a specific event ဟူ၍ အဆိုရှိပါသည်။ ဤအဆိုနှင့်အညီ 'ပုံသကူ' ကဲ့သို့ သရုပ်မှန်ဝတ္ထုတိုမျိုး ရေးသား သွားသလို 'လူနှစ်ယောက် ကျားတစ်ကောင်နှင့် တောင်တန်းများ' ကဲ့သို့ ဒဿနဝတ္ထု

တိုမျိုးလည်းရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ၎င်းဝတ္ထုတိုတွင်မူ တောင်ပေါ်မြို့လေးသို့ ရောက်လာသော ဆေးဆရာနှင့်ကျောင်းဆရာတို့အကြောင်း၊ ထိုမှအယူသီးဆဲ မျိုးနွယ်စုအကြောင်း (လူသည် ကျားဘဝသို့ ပြောင်းသွားပုံများ)၊ နောက်ဆုံး ထိုကျားနှင့် ဆေးဆရာတွေ့ကြပုံများ၊ ဇာတ်လမ်းမှာအံ့ဖွယ်တစ်ပါးဖြစ်ပြီး စကားပြောခန်းများမှာ အတွေးအမြင်များ ပါလာပါသည်။ စိတ်ဝင်တစား ဖတ်လိုက်ရပါသည်။

မောင်သစ်ဆင်း၏ ဝတ္ထုတို ၈ ပုဒ်သည် အရေအတွက်အရမဟုတ်ဘဲ အရည်အချင်းအရ စာဖတ်သူ၏ ရင်ထဲစွဲဝတ္ထုတိုများ ဖြစ်ပါသည်။ မိသားစုဘဝ သရုပ်ဖော် (ကျိန်စာဝတ္ထုတို)နှင့်သိပ္ပံဝတ္ထုဆန်ဆန် (စက်ကွင်းဝတ္ထုတို) နှစ်ပုဒ်သည်ပင် လှပသော အတွေးစိတ်ကူးဖြင့် ညင်သာစွာ တင်ပြဖော်ထုတ်ထားသော ခေတ်ပြိုင်လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ထင်ဟပ်လိုက်ရသော ရသမြောက် ဝတ္ထုတိုနှစ်ပုဒ်ဟု ဆိုရင်း မောင်သစ်ဆင်း၏ အသစ်အသစ်သော ရသမြောက်ဝတ္ထုတိုများကို မျှော်လင့်နေမိပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၅-၁၂-၂၀၀၀

ခံစားသူအကြိုက် မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုတိုများ

စာရေးဆရာများ

(၁)

မြစ်ကြီးနားမြို့ ဥတ္တရလမင်းစာပေမှ ထုတ်ဝေလာသော ဥတ္တရလမင်း စိတ်ကူး (၉)အဖြစ် 'ခံစားသူအကြိုက်မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုတိုများ (၁၉၉၉)' စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း ရွေးချယ်ထုတ်ဝေလာသော ယနေ့မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာများပေါ်မှ ခံစားတင်ဆက် သူများ၏ ခံစားလိုက်ရသော ဝတ္ထုတိုများ စုစည်းထုတ်ဝေလာခြင်းပင်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ ဝသုန်၊ အတွင်းသရုပ်ဖော်ပုံများလည်း ဝေဝေဆာဆာ၊ ကမ္ဘာကျော် ပန်းချီကားချပ်များ ဖြစ်သည်။ ပီကာဆို၊ မာနေ၊ ရေနွား၊ ဗန်ဂိုး၊ ဂေါ်ဂင်၊ ဝိုင်းယက်၊ အိုကဖီး၊ ဖီရင်နင်ဂျာ စသဖြင့်။

ခံစားတင်ဆက်သူများ [မာန်မြင့်၊ ရှေ့နေခင်မောင်၊ ခင်မောင်စိုး (ကျောက်ဆည်)၊ မေမြို့ဆွေလင်း၊ ကိုမောင်စံနှင့်သန်းဆွေ(ဧရာထွန်း)] ၏ တစ်နှစ်တာ (၁၉၉၉) မဂ္ဂဇင်း များတွင် ပါဝင်တွေ့ရှိလာသော ဝတ္ထုတိုပေါင်းများစွာထဲမှ မိမိတို့ ဖတ်ရှုခံစားလိုက်ရ သော ဝတ္ထုတိုကောင်းများကို အမှတ်တရပြန်လည်ရွေးချယ်ဖော်ပြရင်း စာဖတ်ပရိသတ် များထံ လက်ဆင့်ကမ်းကာ အောက်မေ့ဖွယ်ရာ၊ တသဖွယ်ရာ၊ ပြောစမှတ်ပြုဖွယ်ရာ တင်ဆင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ပါသည်။ ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ကျန်ရစ်ခဲ့သော

ဝတ္ထုတိုကောင်းများ ရှိနေပေဦးမည်။ မောင်ခိုင်လတ်၏ ‘ထပ်ဆင့်ခံစားခြင်း’ ဆောင်းပါးကို သတိရမိသည် [သူတို့ကိုယ်စား ကျွန်တော်သာ ရွေးချယ်ပေးရမယ်ဆိုရင် အပိုင်း ၂ ဝတ္ထုတို ၂၂ ပုဒ်ထဲက ၅ ပုဒ်တော့ အပြောင်းအလဲဖြစ်သွားမှာပါပဲ။ အဲဒီဝတ္ထုအစား၊ ဒေါက်တာခင်လေးမြင့်ရဲ့ ဘဝစာမေးပွဲ(ဟန်သစ်၊ ၁၉၉၆ စက်တင်ဘာ)ကို ရွေးချယ်ဖော်ပြပေးမှာဖြစ်ပါတယ်) ရတနာသစ်မဂ္ဂဇင်း (၁၉၉၇ အမှတ် ၃၅)]။ ထားတော့ ယခု ခံစားသူအကြိုက်မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုတိုများ (၁၉၉၉)။

ဝတ္ထုတိုပေါင်း ၂၄ ပုဒ် ပါဝင်လာသည်။ မဂ္ဂဇင်း ၈ အုပ် (ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်းမှ ၁၀ ပုဒ်၊ မြားနတ်မောင်မဂ္ဂဇင်းမှ ၅ ပုဒ်၊ ရနံ့သစ်မဂ္ဂဇင်းမှ ၃ ပုဒ်၊ ကလျာမဂ္ဂဇင်းမှ ၂ ပုဒ်၊ ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ၊ ချယ်ရီ၊ မဟေသီနှင့်ရန်ကုန်ရွက်လှေအသင်း စိန်ရတုမဂ္ဂဇင်းများမှ ၁ ပုဒ်စီ)။ တကယ်လည်း ပြန်လည်ခံစားရပါသည်။ ပြောစမှတ်ပြုရသော ဝတ္ထုတိုများအဖြစ် ထပ်မံခံစားရပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင်မူ ယင်းသို့သော ဝတ္ထုတိုများ ပြန်လည်စုစည်းတင်ဆက်သော အစီအစဉ်များရှိပါသည်။ တစ်ဦးချင်း အနေဖြင့်လည်းရှိပါသည်။ ဥပမာ ‘ကင်းစလေအေမစ်’ (Kingsley Amis) ၏ ဝတ္ထုတိုများ ခံစားပြမှု၊ The Amis Story Anthology။ ယခု ဥတ္တရလမင်းစာပေကဲ့သို့ အဖွဲ့အစုကလေးများလည်းရှိပါမည်။

(၂)

ဥတ္တရလမင်း စိတ်ကူးများထဲမှ ဝတ္ထုတိုများတွင် ‘မြားနတ်မောင်’မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာများပေါ်က ဝတ္ထုတို ၅ ပုဒ်အနက် မောင်ထင်ဘို၏ ‘မွေးစားသား’မှာ စာဖတ်သူများ၏ ရင်သို့ရိုက်ခတ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ကြည့်လေ။ မိမိက မွေးစားသားဘဝဖြင့် လူဖြစ်လာရသည်။ ပညာတတ်သည်။ အိမ်ထောင်ကျသည်။ သားသမီး မထွန်းကားပေ။ သို့ဖြင့် ကလေးတစ်ယောက်မွေးစားရန် ဇနီးသည်အား ပြောပြသည်။ ထိုအခါ ငြင်းသည်။ မွေးစားသားဖြစ်ခဲ့သောသူမှာ ‘ကျွန်တော့်ကို မွေးစားခဲ့သော ကျွန်တော့်အမေ၏ နှလုံးသားကို ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ပြန်မြင်လိုက်ရချိန် ဖြစ်ပြီး’ဟူ၍ နိဂုံးချုပ်ခန်း ဖတ်လိုက်ရသဖြင့် ရင်သို့ ရိုက်ခတ်သွားလိုက်ရပါသည်။ ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်းမှ မောင်သင်းဝေ၏ ‘စိုက်ပျိုးခဲ့သောသစ်ပင်တစ်ပင်’ ရှိသေးသည်။ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်၏ ပညာပေးဆုံးမပုံကိုဖော်ပြထားသည်။ “ပေသီး စိုက်ခဲ့တဲ့ သစ်ပင်လေး ရှင်သန်ကြီးထွားနေသလို ပေသီးဘဝလည်း ရှင်သန်ကြီးထွားနေပါပြီဗျာ” ဟူ၍ ဖတ်ရ

သောအခါ တူသောအကျိုးပေးတရားကို ထင်းခဲမြင်ရပြန်သည်။ ဇာနည်မိုးအိမ်၏ ‘ဝေဒနာ’တွင်လည်း ဆေးရုံပေါ်မှ ဘဝမြင်ကွင်းကျယ်များ ကြည့်မြင်လိုက်ရပါသည် (ရွှေအမြဲတေမဂ္ဂဇင်းမှ ကလောင်သစ်၏ လက်ရာများ ထိုသို့ဖတ်ရှုတတ်ရပါသည်။ ဥပမာ သင်းရီ၊ ဇာနည်မိုးအိမ်)။ နောက်ကိုငြိမ်း (မန္တလေး) ၏ ‘အသိုက်ငှားငှက်’မှာ ရေးချက်တွေးချက် သစ်လွင်လှပနေပါသည်။

ရနံ့သစ်မဂ္ဂဇင်းမှ မော်ဖူး(မင်းဘူး)၏ ‘ခုံဖိနပ်မင်းသား’မှာလည်း စိတ်ဝင်စား စရာလူတစ်ယောက်၏ ခုံဖိနပ်အစွဲအလမ်းစိတ်နှင့်ဘဝကားချပ်များ ဖတ်ရှုခံစားရ သည် ။ (ခုံဖိနပ်မြီးတိုနှင့် အဖာအထေးဗရပူ အဝတ်အစားနှင့် မုတ်ဆိတ်မွေးကျိုး ကျဲနှင့်၊ ‘မှားရင်ပြင်ပါ’ ပြောင်းဖက်ဆေးလိပ်နှင့်)။ ဝတ္ထုထဲကလူကို ကိုယ်ထင်ပြု လာသလား၊ မြင်ရပါသည်။ နောက် မဟေသီမဂ္ဂဇင်းမှ ဝသုန်၏ ‘ခြေထောက်များ’ ဝတ္ထုတို။ မြန်မာပန်းချီကား လာဝယ်သော အာရှနိုင်ငံသားတစ်ယောက်အား သူ၏ အပြုအမူကြောင့် ပုဂံဘုရားကား မရောင်းတော့ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သော ပန်းချီဆရာ အကြောင်းပင်။ ပြကွက်တစ်ကွက်တည်းဖြင့် ဝတ္ထုတိုကို အသက်သွင်းလိုက်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ဖတ်ရှုခံစားကြည့်ပါ မိတ်ဆွေ။

(ထိုပုဂ္ဂိုလ်က မျက်မှောင်ကြုတ်ကြည့်လိုက်၊ နောက်ဆုတ်ကြည့်လိုက်၊ သူ့ အဖော်ကို တစ်စုံတစ်ခုပြောလိုက်နေရာမှ

“ဒါ ဘာအဆောက်အအုံလဲ”

သူ၏နက်ပြောင်လက်လက် ဖိနပ်ဦးချွန်ဖြင့် ထိုးပြ၍မေးလေသည်။ ဟင် ကျွန်တော့်ရင်ဘတ်ထဲမှ သွေးတိုးလှုပ်ခုန်နှုန်းမြန်လာသည်။)

အခြားဝတ္ထုတိုများတွင်လည်း ပြကွက်များ တွေ့ရပါသည်။ ခင်ခင်ထူး၏ ‘ကြိုး တန်း’၊ မိချမ်းဝေ၏ ‘ကြိုး’နှင့်ဂျူး၏ ‘ရွက်လှေများ’ဝတ္ထုတိုများ၌ဖြစ်သည်။

စင်စစ်မြန်မာပြည်မြောက်ဖျားမှ ခံစားပွားယူတင်ဆက်လိုက်သော ၁၉၉၉ ခုနှစ်အတွင်းမှ ဝတ္ထုတိုများသည် မြန်မာဝတ္ထုတိုလမ်းကြောင်း၏ လားရာကောင်း သို့ လက်တံညွှန်ပြနေသော ခံစားတွေးမိချက်များဟုပြောရင်း ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် မဂ္ဂဇင်း ဝတ္ထုတိုများ ဆက်လက်မျှော်လင့်နေပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၁၂-၁၂-၂၀၀၀

သားငယ်ရွယ်လူ့ သိစေဦး

သက်လုံ

စာပေလောက လူမှုစိတ်ပညာစာအုပ်အဖြစ် သက်လုံ၏ ‘သားငယ်ရွယ်လူ့ သိစေဦး’ စာအုပ်။ စာပေလောက၏ လူမှုစိတ်ပညာစာအုပ်သည် ၁၉၉၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ မှ ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဧပြီလအတွင်း ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်းတွင်ဖော်ပြခဲ့သော သားတစ်ယောက် ထံပေးပို့ခဲ့သော စာများထဲမှ ဘဝအောင်မြင်ပျော်ရွှင်ရေးလမ်းညွှန်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

သားငယ်ရွယ်လူ့ သိထားရမည့် လူမှုဘဝကိစ္စရပ်များကို ‘အဘ’ ဖြစ်သူက ပေးစာများဖြင့် ရေးသားသီကုံးကာ အကျိုးအကြောင်းများစွာ ပြောပြနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပထမ “ဒီနေ့တော့ မင်းကို ပျော်ရွှင်မှုအကြောင်း ပြောပြချင်တယ်” နောက် “ဒီတစ်ခါတော့ အဘဟာ မနာလိုဝန်တိုဖြစ်မှုအကြောင်း ဆွေးနွေးချင်တယ်လေ”။ နောက်ဆုံး “လူရယ်လို့ဖြစ်လာရင် ဘဝခရီးလမ်းကို လျှောက်ကြရတော့တာပဲနော်” အစရှိသော စာသဝဏ်လွှာများကို မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာများမှတစ်ဆင့် (ယခု) စာအုပ်လုံးချင်းအဖြစ် စုစည်းထုတ်ဝေလာခြင်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေလောကတွင် လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့စာပေလောကတွင်လည်းကောင်း ဤသို့သော ပေးစာပေါင်းချုပ်စာအုပ်များ ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့ကြပေသည်။ (ဥပမာ) အိန္ဒိယ

ဝန်ကြီးချုပ်မဖြစ်ခင် ‘နေရှူး’ သည် ‘ချစ်သမီးသို့’ ပေးစာများဖြင့် သမီးထံ စာသဝဏ်များ ပေးပို့ရင်း ဘဝဒဿနများကိုပါ လှစ်ပြထားခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မဖြစ်ခင်ကာလကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်းတွင် ‘ခင်လဝင်း’ (နောင် လူထုဒေါ်အမာ) က ပထမဦးဆုံး မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့ပြီး လွတ်လပ်ရေးခေတ်တွင် ပါရဂူက လုံးချင်းစာအုပ်အဖြစ် မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ယခု သက်လုံက သားငယ်ထံ ပေးစာများရေးသားရင်း လူ့ဘဝများထဲမှ ရယူပေးဆပ်ရမည့် လူမှုဒဿနများကို ပြောပြလာပါသည်။ ပျော်ရွှင်မှုဟူသည် အဘယ်နည်း။ ‘အတ္တရှေ့တန်းရောက်လေလေ ပျော်ရွှင်မှုဟာ နောက်ဆုတ်သွားလေလေ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သားငယ် သားငယ်ကို အရင်စာမှာ ပြောခဲ့သလို ဝမ်းစာအတွက် လုပ်ရတဲ့လုပ်ငန်းဟာ ကိုယ်ဝါသနာပါတဲ့လုပ်ငန်းဖြစ်နေရင် အင်မတန် ကံကောင်းတဲ့သူလို့ ဆိုရမှာပေါ့လေ။ သူ့အလုပ်မှာ သူမပျော်ပိုက်ပါဘူးလို့ ဘယ်တော့မျှ ရှိတော့မှာမဟုတ်ဘူး။ အလုပ်ကို လုပ်အားကြီးလွန်းလို့ အလုပ်ပိမှာတောင် ကြောက်ရသေးတယ်။ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ (ဟောဒီ အင်္ဂလိပ်ကဗျာလေးကို ဖတ်ကြည့်လိုက်စမ်းပါသားရယ်။

Make new friends but keep the old.

One is silver the other gold.

အဓိပ္ပာယ်ကတော့ မိတ်သစ်တွေဖွဲ့ပါ။ ဒါပေမဲ့ မိတ်ဟောင်းတွေကိုလည်း ထိန်းထားပါ။ တစ်ခုက ငွေ၊ တစ်ခုက ရွှေဖြစ်လို့ပဲတဲ့။

အဘသည် သားငယ်အား ဝမ်းစာအတွက် လုပ်ငန်းများပါ ပြောပြလာပါသည်။ တွေ့ခဲ့ဖူးသည့် ဖြစ်ရပ်ကလေးပါ ပြောလာသည်။ နောက်အချိန်ကို သုံးစွဲပုံ သုံးစွဲနည်း။ ဂျပန်ကျောင်းသားကလေးအတွက် ရေးထားသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ပင် ဖော်ပြလာသည်။ စိတ်အဝင်စားရဆုံး အခန်းတစ်ခန်းမှာ စိတ်ခံစားမှုအကြောင်း ပြောပြထားပုံဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန်စာစီစာကုံး (ဘောလုံးကလေး) ကြိုပြောပြလိုက်ခြင်းပင်။ နောက်ဘာသာတရားနှင့် ပတ်သက်ပုံလည်း ရေးပြထားသေးသည်။

(တောင်းပါ။ သင့်အားပေးလိမ့်မည်။ ရှာဖွေပါ။ သင်တွေ့ရှိလိမ့်မည်။ တံခါးခေါက်ပါ။ သင့်ကို ဖွင့်ပေးလိမ့်မည်လို့ ခရစ်တော်က ဘာသာရေးတံခါးဝကနေ ဖိတ်ခေါ်တာ သားငယ်ကြားဖူးမှာပေါ့။)

ပေးစာရေးသူ ဆရာသက်လုံသည် ဘဝအတွက် အလေ့အကျင့်များ၊ လောက

အဖြစ်အပျက်များ၊ သူ၏အတွေ့အကြုံများ(အဘရဲ့အတိတ်ကဖြစ်ရပ်ကို သာဓကပြုပြီး) စာပေဘဝ၊ စာဖတ်ခြင်းများ၊ စာပေရေးသားပြုစုခြင်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းပြောကြားထားသည်။ ဒဿနပညာရှင်၊ စိတ္တဗေဒပညာရှင်တို့၏ အမှာစကားများ၊ နောက်ဆုံးပေးစာတွင်မူ ‘ကမ္ဘာကြီးဟာ ခေတ်အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေမနေနိုင်တဲ့ သတ္တဝါတွေ ဆိတ်သုဉ်းခဲ့ရတယ်။ ဒီတော့ စိတ်ကိုဆုံးဖြတ်ပြီး ပြဿနာကိုရင်ဆိုင်ရမယ်။ ပြီးတော့ ရှင်းဖို့အဖြေကို ရှာရမှာပဲ။ ဒါသာလျှင် မှန်ကန်တယ်သားငယ်’ဟု ရဲဝံ့စွာ ရေးသားခဲ့ပါတော့သည်။

စင်စစ် သက်လုံသည် ဘဝအတွက် ပုစ္ဆာအဖြေများ ထုတ်ပြခြင်းဖြစ်မည်။ မြန်မာစာပေလောကအတွက် လူမှုစိတ်ပညာစာပေအမျိုးအစားစာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ သက်လုံ၏ ဘဝနှင့်ဖြစ်စဉ်မှတ်တမ်းလည်း ဖတ်ရှုလေ့လာရသည်။ အကျယ်တဝင့်။ စင်စစ် ‘သက်လုံ’သည် ကြပ်ကလေး (ဟာသစာပေ ဖန်တီးသူ)၊ နောက် နန္ဒသူ (ရာဇဝင်နောက်ခံဝတ္ထုများနှင့် ဘာသာပြန်လက်ရာများ ဖန်တီးခဲ့သူ)၊ စာပေလောကစာအုပ်တိုက်၏ စာရေးဆရာများ ဘဝသံခိပ်ဖော်ပြချက် စာစဉ်အလား။ နောင်သက်လုံ၏ လူမှုစိတ်ပညာစာအုပ်မျိုးများ ဆက်လက်ထုတ်ဝေရန် မျှော်လင့်နေမိပါတော့သည် ဟု ပြောရင်း နိဂုံးချုပ်ပါရစေဟူ၍။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၁၉-၁၂-၂၀၀၀

ကံ့ကော်လေးပွင့် ဝတ္ထုများ

မင်းလူ၊ နိုင်ဇော်၊ မောင်ညိုပြာ၊ ဆောင်းဝင်းလတ်

ကံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေမှ မင်းလူ၊ နိုင်ဇော်၊ မောင်ညိုပြာ၊ ဆောင်းဝင်းလတ် တို့၏ ကံ့ကော်လေးပွင့်ဝတ္ထုများစာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်များတစ်ဝိုက်က မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာများပေါ်တွင် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ထင်ရှားလာခဲ့ကြသော မြန်မာ ဝတ္ထုရေးဆရာ ၄ ဦး၏ဝတ္ထုတို (Short Story)၊ တချို့ဝတ္ထုလတ် (Novelette) ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းများ။ မင်းလူ၏ ဒါလီနှင့်နာရီ၊ နိုင်ဇော်၏ သွေးပြာ၊ မောင်ညိုပြာ၏ တိတ်ဆိတ်ည၊ ဆောင်းဝင်းလတ်၏ ဗီလိန်စသဖြင့်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ မမွေး၊ စာရေး ဆရာများ၏ကောက်ကြောင်း ရုပ်ပုံလွှာလက်ရာမှာလည်း မမွေး။ ဝတ္ထုလက်ရာများနှင့် အပြိုင်ပင်။

မင်းလူ၏ 'ဒါလီနှင့်နာရီ' ဝတ္ထုလတ်မှာ သင်္ကေတဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ ဒါလီ ဆိုသော စာရင်းကိုင်ဝန်ထမ်းမလေးသည် ချစ်သူကိုကို လာမကြိုသောနေ့တွင် ဘတ်စ်ကားစီးရင်း လက်ပတ်နာရီအဖြတ်ခံရပုံဖြင့် ဇာတ်လမ်းစဖွင့်သည်။ နောက် ကိုကိုနှင့်စတွေ့ပုံ၊ ချစ်သူများဖြစ်ရပုံများ၊ ပြီးလျှင် နာရီဝယ်ရသည်။ နောက် ကိုကို နှင့်အတူသွား အတူလာဘဝများ (အလှူသွားရင်း ဖိနပ်ပျောက်မှာ အလွန်စိုးရိမ်ပြီး ဂနာမငြိမ်ပုံများ၊ ဘတ်စ်ကားစီးရင်း ကျပ်ညှပ်နေသောအခါ ကိုယ်ဝန်ဆောင်

အမျိုးသမီးကို ချစ်သူဒါလီက ထိုင်ရာမှ ထပေးရပုံများ၊ နောက်ဆုံး အင်းလျားတွင် အကြော်စားရင်း ဘောင်းဘီမင်စွန်း၍ ပေါက်ကွဲပုံများ) ရေးသားတင်ပြရင်း အခြား တစ်ဖက်တွင် နာရီပျက်ပြီး မကြာခဏပြင်ရသည်။ တစ်လှည့်စီ ရေးသားပြရင်း ဇာတ်သိမ်းတွင်မူ (နာရီတစ်လုံးအဝယ်မှားသွားပြီဆိုရင် ချစ်သူတစ်ယောက် အရွေးမှားမိသလိုပဲ မကြာခဏ စိတ်ဆင်းရဲနေရတတ်တယ်) စကားလုံးများဖြင့် ဒါလီဘဝ ရုပ်ပုံကားချပ်ကို စိတ်လှုပ်ရှားစွာ ရေးပြသွားပါတော့သည်။

နောက် နိုင်ဇော်၏ 'သွေးပြာ' ဝတ္ထုတို။ မိမိမွေးနေ့တွင် ကျီးကန်းများကိုပင် ထမင်းထုပ်ချကျွေးသော မာစီဒီးကားအနီပေါ်မှ လူတစ်ယောက်၏ဘဝရှုခင်းကို ရင်ခုန် လှိုက်မောစွာ ဖတ်ရှုရပါသည်။ သမီးလေးက စကိတ်စီးပြီး ဖခင်မွေးနေ့အတွက် လက်ဆောင်ပေးရန် ပန်းပုရုပ် (ဆံပင်ဖားလျားနှင့်၊ ဦးခေါင်းမှာ ဆောင်းထားသည်မှာ မျက်လုံးပြူးကျယ်၊ အစွယ်ကော့ကော့) လာဝယ်ခန်း၊ ပြီးတော့ ကားတိုက်ခံရခန်း၊ တစ်ချိန်တည်းမှာ ဖခင်က 'သွေးပြာ' ဆိုသော အမျိုးသမီးနှင့်တွေ့ကာ မြို့ပြင်တစ်နေရာ တွင် သေဆုံးသွားခန်း စသဖြင့် စာရေးဆရာက အချိတ်အဆက် အပြန်အလှန်ပြကာ ရေးသားသွားပါသည်။ နိုင်ဇော်၏ ခေတ်ပေါ်စကားပြောဟန်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာပင် (အသားတွေ တုံးတစ်ထားပုံနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေ လှီးဖြတ်ထားတာ အနုပညာ၊ သူတို့ကိုလှပစွာပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ ဖတ်ချင်စဖွယ်စကားပြောတစ်ပုဒ် သို့မဟုတ် ပြောင်မြောက်သော ကဗျာသဖွယ်၊ ရနံ့တွေက တေးဂီတ)

နောက် မောင်ညိုပြာ၏ 'တိတ်ဆိတ်ည' ဝတ္ထုလတ်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ ဘုရား ကျောင်းသွားရင်း ကျွိုင်ယာခမ္မတေးဆိုရင်း၊ ဆွီဒီဇင်ဘာ နံနက်ခင်းထဲမှ ကရင်မလေး 'နော်ရီဖောမြ'နှင့် ချစ်သူ 'ဇော်ဟော'၊ ပြီးတော့ ညီငယ် 'ဖရိုက်ဒေး'တို့ အချစ်ဇာတ်အိမ်၊ စာရေးဆရာ၏ တည်ငြိမ်လှပသော ရေးဟန်၊ ဣန္ဒြေရလှသော အတင်အပြု၊ လွမ်းမောခံစားပြသော ဇာတ်ဆောင်များဖြင့် ရက်ဖောက်ထားသော ဇာတ်အိမ်ဖြစ်ပါသည်။ ဇာတ်သိမ်းတွင် အိမ်တစ်အိမ်မှ ဆုတောင်းခန်းဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ (ချစ်ခြင်း၏ ကျေးဇူးတော်သည် ဤအိမ်ပေါ်တွင် ကိန်းအောင်းပါစေ အို အဘဘုရားသခင် ဆောင်မကြည့်ရှုတော်မူလှည့်ပါ)။

နောက်ဆုံး ဆောင်းဝင်းလတ်၏ 'ဗီလိန်' ဝတ္ထုလတ်။ မိန်းမသားတစ်ယောက် ၏ ဘဝအားမာန်နှင့်လှပသော မာနကို ရေးဖွဲ့ထားသောဇာတ်လမ်း။ 'စောနွယ်မွန်' ဆိုသော မိန်းမသားမှာ သည်းခံခြင်းတရား ကုန်ဆုံးလွန်မြောက်ပြီး အိမ်ထောင်

လှောင်အိမ်မှ သားတစ်ဖက်၊ သမီးတစ်ဖက် လက်ဆွဲထွက်လာပြီး ပထမကျူရှင်ပြုသည်။ ယိုးစွပ်ခံရသည်။ တစ်ရွာမပြောင်း၍မရ။ ပြောင်းရပြန်သည်။ မြို့တော် ရန်ကုန် ရောက်လာသည်။ သားသမီး၊ မိခင် စသည့် မိသားစုတာဝန်များကို ဦးလည်မသုန် ထမ်းဆောင်ရင်း ဘဝကို ဖြတ်သန်းလာရပြန်သည်။ ကူညီခဲ့သူ ယောက်ျားသားများ တွေ့ရသည်။ အဟောင်းနှင့်အသစ် နှစ်ယောက်သော ယောက်ျားသားနှစ်ယောက်ပင်။ နောက် ကျူရှင်ပြုတုန်းက ကူညီခဲ့သူနှင့်ကားပေါ် သစ်ပင်ပိ၍တွေ့ခဲ့ရသော ကူညီနေရသူနှစ်ယောက် တွေ့ဆုံခန်းဖြင့် ဇာတ်သိမ်းပြသည်။ ‘စောနွယ်မွန်’နှင့် ပထမကူညီသူ နောက်ဆုံးတွေ့ဆုံခန်းမှာ ဇာတ်အထွတ်ရောက်သွားကာ စာဖတ်သူများ စိတ်ဝင်စားဖတ်ရှုရပါတော့သည် ‘ကိုဦးက သမီးရဲ့ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာတရားကို စော်ကားတယ် မေမေ။ သားတို့သမီးတို့လည်း မှတ်ထားဦး၊ ဦးကိုဦးက မေမေ့ကို အထင်သေးတယ်’ဟု စကားလုံးများမှာ အသက်ဝင်လှပါသည် (မမျှော်လင့်ဘဲ ဗီလိန်ဖြစ်သွားရသော ဦးကိုဦးပင်။)

ကံ့ကော်လေးပွင့်ဝတ္ထုများထဲတွင် စာရေးဆရာတို့၏ အတွေးအရေးများ ရှင်းသန့်ပေါ်လွင်လှသဖြင့် ဝတ္ထုလက်ရာများမှာ မမေ့တဲ့နိုင် ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းများ ဖြစ်သွားကြပါသည်။ ထိုအထဲတွင် မင်းလူသည် ကမ္ဘာကျော် ဆာရီယယ်လစ် ပန်းချီဆရာ ဒါလီ၏ အရည်ပျော်ကျသွားသော နာရီပန်းချီကားကို သတိရစေရင်း၊ မောင်ညိုပြာကလည်း Sweet December ကို မျှော်လင့်စေရင်း မြန်မာဝတ္ထုတိုလောကအတွက် အားတက်စရာ မြင်ကွင်းကားချပ်တစ်ချပ် ဖြစ်သွားပါတော့သည်ဟု ပြောရင်း နိဂုံးချုပ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၆-၁၂-၂၀၀၀

သူငယ်ချင်းလို့ပဲ ဆက်၍ခေါ်မည်ခိုင်

တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်

ရာပြည့်စာအုပ် အမှတ် ၁၃၁ အဖြစ်၊ တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်၏ အကောင်းဆုံး ဝတ္ထုရှည် (Masterpiece) ‘သူငယ်ချင်းလို့ပဲ ဆက်၍ခေါ်မည်ခိုင်’ လုံးချင်းစာအုပ် ထုတ်ဝေလာပါသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၃၆ နှစ်က စတင်ထွက်ရှိ ကျော်ကြား လာခဲ့သော လုံးချင်းဝတ္ထု။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်။ ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ၊ တတိယတွဲ စသဖြင့် မြစာပေမှ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ နောက် အစအဆုံး လုံးချင်းအဖြစ် အကြိမ်ကြိမ်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်။ ဒသမအကြိမ်။ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိ၏ ကဗျာတစ်ပုဒ် (ချစ်ရိပ်ပွင့်ကို လှလင် ဘာသာ၊ ပျူငှာဆန်းဆို၊ လွမ်းလိုလိုနှင့် သံချိုမြမြ နှမဖြာဝင်း နေရစ်မင်း)။ အပိုင်း ၆ ပိုင်း။ အပိုင်း ၁၊ ကြိုင်မြိုင်လှိုင်ခိုင်လုံးရယ်အပိုင်း။ ‘ဘဝတစ်လွှာ’ ဆိုသောစာညွှန်း နိဒါန်းပျိုးထားသည်။

(ခိုင်နှင့်ကျွန်တော့်ဘဝမှာမူ...

နှစ်လွှာပေါင်းမှ တစ်ရွက်ဖြစ်ရမည့် စွယ်တော်ရွက်ပမာသာဖြစ်ခဲ့ရသည်။ တစ် လွှာကြော့ခဲ့လေပြီမင့် တစ်ရွက်မမြည်လေတော့သော အထီးကျန် ဤဘဝဝယ်)

ဤသို့သော ကဗျာ၊ စာများဖြင့် တသသဖတ်ရှုခဲ့ရသော တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်၏ ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုစာပေလက်ရာ။ စာရေးသူ၏ အမှာစာများ(ပထမအကြိမ်မှ ဒသမ

အကြိမ်အထိ) လည်း ပါလာသည်။ ဒသမအကြိမ်တွင်မူ

(စာပေတစ်ခု၏ အရည်အသွေးကို ခေတ်တစ်ခေတ်တည်းက စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်မပေးနိုင်။ စာကောင်းပေမ့် (ဂန္ထဝင်) ဟူသည်ကား ခေတ်အဆက်ဆက် စာဖတ်သူ လူသားများက နှစ်ခြိုက်မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားလက်ခံသည့် စာမျိုးကို ခေါ်ပါသည်။ ‘ဂန္ထဝင်ဝတ္ထု’ Classic Novel အဖြစ် မြန်မာစာပေလောကတွင် မှတ်တမ်းတင်ရပါသည်။)။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ မျိုးဆွသန်း။

(၂)

ဇာတ်လမ်းမှာ သန်လျင်မြို့နေ ဆရာဝန်ကြီးသားနှစ်ယောက် (ကိုကိုနှင့်မောင်) တို့နှင့် တရားသူကြီးသမီး ၄ ယောက် (ကြိုင် [တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ]၊ မြိုင်၊ ခိုင်၊ [မူလတန်း/အလယ်တန်းကျောင်းသူများ]၊ လှိုင်) တို့၏ ဆယ်ကျော်သက်ရွယ် ငယ်ဘဝဇာတ်လမ်းအစမှသည် အင်္ဂလိပ်ခေတ်၊ ဂျပန်ခေတ်၊ လွတ်လပ်ရေးခေတ် ခေတ်သုံးခေတ် ဖြတ်သန်းတွေ့ကြုံဖြစ်ပျက်ခဲ့ရသော ဇာတ်လမ်းအဆုံးအထိ အဓိကဇာတ်ဆောင်ခိုင်နှင့်မောင်၊ မြိုင်နှင့်ကိုကို၊ ပြီးတော့ မောင့်သူငယ်ချင်း ငြိမ်းမောင်။ မောင်၊ ငြိမ်းမောင်၊ ခိုင်တို့မူလတန်းကျောင်းသို့ အတူသွား အတူလာပုံများ၊ ပျော်ပွဲစားထွက်ပုံများ၊ ကျောင်းတွင် ရန်ဖြစ်ကြပုံများ၊ သီတင်းဝါလကျွတ် ကန်တော့ကြပုံများ၊ စန္ဒရားတီးရင်း ဂီတအနုပညာအခန်းများပါလာပုံများ၊ လူကြီးမိဘများကြားမှ ပုံပြင်၊ နီတိ၊ ဆုံးမစကားများနွယ်ယှက်တင်ပြပုံများ။ အပိုင်း (၁)မှာပင် စိတ်ဝင်တစား ရင်ခုန်လှိုက်မော ဖတ်ရှုရသော ဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း(၂) သည်လည်း မောင့်အစ်ကို (ထွန်းအောင်)နှင့် ခိုင်အစ်မ မြိုင်တို့ ဇာတ်ဝင်ခန်းများဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကိုကို(ခေါ်)ထွန်းအောင်၏ စရိုက်များမှာ အဓိကဖြစ်လာသည်။ ထိုအထဲတွင် ခိုင်တို့အဖေ တရားသူကြီးက လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်နေသူ ‘ကိုကို’ အား ရုံးတော်မှ စီရင်ချက်ချခန်းနှင့် အင်္ဂလိပ်ခေတ်၊ အင်္ဂလိပ်တို့ မြို့တစ်မြို့ဖြစ်နေသော သန်လျင်ဘီအိုစီ လှုပ်ရှားမှုမြင်ကွင်းများမှာ သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုအဖြစ် ဝိညာဉ်သွင်းပေးသလို အသက်ဝင်သွားခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် နိဒါန်းကာလ မောင်နှင့်ခိုင်၊ ကိုကိုနှင့်မြိုင် တဒင်္ဂကွေကွင်းရသော အပိုင်း(၂)၊ နောက်အပိုင်း (၃)၊ ဂျပန်ခေတ်မြင်ကွင်းကျယ်။ မောင်တပ်ထဲလိုက်သည်။ ရန်ကုန်ရောက်သည်။ ကြိုင်တို့ ညီအစ်မနှစ်ယောက်အား ပွဲရုံလုပ်ငန်းတွင် ပြန်တွေ့သည်။ နောက် အပိုင်း

(၄)၊ စစ်ပြီးခေတ်ကာလ မောင်၊ ခိုင်၊ ငြိမ်းမောင်၊ တင်မောင်ညွန့်တို့ လူပျိုအပျို အရွယ်ရောက်စ၊ အထက်တန်းကျောင်းသားကျောင်းသူဘဝများ၊ ငယ်စဉ်က သန်လျင် တွင် မြရာပင်ကိုမှီရင်း ငေးမောနေတတ်သောခိုင်၊ ဥစ္စာစောင့်မလေးနှယ် အလှကြွယ် ချင်သော ခိုင်၊ ရွက်ကြွေတွေလိုက်ကောက်ရင်း၊ မိုးရေထဲ လျှောက်သွားရင်း ပျောက်သွား တတ်သော ခိုင်မဟုတ်တော့။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ (မိခိုင်/ မန်းတက္ကသိုလ်အဖြစ် ကဗျာ၊ အလင်္ကာရှင်ဖြစ်လာသည်)၊ မောင်လည်း ဆေးကျောင်းသား၊ ငြိမ်းမောင်ကား ဗိုလ်လောင်း၊ တင်မောင်ညွန့်လည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား။ နောက်အပိုင်း (၅)။ ဇာတ်လမ်း၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သည်။ မောင်သည် စွယ်တော်ရွက်ပမာ ဥပမာ တင်စားကာ (ဒီမှာကြည့်စမ်း ခိုင် စွယ်တော်ရွက်ဟာ ဘယ်လောက်ထူးဆန်းသလဲ။ တစ်ရွက်တည်းဆိုပေမဲ့ နှစ်လွှာရှိတယ်။ ခိုင်နဲ့မောင်ဟာလည်း စွယ်တော်ရွက်နှစ်လွှာ လိုပဲ ခွဲလို့မရဘူး။ မောင်တို့ ဘယ်တော့မှမကွဲဘူး) ဟု ပြောခဲ့ရာမှ ခိုင်၏ 'အိပ်မက် တွင်းက ချစ်သူ' ကဗျာဖြစ်သွားရသည်။ သူငယ်ချင်းငြိမ်းမောင်အား ခိုင်ထံ ရည်းစားစာ ရေးပေးရသည်။ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် အချစ်နှင့်ပတ်သက်သော ပြောဆိုကြသော အခန်းမှာ ဒဿနများဖြင့် စိတ်ဝင်စားစွာဖတ်ရသေးသည်။ ခိုင်က ချစ်နိုင်သူအဖြစ်သာ လက်ခံသည်။ ခိုင်ချစ်သူမဟုတ်ပေ။ ငြိမ်းမောင်လည်း လေတပ်ပညာသင်၊ တရုတ် ဖြူတိုက်ပွဲတိုက်ရင်း ဒဏ်ရာရသည်။ မောင်က ဆရာဝန်၊ ခိုင်ကို ချစ်နေသော တင် မောင်ညွန့်က သစ်တောဝန်ထောက် (နောင် ပြည်တွင်းစစ်၏ မြေစာပင် ဖြစ်သွား၏) ခိုင်ညီမ လှိုင်နှင့်မောင်၊ နောက် လက်ထပ်ဖြစ်ကြသည်။ အပိုင်း (၆)။ ဇာတ်လမ်း၏ အထွတ်အထိပ်မှ ပြေကျလာသောအခန်းများ။

လှိုင်နှင့်လက်ထပ်ပြီးစတွင် မောင်သည် ခိုင်ပျောက်သွား၍ရှာရသည်။ တောင် ကြီးမြို့ နောက်ခံကားချပ်များ၊ တောင်ထိပ်ပေါ်တက်နေသော ချိုင်းထောက်နှင့် ငြိမ်းမောင်၊ ပြီးတော့ကမ်းပါးစွန်း၊ အောက်မှာ ချောက်၊ ချောက်ထဲတွင် ခိုင်၊ သတိ မရတော့ပေ။ ခိုင်ကား ဘဝကို စွန့်ခွာသွားသည်။

ဤသို့ဖြင့် လွမ်းမောကြေကွဲစရာဇာတ်သိမ်းဖြင့် ခေတ်သုံးခေတ်နောက်ခံ ပီဘီ ရိုမန်တစ် ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းပင်။ ဇာတ်ဆောင်တို့၏ လူ့သဘာဝစရိုက်များ၊ စိတ္တဇ သဘောသကန်များ၊ ဖြစ်တည်ပျက် ဥပါဒ်ဦးဘင်လောကတို့၏ ရှုခင်းများစသဖြင့်။ တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်၏ အကြောင်းချင်းတများလှစွာ ရေးဖွဲ့တင်ပြထားသော ဘဝ အလွမ်းအမော(ခေါ်)ရိုမန်တစ်ဝတ္ထု စာပေလက်ရာဟု ပြောချင်ပါသည်။

ထိုအခါ ယခုဖတ်ရှုကြမည့် ဖတ်သူလူသားများ နှစ်ခြိုက်မြတ်နိုး တန်ဖိုးထား
ကာ ဖတ်ရှုခံစားမိကြမည်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဂန္ထဝင်တံခါး ခေါက်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၃-၁-၂၀၀၁

ကပ်စထရီ

လင်းယုန်မောင်မောင်

အားမာန်သစ်စာပေမှ ထုတ်ဝေလာသော အတ္ထုပ္ပတ္တိဆိုင်ရာ စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်က ပထမအကြိမ် စတင်ထုတ်ဝေလာခဲ့ရာ ယခု ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင်မူ တတိယအကြိမ် ထပ်မံထုတ်ဝေလာခြင်းဖြစ်သည်။ ‘ကပ်စထရီ(သို့မဟုတ်) ကျူးဘားပြည်မှ ကြယ်နီ’ ဟူသော အမည်ဖြင့် မြန်မာစာပေလောကတွင် အထင်အရှားဖြစ်ခဲ့သော စာရေးဆရာ လင်းယုန်မောင်မောင်၏ မှတ်တမ်းတင် ကိုယ်ရေးရာဇဝင်စာအုပ်ပင်။ ပထမအကြိမ်အမှာတွင် စာရေးသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဤသို့ဖတ်ရှုရသည်။

“အထူးသဖြင့် ကျူးဘားပြည်ကလေးသည် လူဦးရေခြောက်သန်းကျော်မျှသာရှိ၍ ‘သေးငယ်’လှသလောက် ဤတိုင်းပြည်ကလေးမှ ကပ်စထရီ ခေါင်းဆောင်ခဲ့သည့် တော်လှန်ရေး၏ အရှိန်သည် ကြီးမားလှပါသည်”

ဤရွေ့ဤမျှ ထင်ရှားကျော်ကြားလှသော ကမ္ဘာတော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင် ကပ်စထရီ၏ ဘဝအတ္ထုပ္ပတ္တိကို မြန်မာလူငယ်လူရွယ်များ အပါအဝင် မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်အနေဖြင့် မှန်ကန်ခိုင်လုံစွာနှင့် ပြည့်စုံတိကျစွာ သိရှိလေ့လာသင့်သည့် ဟု ယူဆမိပါသည်။

မာတိကာအရ နိဒါန်းအဖွင့်တွင် ကျူးဘားပြည်မှ ကြယ်နီဆိုသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ကျူးဖွင့်ဆိုပါသည်။ ခေါင်းဆောင်ဟူသည် ငယ်ဘဝမှာပင် စတင်ထူးခြားတတ်သည်။ အများနှင့်မတူ ထိုအကြောင်းများကို ‘ဖီဒယ်လ် ကပ်စထရီရပ်ဇ်’ (Fidel Castro Ruz) ဆိုသော ကြံကုမ္ပဏီအလုပ်သမား ‘အိန်ဂျယ်လ် ကပ်စထရီ’ ၏ သားတစ်ယောက်သည် ကျောင်းသားဘဝမှာပင် အမဲလိုက်ခြင်း၊ မကြာခဏ ဖိနပ်မပါဘဲ သေနတ်ဆွဲ အမဲလိုက်တတ်သူ၊ တောထဲတောင်ထဲသွားဖို့ ဝါသနာထုံသည်။ အရာရာကို စူးစမ်းစိတ်ရှိသည်။

“ဒီမယ်အဖေ ကျွန်တော်ဟာ လူတွေရဲ့ မတရားမှုတွေကို ဖွင့်ချပြီး ဆင်းရဲသား နင်းပြားတွေအတွက် ကာကွယ်ရမှာပဲ” ဟုပြောခဲ့သူပင်။

၁၉၃၄ ခုနှစ်က တက်လာသော ဘာတစ္စတာအစိုးရအဖွဲ့လက်ထက်တွင် ကပ်စထရီသည် ကျူးဘားတော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်၊ အဘိဓမ္မာဆရာ၊ ကဗျာဆရာ ‘ဂျိုးဆေးမာတီ အတ္တပူတ္တီ’ ကို စွဲလမ်းစွာဖတ်ရင်း စကားဝိုင်းဖွဲ့ ဆွေးနွေးပြောကြားတတ်သူ၊ ၁၃ နှစ်သားအရွယ်ကတည်းက စပိန်ဖရန်ကို၏ တပ်များကို တိုက်ခဲ့သော ဗိုလ်ကြီး ‘ဆလာဇာ’ ၏ တပည့်ဖြစ်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးအသိသန္ဓေတည်ခဲ့သူ၊ ဟာဗားနားတက္ကသိုလ်တွင် ‘အမ်အက်စ်အာရ်’ (MSR) (ခေ်) ‘တော်လှန်သော ဆိုရှယ်လစ် လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့’ (Socialist Revolutionary Movement) တွင် ခေါင်းဆောင်ခဲ့သူ၊ နောက် ‘မာသာဘလပ်’ နှင့်လက်ထပ်၊ သားတစ်ယောက်မွေးဖွားပြီး ရှေ့နေဖြစ်လာသူ၊ ပြီးတော့ သူပုန်ခေါင်းဆောင် ကပ်စထရီအမည်တွင်သူ။ (မွန်ကားဒါးစစ်စခန်းကို ဝင်စီး၍ အဖမ်းခံရသူ။ ပွဲဦးထွက် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးသမား ဖြစ်လာသူ၊ တရားရုံးတွင် ကမ္ဘာကျော်လျှောက်လဲချက်ပေးထားခဲ့သူ။ “ကျုပ်မှာ အပြစ်မရှိကြောင်း၊ လူသမိုင်းက အဆုံးအဖြတ် ပေးပါလိမ့်မယ်” (History will absolve me) ဟု ကျူးဘားတစ်မျိုးသားလုံး နားထဲစွဲခဲ့သော လျှောက်လဲချက်။ သို့သော် ထောင်ဒဏ် ၁၅ နှစ်၊ ညီတော်မောင် ‘ရောလ်ကပ်စထရီ’ က ၁၃ နှစ်၊ ကျန်ရဲဘော်များကား ၁၀ နှစ်၊ ၇ နှစ် စသဖြင့်။

ထိုသို့လူငယ်ဘဝ နောက်ခံကားချပ်များကို စိတ်ဝင်စားစွာမှတ်သားဖွယ်ရာ ဖတ်ရှုရပါသည်။ နောက် ထောင်မှလွတ်ပြီး ပျောက်သွားသည်။ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံ ရောက်သွားသည်။ ရဲဘော်ရှစ်ကျိပ်ဖွဲ့သည်။ လက်နက်ကိုင်လေ့ကျင့်ခန်းများ ဆင်းသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် နာမည်ကျော် ‘ဂရန်မာ’ Granma ရွက်လှေကလေးဖြင့်

ကျူးဘားကမ်းခြေတက်လာသည်။ တိုက်ပွဲဝင်သည်။ လူ ၁၂ ယောက်သာကျန်သည်။ တော်လှန်ရေးကား လူ ၁၂ ယောက်၊ သေနတ် ၁၂ လက်ဖြင့် တိုက်ပွဲဆက်လက် ဆင်နွဲရင်း အောင်ပွဲခံရတော့သည်။ သူရဲကောင်းများ ပေါ်လာတော့သည်။ ဥပမာ ဘိုလီးဗီးယားနိုင်ငံသား ပြောက်ကျားခေါင်းဆောင် ချီဂွေဗားရား။

လင်းယုန်မောင်မောင်သည် အကိုးအကားစာအုပ်များဖြင့် ထောင့်စေ့အောင် ရေးသားစီရင်ပါသည်။ Red Star Over Cuba. Listen, Yankee! Fidel Castro (Television Speech) စသဖြင့် ဖတ်ရှုပြီး ကိုးကားပါသည်။ မြန်မာစာပေလောက အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေကဏ္ဍတွင် ထူးခြားသောရေးဟန်၊ ထူးခြားသော တင်ပြမှုနှင့်ထူးခြား သော ရည်ရွယ်ချက်များကို လင်းယုန်မောင်မောင်က တစ်ခေတ်ဆန်းပြသည်ဟုဆိုရပါ မည်။ နိဂုံးချုပ်တွင် 'ကပ်စထရီ၊ မနေ့က၊ ယနေ့နှင့်မနက်ဖြန်'ဟူ၍ ဖတ်ရှုခဲ့ရာ အကယ် ၍ ယနေ့အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့စွာ တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေသော ကပ်စထရီ၏ ဘဝများစွာကို ထပ်မံရေးသားဦးမည်ဆိုပါက ၂၀ ရာစု ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် တင်ပြနိုင်ပါသေးသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာထက် သမိုင်းရေးရာကို ဦးစားပေးတင်ပြလေ့ ရှိသော ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်အား 'ကပ်စထရီ' ဆိုသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ် ဖြင့်ပင် ကျေးဇူးတင်ရပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၆-၂-၂၀၀၁

အမေ့ရှေးစကား

လူထုဒေါ်အမာ

လူထုကြီးပွားရေးစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေလာသော လူထုဒေါ်အမာ၏ အမေ့ရှေးစကား (ဒုတိယတွဲ) စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ၃ နှစ်က ပထမတွဲထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ကလျာမဂ္ဂဇင်းတွင် လစဉ်ရေးသားခဲ့သော ယနေ့လူငယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ကြီးစကား သက်ငယ်ကြားစေလိုသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးလက်ရာများပင်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီလက်ရာမှာ နေမျိုးဆေးနှင့် မောင်အေးချို(လူထု) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ လူထုဒေါ်အမာ၏ ရုပ်ပုံလွှာကောက်ကြောင်း ပန်းချီလက်ရာ၊ ပြီးတော့ ရေးသူအမှာတွင်

(ကျွန်မနဲ့မျိုးဆက်နှစ်ဆက်လောက် ကွာဟနေကြပြီဖြစ်တဲ့ မြေးအရွယ် လူငယ် လုံမငယ်တွေကို အများအားဖြင့် ရည်စူးရေးသားတဲ့ ဆောင်းပါးတွေပါ)

မာတိကာအရ ချမ်းလို့က်တဲ့ ဆောင်း (၁)၊ မျက်ခုံးလှုပ်နေရှာပြီဖြစ်တဲ့ မြန်မာ့လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဝိုင်း၊ ကျွန်မတို့ထမင်းပွဲ၊ အလှနဲ့ဘဝ၊ သမီးမိန်းကလေးရဲ့တန်ဖိုး၊ သမီးမိန်းကလေးတို့ရဲ့အနေအထိုင် (၁)၊ (၂)၊ (၃)၊ လွမ်းစရာတွေကလည်း များလှပါကလား စသဖြင့် မြန်မာ့လူနေမှုစည်းဝိုင်းထဲမှ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ခလေးများ (ရိုးရာခလေးများဖြစ်သော သီတင်းကျွတ်ပွဲ၊ ယနေ့ခေတ် ကြော်ငြာသင်္ကြန်ပွဲများ အပါ

အဝင်)၊ နောက် နိုင်ငံတကာဝန်းကျင်များမှာ အဖြစ်သနစ်များ (အမျိုးသမီးများ ထူးဆန်းသောသတင်းများ၊ ရွေးကောက်ပွဲမှသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အကြောင်း၊ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတု၊ အင်ဒိုနီးရှားတောမီး၊ ပေါ်တူဂီရေကြီးမှု၊ ဖိလစ်ပိုင် မိုးခေါင်မှု စသဖြင့်)၊ နောက်ဆုံး ပြောင်းလဲလာသော ကမ္ဘာကြီးနှင့်အတူ မြန်မာပြည် အပြောင်းအလဲများမှ လူငယ်၊ လုံမပျိုများ ဘဝများအကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် အလှနဲ့ဘဝ ဆောင်းပါးမှသည် သမီးမိန်းကလေးများအနေအထိုင်များအထိ စိတ်ရင်းစေတနာ ကောင်းမွန်လျောက်ပတ်စွာ ရေးသားခဲ့ပါသည်။

“အလှဆိုတဲ့ သတ်မှတ်ချက် မတည်ငြိမ်လိုက်ပုံက ခုခေတ်မှာ ရှေးကထက် ပိုပြီး မြန်မြန်ဆန်ဆန်ကြီး ပြောင်းလဲတယ်ထင်တာပဲ”

* * *

“ဒီခေတ် ကလေးတွေရဲ့အလှကျပြန်တော့လည်း ယောက်ျားကလေးက ရွှေနားကွင်းတစ်ဖက်နဲ့၊ ဆံပင်အရှည်နဲ့၊ လည်ပင်းက ရွှေဆွဲကြိုးကြီးနဲ့၊ လက်မှာလည်း ရွှေကြိုးအပြား လက်ကောက်တစ်ဖက်နဲ့၊ ပါးမှာသနပ်ခါးပါးကွက်နဲ့ ယောက်ျားကလေးမျိုးတွေကို တွေ့ရပြန်လို့”

ဆရာမကြီး လူထုဒေါ်အမာသည် ယနေ့အသက် ၈၅ နှစ်ရှိပြီ။ သို့သော် ယနေ့ခေတ် ရေစီးကြောင်းကို အလျဉ်မပြတ်ကြည့်နေပါသည်။ လူတွေထဲမှာ၊ လမ်းတွေပေါ်မှာ၊ ရုပ်မြင်သံကြားဆီမှာ၊ သတင်းစာဂျာနယ်မဂ္ဂဇင်းများထဲမှာ ကြည့်နေတတ်ပါသည်။ ပြီးမှ ခေတ်၏ ပြောင်းလဲမှုများကို သုံးသပ်ဖော်ပြသည်။ ပြီးမှ ခေတ်ဟောင်းထဲမှ အကောင်း၊ ခေတ်သစ်ထဲမှ အဆိုးများတင်ပြသည်။ (ဥပမာ) ခုတော့ အရက်သေစာ စီးပွားရေးဘီလူးကြီးများက မြန်မာနိုင်ငံမှာ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း ယဉ်ကျေးမှုကို ‘ဘီယာယဉ်ကျေးမှု’နဲ့ အစားထိုးကြဖို့ တအားကြိုးစားလို့ ကြွေးကြော်နေပါပြီ။

ခေတ်သစ်ယဉ်ကျေးမှုများ ရောက်လာပြီး မြန်မာအမျိုးသမီးကလေးများ အကြောင်း တင်ပြလာသည်။ ၎င်းဆောင်းပါးများမှာ လေ့လာသိမှတ်ခံယူစရာ ဆောင်းပါးများပင်ဆိုပါစို့။ မိန်းကလေးများ တန်ဖိုးရှိအောင် ဘဝမှာနေကြဖို့တိုက်တွန်းထားသော ဆောင်းပါးများ၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ အိမ်ထောင်ရေးသက်လျာ၊ ဓလေ့ထုံးစံ ဝတ်စားနေထိုင်မှုများပါဝင်သည်။

“ခုခေတ်ရောက်လာတော့ တံခါးဖွင့်စီးပွားရေးလိုပဲ တံခါးဖွင့် ယဉ်ကျေးမှုက လည်းပါလို့လာတယ် ထင်ပါရဲ့” ဆိုသော စိုးရိမ်ပူပန်စိတ်ကလေး တွေ့ရသည်။

“ခုခေတ်မှာပြောင်းလဲလာတဲ့ စီးပွားရေးပုံသဏ္ဍာန် ရှေးကမြန်မာမိန်းကလေး တွေ လုပ်မစားရဖူးတဲ့ စီးပွားရေးပုံမျိုးတွေနဲ့ လုပ်ကိုင်စားသောက်နေကြရတယ်” ဆိုသော တွေ့မြင်သိရှိပုံကလေးများ တွေ့ရသည်။ အမေ ပူဆာပါရစေ။ ကျွန်မတို့ ထဘီဝတ်ချင်တယ် အမေရယ် ဆောင်းပါးမှာ ရင်ခုန်သွားရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် လူထုဒေါ်အမာ၏ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုရေးနှင့်နိုင်ငံတကာ ရေးရာမြင်ကွင်း အဖြာဖြာမှ မြန်မာပြည်သို့ မီးမောင်းထိုးပြချက်များမှာ ယနေ့ လူငယ် များသာမက လူကြီးလူရွယ်လူလတ်များပင် လေ့လာဖတ်ရှုရင်း အဆိုးမြင် အကောင်း ဘက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းသွားကြမည်ဟု ပြောရင်း နိဂုံးချုပ်ချင်ပါတော့သည်။

အတွေးသစ်ဂျာနယ်၊ ၂၀-၂-၂၀၀၁

မိတ်ဆွေတိုးပွားရေး (သို့မဟုတ်) မိတ္တဗလဒီကာနှင့်တွေ့ဆုံခြင်း

မောင်ဝံသ

နန်းဒေဝီစာပေမှ ထုတ်ဝေလာသော 'မောင်ဝံသ'၏ မိတ်ဆွေတိုးပွားရေးစာအုပ်ဆို၍ ဦးစွာပထမ မာတိကာကို လှန်ကြည့်မိသည်။ 'လူအချင်းချင်း ဘာကြောင့်ဝေး၊ ဘယ်သူမပြုမိမိမှု၊ လူအမျိုးမျိုးရှိတာကို လက်ခံပါ' အစရှိသော လောကီထုပ္ပတ် လူတို့ဇာတ်ထဲတွင် နေ့စဉ်ကြုံတွေ့နေကျ အဖြစ်အပျက်ကလေးများ၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်စရာများကို လူမှုရေးရှုထောင့်မှ တခုတ်တရ ဖော်ပြရေးသားလိုက်သည့် မိတ္တဗလဒီကာ အကျဉ်းချုပ်လေးများဖြစ်သည်။

'မိတ်ဆွေတိုးပွားရေး'စာအုပ်၏ မာတိကာများအရ ခေါင်းစဉ်ငယ်ကလေးများဖြင့် အကြောင်းအရာမျိုးစုံရေးသားဖော်ပြရာတွင် 'ကာတွန်းဆရာစောမင်းဝေ' ၏ တစ်ကွက်ကာတွန်းများဖြင့် လျှပ်တစ်ပြက် တွေ့မြင်ဖတ်ရှုရပြန်သည်။ စာဖတ်သူများအတွက် ဟဒယစိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးစေပြီး မိတ်ဆွေစစ်မိတ်ဆွေမှန်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း (သို့မဟုတ်) မိမိကိုယ်တိုင် မိတ်ဆွေစစ်မိတ်ဆွေမှန်ဖြစ်စေရန် ဘာလိုသလဲဆိုသော စိတ်ကူးမှန်ကွက်များကြည်လင်တောက်ပစွာ ပေါ်ပေါက်စေပါသည်။ စာမျက်နှာအဖွင့်တွင် မုတ်ဆိတ်မွေး၊ နှုတ်ခမ်းမွေးများ ရိတ်သင်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြောင်းလဲလာပုံကို လူပုံအလယ်၌ 'ငါကွ' လုပ်ချင်သူ၏ တစ်လောကလုံး ကိုယ့်အပေါ်

ညွတ်၍ တိမ်းမှူးလိုစိတ်အကြောင်းလေး ရေးသားဖော်ပြရင်း လူ့လောက ဆိုသည်မှာ လူသားအမျိုးမျိုး၏ ကိုယ့်ခရီးကိုယ်နှင့်ရင်း ကိုယ့်ကိစ္စကိုယ်ရှင်းနေကြခိုက် လူတို့၏ ဓမ္မတာတရားကိုပါ တင်ပြသွားပါသည်။ ထိုတင်ပြပုံလေးကို ဖတ်ရင်း ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ် ဘယ်နေရာမှာနေရပါ့ဆိုသော စဉ်းစားစရာများထွက်လာပါသည်။

‘လူအချင်းချင်း ဘာကြောင့်ဝေး’ ခေါင်းစဉ်ပါ စာမျက်နှာအဖွင့်တွင်မူ “လူတွေ ဟာ အသက်ရှင်တုန်းမှာ စုစုစည်းစည်းနေကြပြီး သေတဲ့အခါကျတော့ အထီးတည်း သေကြတယ်” လို့ ‘ဒေါက်တာအဲယ်ဘက်နွိုက်ဇာ’က ပြောခဲ့တယ်ဆိုပြီး ယနေ့ခေတ် သစ်သိပ္ပံများ ပွားစည်းဝေဆာနေသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လူအများသည် တစ် ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ဘာကြောင့်ဝေးဝေးလာကြသလဲဆိုသည့်အကြောင်း ဥပမာ များဖြင့် ထောက်ပြရင်း တက္ကနိုလိုဂျီလှိုင်းလုံးကြီးများကြောင့် လူအချင်းချင်း အနေနီးဖို့ တင်ပြသွားပါသည်။ “ချိုမြိန်တဲ့ဘဝဆိုတာ တစ်ဦးတည်းခံစားလို့မရဘူး။ မျှဝေခံစားမှ လှပတဲ့ဘဝကို ရနိုင်တယ်” ဟု ဆင်ခြင်တရား စကားလုံးများဖြင့် ရေးသားသွားရာ မိမိရှေ့ဆက်ရမည့်ခရီးအတွက် သူငယ်ချင်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း၊ မိသားစုကောင်း (မိဘနှင့်သားသမီးများအကြောင်း ပါနေပါသည်) များ မည်သို့ ရယူပိုင်ဆိုင်ရန် စဉ်းစား ကြရမည်ဖြစ်သည်။

ပထမ ‘ဘယ်သူမပြု မိမိမှု’ အကြောင်းတွင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အကောင်းမြင်ဖို့ တွေ့ရပါသည်။ “ကျွန်တော်အမြဲဒုက္ခရောက်ရတယ်။ ဘယ်သူမှ မကူညီကြဘူး” ပြော နေသူအား “သူများဒုက္ခရောက်နေတုန်းမှာ ကျွန်တော်က ဘယ်လောက်ကူညီခဲ့သလဲ” ဆိုသော စကားတစ်လုံးဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဗဟိုပြုစဉ်းစားရန်ပြောရင်း ကိုယ်ကောင်း၊ မကောင်း သိမြင်ရန် ထောက်ပြပါသည်။ နောက် လူအမျိုးမျိုးရှိကြောင်း ပြောလာပါ သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အမြင်မကောင်းသူ၊ လူတွေကိုရန် လိုနေသူ စသဖြင့်ပြောပြ ထားရာ လူကောင်းစိတ်ကောင်းဖြစ်ပေါ်လာရန် အပြစ်မမြင် ချစ်ခင်တတ်ဖို့၊ တာဝန်ယူ စိတ်ရှိဖို့ပါ လမ်းညွှန်ပါသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာ ‘အင်ဒရူးမက်သယူးစ်’ အိမ်ဖောက် ထွင်းခံရသောကိစ္စကို ဥပမာပေးရင်း ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကိုယ့်ဘဝကြားတွင် မည်သို့ နေထိုင်ရမည့်အကြောင်းပြောသွားရာ လူ့ လောကနေထိုင်နည်းနိယာမလေးကို ရရှိ လိုက်ပါသည်။

စာအုပ်၏ ‘အကြောင်းအရာ’ (Content) အကြောင်းပြောပြီး ‘ပုံသဏ္ဍာန်’ (Form) အကြောင်း ပြောချင်ပါသည်။ စာအုပ်အသွင်အပြင်အရ ‘စောမင်းဝေ’

ကာတွန်းမျက်နှာဖုံးနှင့် လိုက်ဖက်သော စာအုပ်မျက်နှာဖုံးဖြစ်သည် (အတွင်းရှိ ကာတွန်းများလည်း စိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်သည်)။ မာတိကာအရ ပြောရလျှင် အခန်း ၁ မှ အခန်း ၄၆ အထိ တန်းစီတင်ပြထားရာ မျိုးတူအလိုက် အခန်းများခွဲထားပြီး လူမှုရေးအရပ်ရပ်ကို သီးသန့်ဖော်ပြသင့်သည် (မိတ်ဆွေစစ် မိတ်ဆွေမှန်၊ ခင်ပွန်းနှင့်ဇနီးသည်၊ မိဘနှင့်သားသမီး၊ ညီအစ်ကိုမောင်နှမ စသဖြင့် အခန်းခွဲများ ဖြစ်ပါသည်)။ နောက်အမှာစာထည့်သွင်းရေးသားလျှင် စာအုပ်မိတ်ဆက်သဘောအသွင်ဆောင်ပြီး စာဖတ်သူ ပို၍နှစ်ခြိုက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

Family မဂ္ဂဇင်း၊ ဩဂုတ်၊ ၂၀၀၉

